

যুগবর্তাৰ তৰফৰপৰা
সকলো লেখক আৰু
পঢ়ুৱৈলৈ
ৰঙালী বিহু
তথা
নৱবৰ্ষৰ শুভেচ্ছাৰে ...

বিশ্বমুখী

যুগবর্তা

বাৰ্তালোচনী

RNI No: ASSASS01376

□ BISHWAMUKHI JUGABARTA □ 6TH YEAR □ 2ND ISSUE □ FRIDAY □ 29TH APRIL, 2022

ষষ্ঠ বৰ্ষ ○ দ্বিতীয় সংখ্যা ○ শুক্ৰবাৰ ○ ১৫ বহাগ ○ ১৯৪৪ শক ○ চিনামৰা, যোৰহাট ○ অৰিহণা: ১০ টকা

মুখ্য উপদেষ্টাৰ কলম
নাৰী দিৱস আৰু চিনামৰা
মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষ

□ অধ্যাপক আনন্দ শইকীয়া

প্ৰকৃততে আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱসৰ
তাৎপৰ্য কি? এই দিৱস পালন কৰাৰ লক্ষ্য আৰু

উদ্দেশ্য কি? নাৰীসকলক
অৰ্ধ আকাশ কয়ি বোলা
হয়? যিহেতুকে বিশ্বৰ
জনসংখ্যাৰ আধা অংশ
নাৰীসকলৰে গঠিত,

সেয়েহে নাৰীসকলক অৰ্ধ আকাশ বুলি কোৱা
হয়। গতিকে একেখন আকাশৰ তলতে আধা
অংশ নাৰী আৰু আধা অংশ পুৰুষ। গতিকে
সমাজৰ সকলো অধিকাৰ ভোগ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত
নাৰী আৰু পুৰুষৰ মাজত কোনো বৈষম্য
থাকিব নালাগে। কিন্তু আজি একেস্থিতিত
নাৰী পুৰুষৰ সমানে আগুৱাব পৰা নাই। অতি
চমুকৈ ক'বলৈ গ'লে নাৰী পুৰুষৰ
সমঅধিকাৰৰ দাবীত কুৰি শতিকাৰ দ্বিতীয়
দশকত যি আন্দোলন সৃষ্টি কৰিলে সেই
আন্দোলনৰ পটভূমিতে বিশ্বৰ নাৰী সমাজক

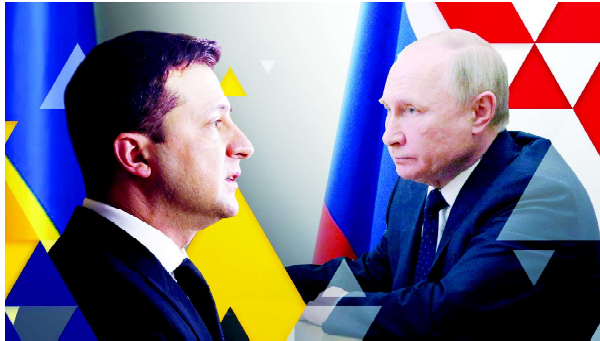
১০পৃষ্ঠাত...

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ২০২২ বৰ্ষৰ যুৱ
মহোৎসৱত গগণা বাদনত প্ৰথম স্থান লাভ
কৰি চিনামৰা মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই
অনা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী অৰ্চিতা প্ৰিয়দৰ্শিনী

ৰাছিয়া ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধৰ প্ৰভাৱ নতুন বিশ্ব সমীকৰণ

□ পদ্মেশ্বৰ কাটনী

বিশ্ব উদাৰবাদী গণতন্ত্ৰ বৰ্তমান অৱস্থাত ৰুদ্ধশ্বাস
পৰ্যায়ত। বিশ্বৰ দুই চুপাৰ পাৱাৰ আমেৰিকা আৰু
ৰাছিয়াৰ মাজত চলি থকা ক্ষমতাকেন্দ্ৰীক
অৰিয়াঅৰিৰ ফলশ্ৰুতিত সমগ্ৰ বিশ্বই ক'ৰবাত নহয়
ক'ৰবাত কোনোবা প্ৰকাৰে ৰাছিয়া-ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধৰ
দ্বাৰা হয় ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে নহয় নিজকে জড়িত কৰিব
লগা হৈছে। পূৰ্বপৰিকল্পিত আঁচনি অনুসৰিয়েই
ৰাছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভ্লাডিমিৰ পুটিনে ইউৰোপৰে
বৃহৎ ৰাষ্ট্ৰ ইউক্ৰেইনক আক্ৰমণৰ নিৰ্দেশ দিলে ২৪
ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে। দৈনিক ১২ বিলিয়ন ডলাৰ খৰচ
কৰি যুদ্ধত লিপ্ত হোৱা ৰাছিয়াই কাৰোৰে কথা নামানি

২পৃষ্ঠাত...

ৰাছিয়াৰ ইউক্ৰেইন আক্ৰমণৰ আঁৰৰ কাহিনী

□ বিকাশ চন্দ্ৰ দাস

বিগত ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ২৪ তাৰিখে আৰম্ভ হোৱা ৰাছিয়া আৰু ইউক্ৰেইনৰ
মাজৰ যুদ্ধখনৰ এই লেখা প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়লৈকে অন্ত পৰা নাই। কিন্তু কিয় ৰাছিয়াই
ইউক্ৰেইন আক্ৰমণ কৰিলে তাৰ প্ৰকৃত কাৰণসমূহ ভালদৰে পৰ্যবেক্ষণ কৰিলে দেখা
যায় যে, প্ৰথমতে ৰাছিয়াৰ পশ্চিম সীমান্তত অৱস্থিত ইউক্ৰেইন হ'ল ৰাছিয়াৰ বাবে
এক ৰক্ষা কৰচ। ভূৰাজনৈতিকসকলৰ ভাষাত ইয়াক 'বাফাৰ ষ্টেট' বোলা হয়। যিদি
নেপাল আৰু ভূটানে ভাৰতক চিৰবৈৰী চীনৰ কু-প্ৰয়াসৰ পৰা ৰক্ষাৰূপে ৰক্ষা কৰি
আহিছে, সেই দৰে ইউক্ৰেইনেও পূব ইউৰোপৰ নাটো সদস্য ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ লগতে
আমেৰিকাৰ পৰা ৰাছিয়াক কৰছৰ দৰে ৰক্ষা কৰি আহিছে। যদিহে ইউক্ৰেইনে নাটো
শক্তিৰ লগত যোগদান কৰে তেন্তে ৰাছিয়াৰ ৰাজধানী মস্কো আমেৰিকা নেতৃত্বাধীন
নাটো ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ বাবে মস্কো কেৱল ৬.৪০ কিল'মিটাৰ দূৰত্বত থাকিব। ইউক্ৰেইন
যদি নাটো শক্তিৰ সদস্য হয় তেন্তে আমেৰিকা নেতৃত্বাধীন নাটো শক্তিয়ে ৰাছিয়াৰ
সীমান্ততে সামৰিক ঘাট স্থাপন কৰিব। যিটো ৰাছিয়াৰ সুৰক্ষাৰ বাবে অত্যন্ত ভাবুকি
স্বৰূপ। কিন্তু ৰাছিয়াৰ প্ৰবল বিৰোধিতা স্বত্বেও আমেৰিকা আৰু ইউৰোপীয়ান ইউনিয়নৰ

Areas of Russian military control in Ukraine

২পৃষ্ঠাত...

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ
সাংস্কৃতিক যাত্ৰাৰ অন্যতম
নিদৰ্শন মহিলা কোষৰ
উদ্যোগত সমূহ অধ্যাপিকা
আৰু ছাত্ৰীসকলৰ
সহযোগত পৰিৱেশিত
জেং বিহুৰ এটি দৃশ্য

ৰাছিয়া ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধৰ প্ৰভাৱ

ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ সকিয়নী, বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰতিবন্ধকতা একোৱেই দমাব পৰা নাই ৰাছিয়াৰ যুদ্ধ পিপাসু মনক। প্ৰয়োজনত ৰাসায়নিক অস্ত্ৰ প্ৰয়োগৰো ভাবুকি দিয়া ৰাছিয়াই ইউক্ৰেইনৰ ইখনৰ পিছত সিখন চহৰ দখল কৰিছে যদিও মাত্ৰ ৫ দিনত ইউক্ৰেইন দখল কৰিব বুলি দস্তালি মৰা ৰাছিয়াই আজি ৪৫ দিনেও মাত্ৰ ২ লাখ সৈন্যৰে সুসজ্জিত ইউৰোপৰ নব্য অৰ্থনীতি ৰাষ্ট্ৰখনৰ মাত্ৰ ৮% হে দখললৈ আনিবলৈ সক্ষম হৈছে।

ৰাছিয়াৰ মূল অভিযোগ হ'ল নাট' বাহিনীক লৈ। তদুপৰি ইউৰোপৰ বহুকেইখন ৰাষ্ট্ৰ আমেৰিকাক আগত লৈ ঘূৰা-ফিৰা কৰা প্ৰকৃতিৰ। ৰাছিয়াক সকলো ধৰণৰ বাধা নিষেধ আৰোপ কৰিও যুদ্ধৰ পৰা বিৰত কৰিব নোৱাৰাত ৰাষ্ট্ৰ সংঘকে ধৰি নাট' বাহিনীও চিন্তাত পৰিছে। বৰ্তমান বিশ্বৰ ৰাজনীতিৰ প্ৰেক্ষাপটত ৰাষ্ট্ৰ সংঘক পুনঃগঠনেৰে চিন্তা চৰ্চা চলি থকাৰ মাজতে ৰাছিয়া আৰু নাট' বাহিনীৰ মাজৰ সংঘাতো নতুন বিশ্ব শক্তিবো (New World Order) সমীকৰণ আনি দিছে। ইতিমধ্যে আমেৰিকাৰ পুৰণা শত্ৰু চীনক একাঘৰীয়া কৰাৰ স্বাৰ্থত আমেৰিকাই ভাৰতক বাৰে বাৰে ৰাছিয়াৰ স্বাৰ্থত মাত নামাতিবলৈ সক্ষম হৈছে যদিও ভাৰতে কৌশলগত কাৰণতে হওক বা পুৰণি বন্ধু হিচাপে অতীতত ভাৰতক কৰা সহায়ৰ বাবেই হওক বৰ্তমানেও ৰাছিয়াৰ পক্ষতে অৱস্থান গ্ৰহণ কৰি আছে। অন্যহাতে চীনেও ৰাছিয়াক সমৰ্থন দিছে। অৱশ্যে চীন আৰু ভাৰতৰ সীমা বিবাদক লৈও আমেৰিকাৰ দ্বাৰা কূটনৈতিক ৰণনীতি আৰম্ভ কৰি ভাৰতক ৰাছিয়াৰ সমৰ্থকৰ তালিকাৰ পৰা নাম প্ৰত্যাহাৰ কৰিবলৈ বাধ্য কৰাৰ বিচাৰিছে, যিটো এই মুহূৰ্তত ভাৰতৰ কূটনৈতিক কৌশলে কোৱা নাই।

আমেৰিকাৰ বিদেশ মন্ত্ৰীজনে যোৱা ২৮ মাৰ্চত ভাৰতলৈ আহি এই মন্তব্য দিছে যে চীনে ভাৰতৰ সীমান্ত অতিক্ৰম কৰিলে ৰাছিয়াৰ ভাৰতক নহয় বৰঞ্চ চীনকহে সহায় কৰিব। ইয়াৰ বিপৰীতে যোৱা ৩১ মাৰ্চত ভাৰত ভ্ৰমণলৈ অহা ৰুছ বিদেশমন্ত্ৰী স্বাগেই লাৱকুৱে ৰাছিয়া আৰু ভাৰতৰ সম্পৰ্ক কোনেও বিয়িত কৰিব নোৱাৰে বুলিহে দাবী কৰে।

ৰাছিয়াৰ ইউক্ৰেইন আক্ৰমণ

প্ৰৰোচনাত পৰি ইউক্ৰেইন ইউৰোপীয়ান ইউনিয়ন আৰু নাটোৰ সদস্য পদ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগবাঢ়িছিল। কাৰণ ইউক্ৰেইনেও ৰাছিয়াৰ অগ্ৰাসনৰ পৰা নিজ দেশৰ সুৰক্ষা আৰু স্বাধীনতা ৰক্ষা কৰিবলৈ বিচাৰে। আনহাতে, আমেৰিকা আৰু নাটো বাহিনীয়ে ইউক্ৰেইনৰ জৰিয়তে ৰাছিয়াক চাপত ৰাখিবলৈ বিচাৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে ৰাছিয়াইও নিজৰ সুৰক্ষাৰ দিশত কোনো আপোচ কৰিব বিচৰা নাই আৰু আমেৰিকা তথা নাটো বাহিনী শক্তিশালী হোৱাটোও বিচৰা নাই।

ৰাছিয়া আৰু ইউক্ৰেইনৰ মাজত সংঘটিত যুদ্ধৰ দ্বিতীয় উল্লেখযোগ্য কাৰণটো হ'ল ৰাছিয়া আৰু ইউৰোপীয়ান ইউনিয়নৰ দেশসমূহৰ সমান সমান অৰ্থ বিনিয়োগেৰে নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰি উলিওৱা নদস্ত্ৰীম-২ নামৰ গেছ পৰিবাহী পাইপলাইন প্ৰকল্প, যাৰ দ্বাৰা ৰাছিয়াই ইউৰোপীয়ান দেশসমূহত প্ৰাকৃতিক আৰু তৰলীকৃত গেছৰ যোগান ধৰি। ১২৩০ কিল'মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ এই পাইপলাইনৰ দবাৰা জাৰ্মানীকে ধৰি ইউৰোপৰ ১৯ খন দেশে ঘৰে ঘৰে কম মূলত ইন্ধন পোৱাৰ উপৰিও দেশবিলাকৰ তাপবিদ্যুৎ কেন্দ্ৰসমূহে গেছৰ যোগান লাভ কৰাৰ ফলত কম মূল্যত বিদ্যুৎ লাভ কৰিব। বিপৰীতে ৰাছিয়াই প্ৰচুৰ বৈদেশিক মুদ্ৰা অৰ্জন কৰিব। প্ৰাকৃতিক গেছ বাৱহাৰ কৰাৰ ফলস্বৰূপে ইউৰোপৰ দেশসমূহৰ বায়ুমণ্ডলত বায়ু প্ৰদূষিত কৰা কাৰ্বন গেছৰ পৰিমাণ কমি যাব। যাৰ ফলত ৰাছিয়াকে ধৰি ইউৰোপীয়ান ইউনিয়নৰ দেশসমূহ উভয়েই লাভবান

শেহতীয়াকৈ সমুদ্ৰ অংশৰে অৰ্থাৎ জলপথেৰে দহখন অত্যাধুনিক যুদ্ধ জাহাজেৰে, চাবমেৰিণসহ আগবাঢ়ি ইউক্ৰেইন আক্ৰমণৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱা ৰাছিয়াই চাবমেৰিণৰ পৰাই পৰমাণু অস্ত্ৰ নিষ্ক্ষেপ কৰাৰ কৌশল ৰাছিয়াৰ নৌসেনা বাহিনীৰ হাতত আছে। উল্লেখযোগ্য যে ৰাছিয়াৰ চাবমেৰিণৰ পৰা একে সময়তে ১৬ টা মিছাইল বাহিৰ হৈ একে সময়তে ১৬ খন ঠাইত আক্ৰমণৰ ক্ষমতা আছে।

ইউক্ৰেইনক ২০১৪ চনৰ পৰাই সক্ষীয়াই থকা ৰাছিয়াই শেহতীয়াকৈ নাট'ৰ সদস্যপদ দি আমেৰিকাই ৰাছিয়াৰ বিৰুদ্ধে ইউক্ৰেইনত যুদ্ধসজ্জা সৃষ্টি কৰিব বিচৰা কাৰ্য্যক কোনো পৰস্পৰ বিৰোধী শক্তিয়ে মানি ল'ব নোৱাৰে। ইতিমধ্যে যুদ্ধৰ পৰ্য্যায় ইমান পাইছেগে যে আমেৰিকা চিনেটৰ আৰু বৃটিছ চৰকাৰৰ সুৰক্ষা সংস্থা এটাৰ মুৰব্বী এজনেও পুটিনক হত্যাৰ দ্বাৰাইহে ইউৰোপত যুদ্ধৰ সমাপ্তি হ'ব পাৰে ধৰণৰ ঋণাত্মক কথাই সমগ্ৰ বিশ্বকে ভবাই তুলিছে।

যুদ্ধৰ ক্ষয়-ক্ষতি যিমানেই নহওক বা ফলাফলো নাট' (NATO) বাহিনী বা ইউক্ৰেইন বা ৰাছিয়াই বিচৰা ধৰণে হওক বা নহওক সেইটোও এটা সুকীয়া বিষয়। প্ৰথম অৱস্থাৰ পৰাই যুদ্ধৰ গতি-প্ৰকৃতি দেখি ৰাছিয়াক সক্ষীয়নি, সমালোচনা, প্ৰতিবন্ধকতা আদি আৰোপ কৰা বিশ্বৰ প্ৰায়বোৰ ৰাষ্ট্ৰৰে ৰাছিয়াৰ লগত কিবা নহয় কিবা প্ৰকাৰে সম্পৰ্ক আছে, স্বাৰ্থ জড়িত আছে। তদনুসৰূপভাৱে আমেৰিকাৰ ৰঙা চকুলৈ ভয় কৰিও বহু ৰাষ্ট্ৰই গা-বাচাই মন্তব্য দিয়াও পৰিলক্ষিত হৈছে।

ভাৰত, চীন, আজৰবাইজান, পাকিস্তানৰ উপৰি খেদ নাট' গোটৰ বহু ৰাষ্ট্ৰই ৰাছিয়াৰ ইউক্ৰেইন আক্ৰমণক সমৰ্থন জনালেও ক্ৰেৱেছিয়াৰ দৰে কোনো নাট' সদস্য ৰাষ্ট্ৰই মুকলিকৈ ৰাছিয়াৰ পক্ষ ল'ব পৰা নাই।

বৰ্তমান পুজিপতি অৰ্থনীতিৰ চীন ৰাছিয়াৰ লগত কোনো ধৰণে চুক্তিবদ্ধ ৰাষ্ট্ৰ নহয় যদিও মতাদৰ্শগত মিল থকা বাবেই দুয়োখন ৰাষ্ট্ৰৰ সম্পৰ্কলৈ আহিছিল যদিও আজন্ম শত্ৰু আমেৰিকাৰ দুৰ্বল কৰাৰ স্বাৰ্থত চীন ৰাছিয়াৰ অতি ঘনিষ্ঠ হৈ

হ'ব, তেওঁলোকৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ভাল হ'ব, ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটিব, সদভাৱ আৰু বিশ্বাস গঢ়ি উঠিব। যাৰ ফলস্বৰূপে ইমানদিনে দেশসমূহে ৰাছিয়াৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰক্ষাৰ নামত কৰি অহা খৰচৰ পৰিমাণো কমি আহিব। এনে পৰিস্থিতিত আমেৰিকাৰ অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ বিক্ৰীৰ পৰিমাণ কমি আহিব আৰু দেশখনৰ অৰ্থনীতিত ইয়াৰ বিৰূপ প্ৰভাৱ পৰিব। বিশ্বত আমেৰিকাৰ প্ৰতিপত্তি তথা মৰ্যাদা হ্ৰাস পাব। সেয়েহে আমেৰিকাৰ প্ৰৰোচনা আৰু ভাবুকিত ২০২১ চনতে সম্পূৰ্ণ হোৱা প্ৰকল্পটোত জাৰ্মানীৰ চেঞ্চেলৰ ওলাফ স্বলজে এতিয়াও গেছ যোগানৰ চুক্তিত স্বাক্ষৰ নকৰাৰ ফলত প্ৰকল্পটোৰ ৰূপায়ণ সম্ভৱ হোৱা নাই। আমেৰিকাই বিশ্বাস কৰিছিল যে যদি ৰাছিয়াই ইউক্ৰেইন আক্ৰমণ কৰে তেন্তে এই যুদ্ধৰ সুযোগ লৈ ইউক্ৰেইনক সহায় কৰাৰ চলেৰে এই নদস্ত্ৰীম-২ গেছ পৰিবাহী পাইপলাইন প্ৰকল্পটোক ধ্বংস কৰি দিব পৰা যাব। কিন্তু আমেৰিকাৰ এই আশা এতিয়াও পূৰ্ণ হোৱা নাই, কাৰণ ৰাছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পুটিনে ভাবুকি দিলে যে এই যুদ্ধত আন কোনোবা দেশ তথা সামৰিক গোষ্ঠী যদি ইউক্ৰেইনৰ সপক্ষে যুদ্ধত অৱতীৰ্ণ হয় তেন্তে তেনে দেশৰ বিৰুদ্ধে পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ প্ৰয়োগ কৰা হ'ব। পুটিনৰ এই ভাবুকিয়ে ৰাছিয়া-ইউক্ৰেইন যুদ্ধৰ সমগ্ৰ দৃশ্যপটকে সলাই পেলালে।

অন্য এচামে আকৌ ক'ব বিচাৰে যে, ৰাছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পুটিনে পূৰ্বৰ ছোভিয়েট সাম্ৰাজ্য পুনৰুদ্ধাৰৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱাৰ বাবেই এই যুদ্ধ সংঘটিত কৰা হৈছে। কাৰণ প্ৰচুৰ কৃষিজাত আৰু খনিজাত সামগ্ৰীৰে ভৰপূৰ ইউক্ৰেইন ঔদ্যোগিকভাবেও যথেষ্ট শক্তিশালী। ১৯৯১ চনৰ আগলৈকে এই ইউক্ৰেইন ছোভিয়েট সংঘৰে এক

পৰিছে।

আজিৰ বিশ্বত বুজিবলৈ জটিল চৰিত্ৰ হ'ল ৰাছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভ্লাডিমিৰ পুটিন। ৰাছিয়াৰ চৰকাৰী অনুসন্ধান সংস্থা এটাৰ সাধাৰণ কৰ্মী এজনৰ পৰা ৰাছিয়াৰ দৰে ৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতি, প্ৰধান মন্ত্ৰী আৰু পুনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পদত নিগাজীকৈ বহি লোৱা পুটিনে আমেৰিকাৰ একঘোঁৰামী দপদপনি নাইকীয়া কৰাৰ লক্ষ্য আগত লৈয়ে নতুন সমীকৰণ ৰচনা কৰি এই যুদ্ধ আৰম্ভ কৰিলে সেয়া ধুকপ। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়ভাবে আলোচিত বা “পুটিনেই ৰাছিয়া, ৰাছিয়াই পুটিন” (Putin is Russia, Russia is Putin) ধাৰণাৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা এই আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় অৱধাৰণাটোত (Trend) ভাৰতৰ স্থান নিশ্চিত কৰিব ভাৰতৰ বৰ্তমান কৌশলগত কূটনৈতিক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় দৃষ্টিভঙ্গীয়েহে। একে সময়তে চীনৰ ভাৰত বিৰোধী স্থিতিৰ প্ৰতিও জগ্ৰত হৈ থাকিব লাগিব। ইতিমধ্যেই ভাৰতক বিশ্ব সম্প্ৰদায়ে গুৰুত্ব দিয়াও পৰিলক্ষিত হৈছে, কিয়নো যোৱা এটা পষেকত চীন, অষ্ট্ৰিয়া, কানাডা, বৃটেইন, জাৰ্মানী, নেপাল, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ৰাছিয়া আদি বহু দেশৰ বিদেশ মন্ত্ৰী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ৰ কূটনৈতিক বিষয়াই ভাৰতলৈ আহি ভাৰতৰ বিদেশ মন্ত্ৰীৰ লগত আলোচনাত মিলিত হৈছে। ইজৰাইলৰ বিদেশ মন্ত্ৰীজনো অহাৰ কথা আছিল যদিও অসুস্থতাৰ বাবে আহিব পৰা নাই বুলি প্ৰেছ বিবৃতিত জনাইছে। অলপতে বৃটিছ প্ৰধান মন্ত্ৰীজনো ভাৰত ভ্ৰমণলৈ আহিছে।

৬০০ বিলিয়ন বিদেশী মুদ্ৰা জমা থকা বুলি দাবী কৰা ৰাছিয়াই পুণৰ মূৰ দাঙি উঠাত আমেৰিকা চিন্তাত পৰাই নহয়, নিজকে বিশ্বৰ ত্ৰণকতা বুলি ভবা দেশখনে কাক কেনেকৈ ধৰি ৰাখিব পাৰে সময়েহে ক'ব।

অৱশ্যে নতুন বিশ্ব সমীকৰণ (New World Order)ও অৱশ্যে ভাৰতক ৰাছিয়াৰ সহযোগী হিচাপে নে সহযাত্ৰী হিচাপে দেখা যায়, সেয়া নিৰ্ভৰ কৰিব ভাৰতৰ ভৱিষ্যৎ বৈদেশীক নীতিৰ সময়োপযোগী কাৰ্য্যদক্ষতাৰ ওপৰত।

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ
মুৰব্বী অধ্যাপক)

ফোন: ৯১০১০৬৭৫৪২

অংগ আছিল। প্ৰচুৰ সমৃদ্ধিশালী ইউক্ৰেইনৰ দৰে দেশ এখনক ৰাছিয়াই কেতিয়াও ইউৰোপীয়ান ইউনিয়ন আৰু নাটোৰ লগত চামিল হ'বলৈ এৰি দিব নোৱাৰে।

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখা গ'ল যে ৰাছিয়া-ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধ প্ৰকৃততে ৰাছিয়া আৰু আমেৰিকাৰ মাজৰ যুদ্ধহে। পুজিবাদ আৰু সমাজবাদ এই দুই মতাদৰ্শৰ মাজৰ সংঘাতহে। ইউক্ৰেইনক কেৱল বলিৰ পঠা সজোৱা হৈছে। দুই শক্তিশৰ পৃথক মতাদৰ্শৰ ৰাষ্ট্ৰৰ কুটিল ৰাজনীতিৰ বলি কৰা হৈছে ইউক্ৰেইনক। যুদ্ধই সাধাৰণ মানুহক কোনো ধৰণে লাভান্বিত নকৰে। বৰং বৰ্ণনাতীত দুখ-কষ্ট আৰু যান্ত্ৰণাহে দিয়ে। যুদ্ধই কেৱল ক্ষমতালোভী, অহংকাৰী, মদগৰ্বী ৰাষ্ট্ৰনেতা, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ নিৰ্মাতা, বেপাৰী আৰু বৃহৎ পুজিপতিসকলকহে বিভিন্ন প্ৰকাৰে লাভান্বিত কৰে। যুদ্ধই দেশ-একোখনৰ আন্তঃগাঁঠনি ভাঙি-চিঙি চুৰমাৰ কৰে, যুদ্ধ হ'লে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ বিক্ৰীৰ পৰিমাণ বাঢ়ে, সাধাৰণ জনতাৰ পৰিয়াল, ঘৰ-সম্পত্তি নিঃশেষ কৰি পেলায়। যুদ্ধ শেষ হোৱাৰ পাছত দেশখনৰ পুণৰ নিৰ্মাণৰ নামত বৃহৎ পুজিপতি গোষ্ঠীৰ লগতে ৰাষ্ট্ৰনেতাৰো যথেষ্ট মুনাফা আদায় কৰে।

গতিকে সাধাৰণ জনতাই কেতিয়াও যুদ্ধ নিবিচাৰে, বিচাৰে কেৱল শান্তি। কাৰণ শান্তিয়েহে প্ৰগতি আনে। সমগ্ৰ বিশ্বৰ শান্তিপ্ৰিয় জনতাই আশুত্বকৰণেৰে কামনা কৰিছে, যাতে অতি শীঘ্ৰে এই যুদ্ধৰ পৰিসমাপ্তি ঘটক।

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ
সহকাৰী অধ্যাপক)

ফোন: ৮৬৩৮০৭৫৬৭

হতাশগ্রস্ততা আৰু ইয়াৰ নিৰাময়

তৰুণ শইকীয়া

ব্যক্তিয়ে নিজৰ আশা-আকাংখ্যা পূৰণৰ পথত বাধা প্ৰদান কৰা, প্ৰতিকূল পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰা অস্বস্তিকৰ বা বিৰক্তিকৰ মানসিক অৱস্থাই হতাশগ্রস্ততা। অৰ্থাৎ উদ্দেশ্য পূৰণত বিফল অনুভৱ কৰা মানসিক অস্বস্তি বা বিৰক্তিয়েই হৈছে হতাশগ্রস্ততা। মনোবৈজ্ঞানিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা ব্যক্তিমনৰ প্ৰয়োজন আৰু অভিপ্ৰায় পূৰণত সন্তুষ্টি লাভ কৰি উঠিব নোৱাৰা এক দুখদায়ক অৱস্থা বা পৰিস্থিতিয়েই হ'ল হতাশা। এনে হতাশাত ভোগা লোকক হতাশগ্রস্ত ব্যক্তি বুলি কোৱা হয়। এনে হতাশামূলক পৰিস্থিতিত ব্যক্তি মনৰ আৱেগ অনুভূতি বোৰে স্বাভাৱিক অৱস্থা আৰু ভাৱসাম্য হেৰুৱাই পেলায় আৰু উদ্বেজনামূলক পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰি তোলে। ফলত ব্যক্তিয়ে সুস্থ ভাৱে সমাযোজন কৰাত ব্যৰ্থ হয়। এনে অৱস্থাত শান্ত শিশু ব্যক্তিৰ জীৱনও সংঘাত আৰু সংঘৰ্ষপূৰ্ণ হৈ উঠি জিয়াংসু আৰু প্ৰতিশোধ পৰায়ণ হৈ উঠিব পাৰে। ফলত ব্যক্তিয়ে অপসমায়োজনমূলক আচৰণ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ লয়। চূড়ান্ত হতাশগ্রস্ত অৱস্থাত ব্যক্তিয়ে মানসিক ভাৱসাম্য হেৰুৱাই পেলাব পাৰে। হতাশাৰ বাবেই ব্যক্তিয়ে পলায়নবাদী আচৰণ, আত্ম-সমপৰ্ণমূলক আচৰণ আৰু ইনামন্যতা আদি আচৰণ প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে। ইয়াৰোপৰি ব্যক্তিৰ মনত অক্ৰমাগত মনোভাৱ, হাই কাৰিয়া, হিংসা, ঘৃণা আদি মনোভাৱ আৰু আচৰণে গঢ় লৈ উঠিব পাৰে। মুঠৰ ওপৰত ব্যক্তিয়ে মনে বিচৰা লক্ষ্যত উপনীত হ'ব নোৱাৰাৰ ফলত যি ভাৱৰ সৃষ্টি হয় সেয়াই হৈছে হতাশা। বহু সময়ত আৰু বহু ক্ষেত্ৰত ব্যক্তিয়ে নিজৰ দেহিক, মানসিক, আৱেগিক, বৌদ্ধিক আদি দিশৰ অক্ষমতাৰ কাৰণে বা সামাজিক আৰু নৈতিক নীতি-নিয়মৰ কাৰণে বা প্ৰাকৃতিক কিবা কাৰণৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত নিজৰ বাঞ্ছিত লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ অপৰাধ হয়। ফলত ব্যক্তি আৰু লক্ষ্যৰ মাজত এইবিলাক অস্থায়ী এক দুৰ্ভেদ্য প্ৰাচীৰ ৰূপে থিয় দিয়ে যি প্ৰাচীৰ ভাঙি লক্ষ্যত উপনীত হোৱাটো ব্যক্তিৰ বাবে সম্ভৱপৰ নহয় আৰু ইয়াৰ ফলতে হতাশা বা নৈৰাশ্যৰ উদ্ভৱ হয়।

হতাশা বা হতাশগ্রস্ততা প্ৰাকৃতিক, সামাজিক, শৈক্ষিক আৰু অৰ্থনৈতিক কাৰণৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সৃষ্টি হ'ব পাৰে। প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ পৰা উদ্ভৱ হ'ব পৰা প্ৰতিকূল বতৰ, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আদিৰ বাবে ব্যক্তিয়ে নিজৰ লক্ষ্য সাধনত বাধা প্ৰাপ্ত হৈ ব্যৰ্থ হ'ব পাৰে। খৰাং বতৰ, বানপানী, ভূমিকম্প, ধুমুহা, অতিবৃষ্টি আদিৰ ফলত ব্যক্তিয়ে সন্মুখীন হোৱা খাদ্য সমস্যা, অৰ্থনৈতিক সমস্যা, সা-সম্পত্তি হেৰুৱাৰ সমস্যা আদিৰ সন্মুখীন হোৱা ব্যক্তিৰ মনলৈ সহজেই হতাশাৰ ভাৱ আহে। সামাজিক পৰিৱেশত ব্যক্তিয়ে বন্ধুবান্ধৱৰ পৰা আশানুৰূপ সহায় নাপালে, সমাজৰ নীতি-নিয়মে লক্ষ্য সাধনত বাধাৰূপে থিয় দিলে, অৰ্থনৈতিক অনগ্রসৰতা, ৰাজনৈতিক চৰ্ফাত আদিয়ে ব্যক্তিৰ লক্ষ্য সাধনত বাধাৰ সৃষ্টি কৰাৰ লগতে ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক জীৱনলৈ গভীৰ সংকট কঢ়িয়াই অনাৰ সম্ভাৱনা থাকিলে ব্যক্তি হতাশগ্রস্ত হৈ উঠিব পাৰে। শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষকৰ পক্ষপাতিত্ব, অনুপযুক্ত আৰু অদূৰদৰ্শী অনুশাসন ব্যৱস্থা, ক্ৰটিপূৰ্ণ পাঠ্যক্ৰম আৰু পৰীক্ষা ব্যৱস্থাই বহুতো মেধাৱী শিক্ষাৰ্থীক হতাশগ্রস্ত কৰি তুলিব পাৰে। শিক্ষাৰ্থী বা ব্যক্তি আৰ্থিকভাৱে দুৰ্বল, অভাৱগ্রস্ত, দৰিদ্ৰ, উপাৰ্জনহীন, নিবনুৱা সমস্যা আদি অৰ্থনৈতিক কাৰণতো হতাশগ্রস্ত হ'ব পাৰে। অৰ্থনৈতিকভাৱে দুৰ্বল ব্যক্তিয়ে নিজৰ ইচ্ছা আৰু প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণত ব্যৰ্থ হৈ, নিজৰ সন্তানক সঠিক প্ৰতিপালন আৰু শিক্ষাৰ সুযোগ সুবিধা দিব নোৱাৰি, নিজৰ পৰিয়ালক আৰ্থিকভাৱে সহায় কৰিব নোৱাৰি হতাশগ্রস্ত হৈ উঠিব পাৰে। ঠিক সেইদৰে অভাৱগ্রস্ত বহু শিক্ষাৰ্থীয়ে পিতৃ-মাতৃৰ দৰিদ্ৰতা বা আৰ্থিক অৱস্থা সূচল নোহোৱাৰ বাবেই প্ৰতিভা আৰু সামৰ্থ থকা সত্ত্বেও শিক্ষা লাভৰ পৰা বা নিজৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়। এনে কাৰণত তেনে শিক্ষাৰ্থী হতাশগ্রস্ত হৈ পৰিব পাৰে। এনে হতাশগ্রস্ততাৰ বাবেই ব্যক্তিয়ে আত্মহত্যা পৰ্যন্ত কৰা দেখা যায়। ব্যক্তিৰ

শাৰীৰিক অক্ষমতা, বুদ্ধিহীনতা, অভিজ্ঞতাৰ অভাৱ আদি আভ্যন্তৰীণ কাৰণৰ বাবে যেতিয়া তেওঁলোকে আশা কৰা মতে অগ্ৰগতি লাভ কৰি পৰিৱেশৰ লগত খাপ খাবলৈ অক্ষম হয় তেতিয়াই তেওঁলোকৰ মাজত হতাশাত ভোগিব পাৰে। শাৰীৰিক গঠনৰ বিচ্যুতি বা বিসংগতিৰ ফলতো শিশু বা শিক্ষাৰ্থী তথা ব্যক্তি হতাশাত ভোগিব পাৰে। শাৰীৰিক গঠনৰ দিশৰ পৰা দেখাত কুষ্টি, দেহিকভাৱে দুৰ্বল, হাত-ভৰি বেঁকা, মুখমণ্ডল কলা, দাঁত উজলা, কুংচিং চেহেৰা, বিকলাংগতা আদি বিসংগতিৰ শিশু বা শিক্ষাৰ্থী তথা ব্যক্তিয়ে জীৱনত যথেষ্ট প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। আনকি বহু সময়ত নিজৰ পিতৃ-মাতৃ, ভাই-ভনী, আত্মীয়কুটুম, ওচৰ-চুবুৰীয়া, সমনীয়া, সহপাঠী আদিৰ পৰা মৰম-আদৰ আৰু সন্মান পৰিবৰ্তে পুতৌ আৰু ঠাট্টা-মস্কৰাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। এনে পৰিস্থিতিত তেনে শিশু, শিক্ষাৰ্থী বা ব্যক্তি হতাশাত ভোগাটোৱেই স্বাভাৱিক। কেতিয়াবা ব্যক্তিৰ মনত সৃষ্টি হোৱা সংঘাতপূৰ্ণ বা পৰস্পৰ বিৰোধী ইচ্ছা আৰু আকাংক্ষাইও হতাশাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। কোনো ব্যক্তি মনৰ স্বাভাৱিক ইচ্ছাৰ লগত নিজৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যই সৃষ্টি কৰা সংঘাতৰ ফলত মানসিক অন্তৰ্দ্বন্দ্বই দেখা দিয়ে আৰু ব্যক্তিয়ে সঠিক সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত ব্যৰ্থ হ'লেই হতাশাত ভোগে। বহু সময়ত শিশু বা শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰতি পিতৃ-মাতৃ, সমনীয়া, শিক্ষক আৰু অন্যান্য লোকসকলে প্ৰদৰ্শন কৰা বৈষম্যমূলক আচৰণ কৰে। শিশু বা শিক্ষাৰ্থীৰ মনত এনে আচৰণে নিজকে অবঞ্চিত, অপদাৰ্থ তথা প্ৰয়োজনহীন আদিৰ দৰে মনোভাৱ সৃষ্টি কৰে আৰু মানসিক ভাৱসাম্যহীনতাত ভোগে। ফলত শিশু বা শিক্ষাৰ্থী অত্যাধিক হতাশগ্রস্ত হৈ পৰিব পাৰে। বহু সময়ত কিবা কাৰণত ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থীয়ে বিবেকৰ বিৰুদ্ধে গৈ অনৈতিক বা আদৰ্শহীন কাৰ্যকলাপত লিপ্ত হ'বলগীয়া পৰিৱেশত পৰিবলগীয়া হয়। এনে কাৰ্যই ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থীৰ মনত অপৰাধবোধৰ ভাৱ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। নিজৰ নৈতিক আদৰ্শ আৰু মূল্যবোধ বিৰোধী কামৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা অপৰাধবোধ মনোভাৱে হতাশাৰ এটা কাৰণ। বহু ব্যক্তিয়ে নিজৰ সামৰ্থ আৰু যোগ্যতা তথা দক্ষতা উপলব্ধি কৰাৰ পৰিবৰ্তে উচ্চাকাংক্ষা পুহি ৰাখে যিটো বাওনা হৈ চম্ভলে হাত মেলাব দৰে হয়। এনে ক্ষেত্ৰত নিজৰ উচ্চাকাংক্ষা পূৰণত ব্যৰ্থ হৈ বহু ব্যক্তি হতাশাত ভোগে। ব্যক্তিয়ে নিজৰ ইচ্ছাশক্তি অধ্যৱসায় আৰু প্ৰচেষ্টাৰ অভাৱত বাবে বাবে বিফলতাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয় আৰু সেই বিফলতাই হতাশাৰ সৃষ্টি কৰে। পাৰিবাৰিক বা ঘৰুৱা বিভিন্ন সমস্যাৰ ফলতো ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থী হতাশাগ্ৰস্ত হৈ উঠিব পাৰে। পিতৃ-মাতৃ দৰিদ্ৰ অৱস্থাৰ বাবে বহু শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজৰ মৌলিক প্ৰয়োজনসমূহ পূৰণৰ অভাৱ অনুভৱ কৰে। ফলত শিশু হতাশাত ভোগিব পাৰে। বহু ক্ষেত্ৰত পিতৃ-মাতৃৰ পৰা পাব বিচৰা মৰম-চেনেহ, আদৰ, নিৰাপত্তা আদিৰ পৰা শিশু বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়। অৰ্থাৎ বহু পিতৃ-মাতৃয়ে শিশুৰ প্ৰতি উচিত আচৰণ আৰু মনোভাৱ পোষণ নকৰাৰ ফলত শিশু নিৰাশ হয় আৰু সেই নিৰাশই হতাশাৰ কাৰণ হৈ উঠিব পাৰে। শিশুৰ পিতৃ-মাতৃৰ মাজৰ ক্ৰটিপূৰ্ণ সম্বন্ধ, বিচ্ছেদ, মাহী মাকৰ হাতত দাঙৰ-দীঘল হ'বলগীয়া হোৱা মৰম-চেনেহ, সহানুভূতিৰ অভাৱ অনুভৱ, আৱেগহীনতা আদিয়ে শিশুৰ মনোজগতত বিৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰি শিশুক হতাশ কৰি তুলিব পাৰে। কেতিয়াবা কোনো কাৰণ নথকাকৈয়ে এনে কিছুমান অৱস্থাৰ উদ্ভৱ হয় যিবোৰে ব্যক্তিক কৰণীয় কাৰ্য সমাধান কৰাত ব্যৰ্থ হয়। ফলত ব্যক্তিয়ে হতাশাগ্ৰস্ত হৈ পৰে। এনে অৱস্থাবোৰক আকৌ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰো ক্ষমতা নাথাকে। জৰা, ব্যাধি, মৃত্যু এইবোৰ স্বতন্ত্ৰ অৱস্থা যদিও এইবোৰে সকলোকে হতাশ কৰি তোলে আৰু এইবোৰ নিয়ন্ত্ৰণো কৰিব নোৱাৰি। কিছুমান এনে অৱস্থা আছে যিবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰি। কিছুমান এনে অৱস্থা আছে যিবোৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিৰক্তিকৰ আৰু যিবোৰে ব্যক্তিক কম বেছি পৰিমাণে হতাশ কৰি তোলে। কিন্তু

এনে অৱস্থাই ভয়ানক পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে। এনে অৱস্থাকে ভিত্তিহীন অৱস্থা বোলা হয়। বন্ধুৰে প্ৰতাৰণা কৰা, ভুগি থকা বেমাৰটোক দুৰাৰোগ্য বুলি গম পোৱা আদি এনে কিছুমান অৱস্থা আছে যিবোৰে ব্যক্তিৰ মনত অধিক হতাশাৰ ভাৱ সৃষ্টি কৰি ব্যক্তিৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক ক্ষতি সাধন কৰিব পাৰে। তেনে অৱস্থাবোৰেই হ'ল ভীতিদায়ক অৱস্থা। বহু সময়ত আৰ্থিক তথা পাৰিবাৰিক ক্ষেত্ৰত সঠিক ব্যৱস্থাপনাৰ অভাৱ বা ক্ৰটিপূৰ্ণ ব্যৱস্থাপনাইও ব্যক্তিক বা সমগ্ৰ পৰিয়ালটোকে হতাশাগ্ৰস্ত কৰি তুলিব পাৰে। বহু ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন কাৰণত, যেনে— চাকৰি সূত্ৰে, শিক্ষা গ্ৰহণৰ সূত্ৰে, বিবাহ সূত্ৰে বা অন্যান্য কাৰণত নিজৰ জন্মস্থান, সমাজ, সংস্কৃতিৰ পৰা আঁতৰি বেলেগ বেলেগ সমাজ, সংস্কৃতিৰ লগত সমাযোজন কৰিবলগীয়া হোৱা অৱস্থাই ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থীৰ মনোজগতত অন্তৰ্দ্বন্দ্বৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে, যাৰ ফলত স্বাভাৱিকভাৱেই হতাশাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থীয়ে দৈনন্দিন জীৱনত অভাৱসংগতভাৱে কৰি থকা আচৰণৰ অনুশীলন বা পুনৰুদ্ধাৰণ বন্ধ কৰিবলগীয়া হ'লেও মনলৈ হতাশাৰ ভাৱ আছিল পাৰে। কৰ্মক্ষেত্ৰত অস্পষ্ট আৰু দুৰ্বল যোগাযোগ, শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত দুৰ্বল যোগাযোগ, পিতৃ-মাতৃ আৰু শিশুৰ মাজৰ দৈনন্দিন ক্ৰিয়াকলাপ আৰু অন্যান্য ক্ষেত্ৰত দুৰ্বল সম্পৰ্ক, উপযুক্ত পৰামৰ্শ গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত বাধাপ্ৰাপ্ত হোৱা আদিয়েও শিশু, শিক্ষাৰ্থী তথা ব্যক্তিৰ মনত হতাশাৰ ভাৱৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। কমহীনতা আৰু নিবনুৱা সমস্যাই শিক্ষিত যুৱপ্ৰজন্মক হতাশাগ্ৰস্ত কৰি তোলে। বহু উচ্চ শিক্ষিত যুৱকে নিবনুৱা হৈ থাকিবলগীয়া হোৱাৰ বাবেই নিজকে পিতৃ-মাতৃৰ বোজা বুলি ভাবিবলৈ ধৰে, নিজৰ শিক্ষা-দীক্ষাবোৰ অথলে থোৱা যেন অনুভৱ কৰে আৰু নিজৰ যোগ্যতা, দক্ষতা আৰু সামৰ্থক কামত খুঁটাব নোৱাৰি হতাশাত ভোগিব পাৰে। এনে হতাশাগ্ৰস্ততা আত্মহত্যাৰো কাৰণ হ'ব পাৰে। নিবিড়, বন্ধুত্বপূৰ্ণ, সৌহাদ্যপূৰ্ণ তথা সুস্থ সম্পৰ্কই ব্যক্তিৰ জীৱনত গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পেলায়। যদিহে দৈনন্দিন জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত, যেনে— কৰ্মক্ষেত্ৰত কৰ্মচাৰী আৰু কৰ্মচাৰীৰ মাজত কৰ্মচাৰী আৰু প্ৰশাসকৰ মাজত, ঘৰখনত পিতৃ-মাতৃ আৰু সন্তানৰ মাজত, শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত, শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত, শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত, সমাজৰ লোকসকলৰ মাজত, নিজৰ আৰু কৰ্মৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ক্ৰটিপূৰ্ণ আৰু অস্পষ্ট হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ্থী তথা ব্যক্তি হতাশাগ্ৰস্ত হৈ পৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অৰ্থাৎ এই সম্বন্ধবোৰ সৌহাদ্যপূৰ্ণ, সহযোগিতামূলক, শ্ৰদ্ধাপূৰ্ণ হোৱাৰ পৰিবৰ্তে স্বৰ্ঘ্যপূৰ্ণ, তোষামোদজনক, অস্পষ্ট তথা দোষযুক্ত হয় তেনে ক্ষেত্ৰত হতাশাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। যদি শিক্ষাৰ্থী বা ব্যক্তিৰ দেহ-মানসিক তথা বৌদ্ধিক আৰু শৈক্ষিক প্ৰয়োজনসমূহ পূৰণত বাধাৰ সৃষ্টি হয়, বাধাবাধকতাত পৰি নিজৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে যিকোনো কাম কৰিবলগীয়া হয়, নিজ নিজ প্ৰতিভা বিকাশত বাধাপ্ৰাপ্ত হয়, তেনে পৰিস্থিতিও হতাশাগ্ৰস্ততাৰ কাৰণ হৈ উঠিব পাৰে। অত্যাধিক প্ৰযুক্তিগত সামগ্ৰী, যেনে— ম'বাইল, কম্পিউটাৰ, ইণ্টাৰনেট আদিয়ে শিশু তথা ব্যক্তিক অকলসৰীয়া, অসামাজিক আৰু উশৃংখল কৰি তুলিব পাৰে। তেওঁলোকৰ জীৱনক যন্ত্ৰৰূপে কৰি তুলিব পাৰে। অপসমায়োজিত আচৰণৰ মাত্ৰা প্ৰবল হৈ উঠিব পাৰে, যি তেওঁলোকক হতাশাগ্ৰস্ত কৰি তুলিব পাৰে।

শিক্ষাৰ্থী বা ব্যক্তিক হতাশামুক্ত কৰিবৰ বাবে তেওঁৰ মৌলিক চাহিদাসমূহ বঞ্চিত আৰু যথায়তথাবে পূৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। অভিজ্ঞ মনোবিদ তথা মনোৰোগ বিশেষজ্ঞৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় পৰামৰ্শ গ্ৰহণ কৰিও হতাশাগ্ৰস্ততা হ্ৰাস কৰিব পাৰি। সেয়েহে হতাশাগ্ৰস্ত ব্যক্তিয়ে সৰ্বকোচবিহীনভাৱে মনোৰোগ বিশেষ বা অভিজ্ঞ, দক্ষ, প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত আৰু ব্যৱহাৰিক জ্ঞানপুৰ্ণ পৰামৰ্শদাতাৰ ওচৰলৈ গৈ পৰামৰ্শ গ্ৰহণ কৰিব লাগে। সাম্প্ৰতিক সময়ত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত এনে শিক্ষাৰ্থীক পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰিব পৰাকৈ পৰামৰ্শদান গোট গঠন কৰাৰ এক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা দেখা গৈছে। গৃহ পৰিবেশতে হওক

সম্পাদকীয়

কৰ্মবিমুক্ততাই জাতি
ধ্বংসৰ মূল কাৰণ হ'ব

বৰ্তমান দেশত গা কৰি উঠা প্ৰধান সমস্যাবোৰৰ ভিতৰত কৰ্ম বিমুক্ততাও এটা। দেখাত সহজ, চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে নিজৰ নিজৰ ক্ষেত্ৰত কাম কৰিছে, শ্ৰমিকে শ্ৰম কৰিছে, কৃষকে কৃষি কৰিছে, বিভিন্ন বৃত্তিধাৰীসকলে নিজৰ নিজৰ বৃত্তিত কাম কৰি আছে। কিন্তু কথাষাৰ যথাযোগ্যতা বিচাৰ কৰিব লগীয়া। কৰ্মৰ প্ৰতি কৰ্মীৰ মনোযোগ কিমান! অপ্ৰিয় সত্য এচাম কৰ্মচাৰীয়ে কৰ্মৰ প্ৰতি মনোযোগ নেদেখুৱাই। এচামে কিন্তু পুৰা উদ্যমত কাম কৰে। বিনামূলীয়া চাউল পোৱাৰ পিচত কৃষকৰ পথাৰৰ প্ৰতি অমনোযোগ, বহু চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ বেতনৰ সমানে কৰ্মত মনোযোগ দেখা নাযায়। বৰ্তমানৰ গণতান্ত্ৰিক শিক্ষা ব্যৱস্থায়ো বহু নিবনুৱা সৃষ্টি কৰিছে। এচাম কৰ্মচাৰীৰ বাহিৰা ধন নহ'লে অফিচৰ ফাইল নলৰা, এচাম কৰ্মচাৰী চৰকাৰী খণ্ডৰ দৰমহা লৈও ব্যক্তিগত খণ্ডত অধিক মনোযোগ, এচামৰ সময়নিষ্ঠাহীনতা ইত্যাদিয়ে দেশৰ অন্ধকাৰ ভৱিষ্যতৰ ইংগিত বহন কৰে। আনবোৰ দিশৰ কথা নক'লেও আমি শিক্ষক হিচাপে নিজৰ দায়বদ্ধতাৰ কথা উপলব্ধি কৰি আত্মসমালোচনা কৰিবৰ হ'ল। চৰকাৰী মোটা অংকৰ দৰমহা লোৱাৰ পাচতো কিমানজনে কিমান কিতাপ কিনিছোঁ, পঢ়িছোঁ আৰু লিখা-মেলাত মনোযোগ দিছোঁ। নিজৰ কৰ্মৰ প্ৰতি, দায়িত্বৰ প্ৰতি, অধ্যয়ন আৰু অধ্যাপনাৰ প্ৰতি আমি সচেতন নে? শিক্ষক দায়বদ্ধ কৰিবলৈ ৰীম্‌ছ এপ, পানচিং মেচিন প্ৰয়োগ কৰিব লগাটো জাতিটোৰ বাবে শুভ লক্ষণ নে? প্ৰৱল ইচ্ছা শক্তিয়ে কৰ্ম নকৰিলে জাতিৰ উন্নয়ন স্থবিৰ হোৱাই নহয় পতনো অনিবাৰ্য।

- ◆ যুগবৰ্তালৈ পঠোৱা লেখাসমূহ শিক্ষামূলক তথা গৱেষণামূলী হোৱা উচিত।
- ◆ যুগবৰ্তালৈ পঠোৱা লেখাসমূহ চুটি আৰু লেখাসমূহ ডিটিপি বা পৰিষ্কাৰ হাতৰ আখৰৰ হোৱা বাঞ্ছনীয়।
- ◆ লেখাসমূহ মৌলিক চিন্তাপ্ৰসূত তথা যুক্তিসন্মত হোৱা উচিত।
- ◆ যুগবৰ্তাত প্ৰকাশ হোৱা লেখাৰ তথ্য আৰু মৌলিকতাৰ বাবে লেখকসকলেই দায়বদ্ধ।

□ অধ্যয়ন

(আগৰ সংখ্যাপৰা)

আধুনিক যুগৰ ৰসৰাজলৈ চাওক। আমাৰ জাতিক জানিবলৈ তেওঁক জানিলেই হ'ল। ঊনৈশ শতিকাতই জাতিটোৰ লগত নিজে চিনাকি হৈ আনেও যাতে চিনিব পাৰে তাৰ দিহা কৰি থৈ গৈছে। জেথেন্দ্ৰ ব্যঙ্গ হাস্যৰসৰ আঁৰ কাপোৰৰ আঁৰত সদায়েই সংস্কাৰকামী উদ্দেশ্য এটি নিহিত আছিল। সমান্তৰালভাৱে জাতীয় জীৱনক যদি কোনোৱে নিৰ্দাৰ সুযোগ লৈছিল সেই সময়ত বেজবৰুৱাই উচিত প্ৰত্যুত্তৰো দিছিল। এসময়ত কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্যই আমাৰ জাতীয় উৎসৱ বিধৰ প্ৰতি বিৰূপ মন্তব্য দি যেতিয়া কৈছিল “এইবিলাক অসভ্য কাণ্ড, বৰ লাজ অপমানৰ কথা।” তাৰ উত্তৰত কৃপাবৰে বিধ নামৰ ৰচনাত আমাৰ বিধ সংস্কৃতিক অভিনন্দন জনাইছে। তেওঁ কৈছিল “আপোনালোক চহৰীয়া মানুহকেইটা গোটেই অসম দেশখন নহয়। এচক শাকত আপোনালোক এটা জালুক—মই ক'ও আমাৰ বিধটো যেনে আছে তেনেকুৱাই থাকক—আমি যি আছে বুকু ফিল্ডাই তেনে হৈয়ে থাকিম—সুখে দুখে, শুখে অশুখে আমি অসমীয়া অসমীয়াই।” ইও জাতিটোৰ প্ৰতি আবেগৰ তড়না, যি তড়নাৰ অবিহনে নিজ জাতিক লৈ গৌৰৱ কোনেও কৰিব নোৱাৰে। সেয়ে দীলা গগৈয়ে কৈছে “বেজবৰুৱাৰ সাহিত্য স্বাভাৱিকতে জাতীয় সাহিত্য। তেওঁৰ সাহিত্যৰ কুদ্ৰাক্ষইদী অতীত অসমৰ সমাজখন বঢ়িয়াকৈ জুমি চাব পাৰি—যি সময়ত প্ৰতিটো কথাতে বঙালীয়ে শ-তে শগুণ হৈ পৰিলে বাটচায় আছিল, সেই সময়ত বেজবৰুৱাৰ নেতৃত্ব আৰু অনুপ্ৰেৰণাই এচাম লেখক সৃষ্টি কৰিবলৈ বল দিছিল। তেওঁ নিজে স্বল্পপুৰৰ হাবিত সোমাই থাকিও অসম আৰু অসমীয়ালৈ পাহৰা নাছিল-অসমক আক্ৰমণ কৰিবলৈ বিচাৰসকলৰ লগত ‘সমশক্তি পৰাক্ৰম’ নীতিৰে যুদ্ধ দিছিল।” যি সময়ত বাঙালীসকলেও অসমীয়া ভাষাক বাংলাৰ অপভ্ৰংশ বুলি গণ্য কৰি অসমীয়া ভাষাৰ স্বত্বত্যাগ স্বীকাৰ কৰিছিল, ঠাকুৰ পৰিয়ালৰ জোঁৱাই হোৱা সত্ত্বেও, কলিকতাৰ প্ৰবাসী হোৱা

সত্ত্বেও বাঙালী পণ্ডিতৰ এনে দৃষ্টিভংগীৰ বিৰোধে তেওঁ যিদৰে কলমেৰে তথ্য আৰু শক্তিশালী যুক্তিৰে সেই মত খণ্ডন কৰি তীব্ৰ ব্যংগবাণেৰেও আক্ৰমণ কৰিছিল তেতিয়া বেজবৰুৱাৰ লগতে অসমীয়া ভাষাও সেই যুদ্ধত জিকিছিল। বেজবৰুৱাই শংকৰদেৱক বৈষ্ণৱ ধৰ্ম, দৰ্শন আৰু সংস্কৃতিৰ প্ৰবৰ্তক হিচাপেই প্ৰতিষ্ঠা কৰি থৈ যোৱা নাই বৰং সৰ্বভাৰতীয় পটভূমিত শংকৰদেৱক অসমীয়াৰ জাতীয়তাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক স্বৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰি গৈছে। ইহে পাণ্ডিত্য, য'ত আবেগ থাকিব লাগে তাতেই আছিল। ই হ'ল জাতিটোৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা। জাতীয়তাবোধৰ ইয়ে সাৰুৱা পলস যি পলসত বৰ যোৱাৰ যত্ন কৰিলে জাতীয় জীৱন, জাতীয় সাহিত্য লহপহীয়া হয়। জাতিৰ প্ৰতি প্ৰাণ আছে বাবেই, জাতীয় চেতনাৰে সংপৃক্ত হোৱা বাবেই বেজবৰুৱা আজিও জাতিৰ প্ৰাণত থাকি গ'ল। আজিৰ লেখকে বেজবৰুৱাক সুদৃষ্টভাৱে অধ্যয়ন যদি নকৰে তেন্তে লেখক উদ্দেশ্য আৰু সেই লেখাৰ প্ৰভাৱৰ উপলব্ধি ক'ৰপৰা হ'ব। আত্মপ্ৰকাশৰ তৃষ্ণা থাকিলেই যথেষ্ট নিশ্চয় নহয়; জাতিটোৰে সেই প্ৰকাশত যাতে গৌৰৱী হোৱাৰো সুযোগ থাকে, জাতীয় প্ৰগতিৰো কাৰক হোৱাৰ থল থাকে সিহে গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু বেজবৰুৱাই তাকেই শিকাই গ'ল।

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱে ৰূপান্তৰৰ সপোন দেখিছিল। স্বাধীনতা সংগ্ৰামত অগ্ৰণী আন্দোলনকাৰী জ্যোতিপ্ৰসাদে ১৯৩২ চনত জেললৈ যাবলগা হয়, জেলত ১৫ মাহ সশ্রম কাৰাদণ্ড আৰু তেতিয়াই ৫০০ টকা জৰিমনা ভৰিবলগা হ'ল। সেই চিত্ৰ চকুৰে দেখা চিত্ৰ। কিন্তু ইয়াৰ সমান্তৰালভাৱে ৰূপকোঁৱৰে উপলব্ধি কৰিছিল যে দেশ, জাতি, সমাজ আৰু ব্যক্তিগত জীৱন সুন্দৰ হৈ পৰিব তেতিয়াহে, যেতিয়া আমাৰ চেতনাৰ ৰূপান্তৰ হ'ব। সিহেই হ'ল সুন্দৰ চেতনা। কিয়ে চিন্তাৰ গভীৰতা, যি গভীৰ চিন্তাৰে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মন তথা চেতনাত এটি সুন্দৰ দৰ্শন থিথি পাই লৈছিল। আমি জানো যে ব্যক্তিৰ সমষ্টিৰে সমাজ তথা জাতি এটা গঢ়ি উঠে। জাতিটোৰ বাহ্যিক সংকট

৬গুণ্ডা...

সাহিত্যত নব্য সংযোজন উত্তৰ

আধুনিকতাবাদ

□ পল্লৱী শইকীয়া

বিশ্ব সাহিত্যৰ সুৰিশাল ক্ষেত্ৰখনক সম্প্ৰতি আলোড়িত কৰি ৰখা নব্য শৈলীৰ ধাৰাটোকে উত্তৰ আধুনিকতাবাদ বা প'ষ্ট মডাৰ্নিজম (Post Modernism) বুলি আখ্যা দিয়া হৈছে। অকল সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰতেই নহয় তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণভাৱে অন্য ক্ষেত্ৰসমূহ যেনে- দৰ্শন, ইতিহাস, সংগীত, স্থাপত্য, অৰ্থনীতি আৰু ৰাজনীতিতো এই উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ দৃষ্টিভংগী পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা গৈছে। আধুনিক সাহিত্যৰ সৈতে এই “উত্তৰ আধুনিকতাবাদ” কেনেদৰে ফেৰ মাৰিব পাৰিছে সিহে লক্ষণীয়, কাৰণ সাহিত্য হ'ল “কলাৰ অন্যতম সৰ্ব সমাদৃত সত্তা।”

আধুনিকতাবাদৰ আগত “উত্তৰ” এই অভিধা সংযোগ কৰাৰ লগে লগে এই কথা স্পষ্ট হৈ পৰিল ই আধুনিকতাবাদৰ পৰৱৰ্তী এক অৱস্থা। অৰ্থাৎ ই আধুনিকতাবাদতকৈ বেলেগ। গুণগত বুৎপত্তিগত আৰু পটভূমিগত পাৰ্থক্য উত্তৰ আধুনিকতাবাদক প্ৰচলিত ধাৰাসমূহৰ পৰা পৃথকে চাবলৈ বাধ্য কৰাইছে, অৱশ্যে ই আধুনিকতাবাদৰ নস্য্য কৰি অথবা অতিক্ৰমি যোৱা নাই। মাথো পৰিৱৰ্তনক স্বীকাৰ কৰি নব্য ৰূপত আভৰণৰ দৰে কাম কৰিছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই যোৱা চাৰিটা দশকত জীৱনক যি গতিশক্তি আৰু পৰিৱৰ্তনৰ দ্ৰুততা প্ৰদান কৰিছে। সেইয়া আগৰ দশকবোৰতকৈ বেছি লক্ষণীয়। আধুনিকতাক অতিক্ৰমি জীৱনে যি নতুন মাত্ৰা লাভ কৰিছে সি আধুনিকতাৰ উত্তৰ পূৰ্ব হিচাপে চিহ্নিত হোৱাৰ অধিকাৰ দাবী কৰিছে।

মানুহৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতি প্ৰতিটো কেঁকুৰিয়ে মানুহৰ জীৱন্ত দৃষ্টিৰ পৰিৱৰ্তনৰ ইংগিত বহন কৰে। সাহিত্যৰ জগতত ‘ধ্ৰুৱবাদ’ বা ক্লাচিচিজিম এই জীৱন দৃষ্টিৰ প্ৰবৰ্তনৰ ইংগিতকে সূচায়। ধ্ৰুৱবাদৰ পৰা ৰমন্যাসবাদলৈ ঘটা পৰিৱৰ্তন ৰমন্যাসবাদৰ পৰা আধুনিকতাবাদলৈ ঘটা পৰিৱৰ্তনৰ আঁৰত যিদৰে জীৱন দৃষ্টিৰ পৰিৱৰ্তন সক্ৰিয় হৈ আছিল, আধুনিকতাৰ পৰা উত্তৰ আধুনিকতাবাদলৈ ঘটা পৰিৱৰ্তনো জীৱন দৃষ্টিত ঘটা পৰিৱৰ্তনৰেই ৰেখাপ।

চুইডিছ ভাষাতাত্ত্বিক ফাৰ্নান্দো দ্য চ্যুৰা (১৮৫৭-১৯১৩) ভাষাতত্ত্বত আগবঢ়োৱা বৈপ্লৱিক চিন্তাই ‘ষ্ট্ৰাকচাৰলিজিম’ (Structuralism) বা গঠনতত্ত্ববাদৰ সূচনা কৰে আৰু এই তত্ত্বই জন্ম দিয়ে উত্তৰ আধুনিক চিন্তাধাৰাৰ। পিছলৈ এই উত্তৰ আধুনিক ভাৱধাৰাক পৰিপূৰ্তি দান কৰে ফ্ৰান্সৰ জগক জেৰিজ আৰু মিশ্বেল ফুকোৰ চিন্তা-ভাৱনাই। তেওঁলোকেই ১৯৭০-৮০ দশকত নতুন নতুন চিন্তা-ভাৱনাৰ প্ৰবৰ্তন কৰি উত্তৰ আধুনিক চিন্তাধাৰাৰ বিকাশৰ বাট প্ৰশস্ত কৰি তুলিলে।

উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ কোনো কোনো ধাৰাই যে মাৰ্ক্সবাদৰ লগতো ভাৱ বিনিময় কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে, সেই কথাটো সমানেই প্ৰণিধানযোগ্য। এই ক্ষেত্ৰত যুগল হাবেন মাছুৰ সমাজতত্ত্ব চিন্তাৰ আলোচনাই আঙুলিয়াব পাৰি। আন এজন চিন্তাবিদ এণ্টনিঅ’ গ্ৰামসিৰ ৰাষ্ট্ৰৰ আধিপত্য আৰু কৰ্তৃত্ব সম্পৰ্কীয় চিন্তা-চৰ্চাত এই ক্ষেত্ৰত প্ৰাসংগিক।

উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ আন এখন ক্ষেত্ৰ হ'ল ভাষাবিজ্ঞান আৰু চিহ্নতত্ত্ব। মিশ্বেল ফুকোৱে যেনেকৈ সমাজ, ইতিহাস, ৰাজনীতি আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন বিষয় কৰিছে জীক লাৰুই

৬গুণ্ডা...

বৃত্তিমূলক শিক্ষা আৰু চাহজনগোষ্ঠীয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

□ মাণিকলাল মাহত

সময়বোৰ, দিন, মাহ, বছৰ, যুগ হিচাবে বাগৰি আছে। নতুন নতুন শিক্ষা জ্ঞানৰ সন্ধানত ব্যাকুল হৈ পৰিছে। সামাজিক জীৱন আৰু ব্যক্তিগত জীৱন সম্পৰ্কে কৰা চিন্তা-চৰ্চাবোৰেও নতুন নতুন পৰিসৰত গুৰুত্ব পাব ধৰিছে। এনেধৰণৰ পৰিসৰ বৃদ্ধিৰ ফলত শিক্ষা আৰু জ্ঞানৰ, সমল বিচাৰি পোৱা গৈছে। নৱপ্ৰজন্মৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে বিচাৰি পাইছে বৃত্তিমূলক শিক্ষা। অন্যান্য শিক্ষাৰ দৰেই বৃত্তিমূলক শিক্ষাও আনুষ্ঠানিকভাৱে গ্ৰহণ কৰিব পাৰি। বৰ্তমান চৰকাৰী আৰু চৰকাৰী স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ শিক্ষা আনুষ্ঠানেও বৃত্তিমূলক শিক্ষা প্ৰদান কৰিব ধৰিছে। বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য, জ্ঞানৰ দক্ষত বৃদ্ধিৰ জৰিয়তে মনৰ ভাৱ সলনি কৰি তীক্ষ্ণ বুদ্ধিমত্তা হিচাবে গঢ়ি তোলা। উন্নয়নশীল দেশসমূহত বিজ্ঞান প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ লগে লগে বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তাও বৃদ্ধি পাইছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ যুগত আধুনিক বৃত্তিমূলক শিক্ষা, সময়ৰ আহ্বান। প্ৰতিযোগিতামূলক শিক্ষা আৰু সমাজ ব্যৱস্থাত জীৱিকাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ নিবনুৱাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হ'ব ধৰিছে। সেই সময়তে বঞ্চিতসকলক বৃত্তিমূলক শিক্ষাই সমানীয় কৰ্মত সংস্থাপনৰ পথ দেখুৱাইছে। জনসংখ্যাৰ বিস্ফোৰণৰ যুগত সৃষ্টি হোৱা নিবনুৱা সমস্যা কেৱল বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ বৃত্তিমূলক শিক্ষাইহে সমাধান কৰিব পাৰিব। বৃটিছসকল বহু দুৰদৰ্শী আছিল। ভাৰতবৰ্ষত শাসন কৰি থাকোঁতেই বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ বৃত্তিমূলক শিক্ষা আৰম্ভ কৰিছিল। ১৭৯৪ চনত ভাৰতবৰ্ষত প্ৰথম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ, চেমাই, ১৮৩৫ চনত প্ৰথম মেডিকেল কলেজ কলিকতাত প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। ইয়াৰ পাছত ১৮৪৭ চনত ইঞ্জিনিয়াৰিং ইনষ্টিটিউট অৱ টেকন'লজী, উত্তৰাখণ্ডৰ ৰোৰকীত, ১৮৫৪ চনত কলেজ অৱ ইঞ্জিনিয়াৰিং, মহাৰাষ্ট্ৰৰ পুনা আৰু ১৮৫৬ চনত ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ চায়েঞ্চ এণ্ড টেকন'লজী, পশ্চিমবংগৰ হাওৰাত স্থাপন কৰিছিল। বৃটিছ সৈন্য বাহিনীৰ প্ৰাক্তন ব্ৰিগেডিয়াৰ ডাক্তৰ জন বেৰী হোৱাইট এগৰাকী ব্যতিক্ৰমী ব্যক্তি আছিল। অৱসৰৰ পাছত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে তেখেতক ডিভিল চাৰ্জৰ হিচাবে নিযুক্তি দিছিল, লক্ষীমপুৰ জিলাত। ১৮৯৮-৯৯ চনত অসমৰ ডিব্ৰুগড়ত ডাক্তৰ জন বেৰী হোৱাইটে, তেতিয়াৰ দিনত নিজৰ ৫০ হাজাৰ টকাৰে বেৰী হোৱাইট মেডিকেল স্কুল স্থাপন কৰিছিল। সেইখনেই ১৯৪৭ চনত অসম মেডিকেল কলেজ হিচাবে উন্নীত কৰা হয়। ১৯৬০ চনত গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজ আৰু ১৯৬৮ চনত শিলচৰ মেডিকেল কলেজ স্থাপন কৰা হয়। ১৯৫৫ চনত অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ, গোৱাহাটী, ১৯৬০ চনত যোৰহাট ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ, ১৯৬৭ চনত শিলচৰ ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ স্থাপন কৰা হৈছিল। ১৯২৭ চনতে যোৰহাটত

বৃটিছ চৰকাৰে স্থাপন কৰিছিল “প্ৰিন্স অৱ ৰেলচ” পলিটেকনিক ইঞ্জিনিয়াৰিং ইনষ্টিটিউট। ১৯৬১ চনত নগাঁও পলিটেকনিক ইঞ্জিয়াৰিং ইনষ্টিটিউট। নগাঁও পলিটেকনিক আদিৰ উপৰিও ১০খন পলিটেকনিক ইঞ্জিনিয়াৰিং ইনষ্টিটিউট আৰু কেইবাখনো উদ্যোগ প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানৰ উপৰিও ১৯৬৯ চনত যোৰহাটত স্থাপন কৰা হৈছিল অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়খনো। ১৯৭৪ চনলৈকে উক্ত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ বৃত্তিমূলক শিক্ষা আনুষ্ঠানসমূহত অসমৰ চাহ জনগোষ্ঠীয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰতিযোগিতামূলক আসন সংৰক্ষণ ব্যৱস্থাত যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব পৰা নাছিল। ১৯৬০ চনৰ পৰা ১৯৭৪ চনলৈকে মাত্ৰ পাঁচগৰাকীয়ে শিক্ষা, আৰ্থিক আৰু সামাজিক বিভিন্ন সমস্যাৰ মাজতো মেধাভিত্তিত যোগ্যতাৰ পৰিচয় দি, বৃত্তিমূলক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেখেতসকলৰ ভিতৰত ১৯৬০ চনত ডাক্তৰ ভেলেণ্টাইন কেৰেক্টা, কলিকতা মেডিকেল কলেজত, ১৯৭৪ চনত ডাক্তৰ ৰথিন মণ্ডল আৰু ১৯৭৫ চনত ডাক্তৰ ঘনকান্ত ৰুমি, অসম মেডিকেল কলেজ ডিব্ৰুগড়ত পঢ়িছিল। দিবাকৰ চুপ্তি, অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ, গুৱাহাটী আৰু নৱেশ মিত্তিয়ে যোৰহাট ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজৰ পৰা ইঞ্জিনিয়াৰ হৈছিল। এখেতসকলৰ বাদে চাহ জনগোষ্ঠীৰ কোনো এগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মেধা ভিত্তিত যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব পৰা নাছিল। যিহেতু সেই সময়ত পঞ্চাশৰ শতাংশ শ্ৰমিক নিৰক্ষৰ আছিল। ১৯৭৫ চনৰ ২৭ নৱেম্বৰ তাৰিখে অসম চৰকাৰৰ অন্যান্য পিচপৰা জাতি উন্নয়ন বিভাগে TAD/BC/268/75/37 নম্বৰী এক অধিসূচনা জাৰি কৰিছিল। উক্ত অধিসূচনাত একানবৈটা চাহ জনগোষ্ঠীৰ জাতিক কেৱল শিক্ষা ক্ষেত্ৰত অতি অন্যান্য পিচপৰা জাতি বুলি ঘোষণা কৰি শিক্ষা আনুষ্ঠান সমূহত দুখনকৈ আসন সংৰক্ষণ কৰা হয়। তেতিয়াৰ পৰাহে চাহ জনগোষ্ঠীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বৃত্তিমূলক শিক্ষা গ্ৰহণৰ সুবিধা লাভ কৰিছে। বৰ্তমান মেডিকেল কলেজৰ আসন ছখনলৈ বৃদ্ধি কৰিছে। বৃত্তিমূলক শিক্ষা কেৱল মেডিকেল আৰু ইঞ্জিনিয়াৰিং শিক্ষাই একমাত্ৰ নহয়। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাই ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলৰ আশা, অকাংখ্যা পূৰণৰ বাবে বহু আধুনিক বৃত্তিমূলক শিক্ষা সৃষ্টি কৰিছে। যেনে- Bachelor of Social Work (BSW), Master of Social Work (MSW), Bachelor of Business Administration (BBA) Master of Business Administration (MBA), Bachelor of Business Management (MBM), Human Resource Management (HRM), Auxiliary Nurse Midwife (ANM), General Nurse Midwife (GNM), Bachelor of Science in Nursing (B.Sc Nursing), Diploma in Pharmacy (D. Pharm), Bachelor of Pharmacy (B.Pharm), Bachelor of

Medical Laboratory Technology (B. MLT), Diploma in Medical Technology (D.MLT), Physio Therapy, Intensive Care Unit Technician (ICUT), Radiological Assistant, Magnetic Resonance Imaging Assistant (MRI, Asstt.), Bachelor of Physical Education. বিভিন্ন ধৰণৰ Sports Diploma, Computer Applications যেনে- Diploma in Computer Application (DCA), Bachelor of Computer Application (BCA), Department of Electronics and Accreditation of Computer Classes (DOEACC, A-Level, B-Level, C. Level), Electrician, hair Dresser, make up Artist, Mechanic-Automobile, Motor Cycle, Car, Others Vehicle, Sculpture, Artist, Sound and Light Artist, Painter, Computer Hardware Mechanic, Mobile Phone Mechanic, Dress Making Science (DMS), Fashion Designer ইত্যাদি। যুগৰ লগত আগবাঢ়িবলৈ বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ অৰ্থত অনুসৰি আধুনিক বৃত্তিমূলক শিক্ষা, চাহ জনগোষ্ঠীৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। বৃত্তিমূলক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত জীৱিকাৰ থলিৰ অভাৱ নাই। চৰকাৰী চাকৰি বা নিজৰ স্বাধীন কৰ্ম কৰি সমাজত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰিব পাৰি। প্ৰয়োজন কৰ্মদক্ষতা, একাগ্ৰতা আৰু ধৈৰ্য্যৰ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এই গুণ থাকিলে তেওঁ নিবনুৱা হৈ থাকিব নালাগে। সমান সহ সমাজত জীয়াই থাকিব। বৰ্তমান দেশৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বিভিন্ন কাৰণত চাহ জনগোষ্ঠীৰ শিক্ষিত নিবনুৱা সংখ্যা দিনক দিনে বৃদ্ধি হৈছে। বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ প্ৰতি আগ্ৰহ দেখা নাযায়। শিক্ষিত পিতৃ-মাতৃ অভিভাৱকসকলেও সন্তান সন্ততিক কেৱল মেডিকেল বা ইঞ্জিনিয়াৰিং পঢ়িবলৈহে প্ৰেৰণা দিয়ে। পিতৃ-মাতৃ অভিভাৱকসকলে নিজেই নাজানে বৃত্তিমূলক শিক্ষা কি? যেতিয়া মেডিকেল বা ইঞ্জিনিয়াৰিংত আসন নাপায়, তেতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল হাতাশ হয়। উপায়হীন হৈ কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য শাখাত ডিগ্ৰী, উচ্চ ডিগ্ৰী গ্ৰহণ কৰিবলৈ বাধ্য হৈ পৰাও দেখা যায়। সেয়ে পিতৃ-মাতৃ অভিভাৱকসকলে মেডিকেল আৰু ইঞ্জিনিয়াৰিংৰ লগতে অন্যান্য বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ সপোন ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলক দেখুৱাব লাগে। বৃত্তিমূলক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰা সকলে নিজৰ জীৱিকাৰ সন্ধান কৰিব ল'ব পাৰে। সেই কাৰণে অসম চাহ মজদুৰ সংঘ, অসম চাহ জনজাতি ছাত্ৰ সন্থা, অসম চাহ জনগোষ্ঠী সাহিত্য সভা, অসম চাহ জনগোষ্ঠী জাতীয় মহাসভা আদিয়ে চাহ জনগোষ্ঠীৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীক আধুনিক বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ সম্পৰ্কে সজাগ কৰিব লাগিব তেতিয়াহে নিবনুৱা সমস্যাৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাব পৰা যাব।

(বিশিষ্ট লেখক, যোৰহাট)

সতী সাধনী আৰু অসমীয়া নাৰীৰ স্বাভিমান

□ প্ৰাঞ্জল শইকীয়া

ঐতিহ্যবিদ ৰেনুথৰ শৰ্মাদেৱে কৈছিল “Scratch a Russian, you will find him a Tartar”। “এইদৰে উজনি অসমৰ সৰু ভাগটি অসমীয়ক Scratch কৰক বা বখলিয়াই চাওক দেখিব, তেওঁ আচলতে চুতীয়া।” অসমৰ ভূমিপুত্ৰ চুতীয়াসকলৰ ইতিহাস এক গৌৰৱউজ্বল অধ্যায়। এটা অপ্ৰিয় সত্য যে অসমৰ আন আন জাতি জনগোষ্ঠীৰ বাঁৰ বাঁৰাংগৰাৰ নাম যিমান শ্ৰদ্ধা আৰু আগ্ৰহেৰে আলোচনা কৰা হয় চুতীয়াসকলৰ ক্ষেত্ৰত যেন কিছুহীন-দেৰি। তিনিশ বছৰকাল অসমত প্ৰবল প্ৰতাপেৰে ৰাজত্ব কৰা চুতীয়াসকল আজি কিন্তু সকলো দিশতে বঞ্চিত, লাঞ্চিত আৰু উপেক্ষিত। উল্লেখযোগ্য যে চুতীয়া ৰজা ৰত্নধ্বজ পালক “A great builder of temples including the famous Tamreswari Mandir, he is also said to be the founder of the city of Sadiya” শুলি অভিহিত কৰিছে।

(Source: District Gazetteer of India, Arunachal Pradesh, Lohit District, 1979)।

নতুন প্ৰজন্মই শিকিবলগিয়া কিছু কথা থাকিব পাৰে বুলিয়েই অলপ পাতনি মেলিব লগিয়া হ'ল। সাধনী কোন? সাধনীয় কিয় জানিব লাগে নতুন প্ৰজন্মহ?

চুতীয়া ৰজা ধৰ্মধ্বজপালৰ দুহিতা আৰু নিতাই বা নীতিপালৰ ভাৰ্যা সাধনী আছিল বাঁৰত, স্বাভিমান, চৰম ত্যাগ আৰু গৌৰৱৰ এক জ্বলন্ত প্ৰতীক।

বহু সাধনাৰ অন্তত সাধি সাধি চুতীয়া ৰজা বাঁৰনাৰায়ণে লাভ কৰাৰ বাবেই নাম ৰাখিছিল সাধনী।

সাধনীৰ পিতৃ ভক্তৰ আদৰ্শ আজিৰ প্ৰজন্মৰ বাবে অনুকৰণীয়। সাধনীৰ সয়স্বৰত কোনো ৰাজকোঁৱৰে কৰি নোৱাৰা কামটো গৰখীয়া নিত্যয়ে একেপাট কাড়ৈৰে কেৰুঁৱা বগৰাইদি কৰাৰ বাবেই কেৱল দেউতাকৰ কথা ৰাখি সাধনীয়ে বিবাহ কৰাইছিল নিতাইক।

১৬শ শতিকাত অসমৰ মাটিত শত্ৰুৰ বিৰুদ্ধে ‘নাৰী বাহিনী’ গঠন কৰি সাধনীয়ে নাৰী শক্তিৰ এক কল্পনাতীত চিন্তাক সাক্ষাৰূপ দিছিল নিজৰ ৰাজ্যৰ বাবে, জাতিৰ মংগলৰ বাবে।

সংকটপূৰ্ণ মুহূৰ্ততে সাধনীয়ে কেৱল যে নিজৰ সতীত্বকে শত্ৰুৰ হাতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিছিল এনে নহয় নিজ জাতিৰ পূৰ্বপুৰুষে লাভ কৰা কুবেৰপ্ৰদও সম্পত্তিকো ৰক্ষা কৰি জাতিৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ববোধৰ পৰিচয় দিছিল।

পূৰ্বৰ শত্ৰু আহোম ৰজাই নীতিপালৰ দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ চুতীয়া ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰে (১৫২২-২৩)। চুহুঙমুঙৰ লগত যুদ্ধত নীতিপাল ৰনত পৰে আৰু সাধনী চন্দনগিৰী পৰ্বতলৈ পলাই যায়। অৱশেষত ১৫২৪ চনৰ ৭ বহাগৰ দিনটোত ৰাজ্য পুনৰুদ্ধাৰৰ সকলো সম্ভাৱনা শেষ হৈ যোৱাত শত্ৰুৰ হাতত আত্মসমৰ্পন নকৰি কুবেৰ প্ৰদও সম্পত্তিসহ সাধনীয়ে পাহাৰৰ পৰা জপিয়াই মৃত্যুবৰণ কৰে। স্বাভিমানী সত্ৰ সাধনী কেৱল চুতীয়াসকলৰ হৈ নেথাকি সমগ্ৰ অসমীয়া জাতিৰ আত্মগৌৰৱৰ প্ৰতীক হোৱা উচিত।

জাতীয় বিবৰ্তন আৰু

লগতে আভাস্তৰীণ সংকটেও প্ৰগতিত বাধা যে দিয়ে সি একেবাবে সত্য। এই আভাস্তৰীণ সংকটৰ কাৰক হ'লোঁ আমিহেই। তাক নিঃশেষ কৰাৰ এটিয়েই পথ ৰূপকোঁৱৰৰ দৃষ্টিত ধৰা দিলে, সি হ'ল ৰূপান্তৰৰ চেতনা। সেই ৰূপান্তৰ অসুন্দৰৰপৰা সুন্দৰলৈ ৰূপান্তৰ। অন্যহাতে বাহ্যিক সংকট হিচাপে আছে অশুভ শক্তিবোৰ। নগেন শইকীয়াদেৱে কৈছে “মানুহৰ আকাংক্ষাৰ সুন্দৰ জীৱন আৰু জগতক অসুন্দৰ কৰি অশুভ শক্তিবোৰক পৰাভূত কৰিবলৈ অহিংসৰ আশ্ৰয় যেতিয়া অক্ষম হয় তেতিয়া সহিংস উপায় অৱলম্বন কৰি হ'লেও পৰাভূত কৰিব লাগিব। অশুভ শক্তিবোৰৰ লগত হোৱা দ্বন্দ্বই জীৱনক নতুন বিকাশৰ পথ মুকলি কৰে; এই সংঘাতে নতুন শক্তি দান কৰে।—কিন্তু এই যুদ্ধ দ্বেষ আৰু ঘৃণাভাৱ নহয়।” সেইবাবেই জ্যোতিপ্ৰসাদে কৈছিল “হে মোৰ সকলো শত্ৰু! তোকে নমস্কাৰ! তোকে বন্ধুকপেৰে চাওঁ! মোৰ প্ৰতিভাৰ নুফুলা ফুলৰ! শতপাহি বিকশাওঁ! তোকে বন্ধুকপেৰে চাওঁ! প্ৰতি সংঘাতে নতুন শক্তি পাবোঁ!!

ইয়েই জ্যোতিপ্ৰসাদৰ দৰ্শন। যি দৰ্শনে ব্যক্তিমনৰ কলুষতাক আঁতৰ কৰি ব্যক্তি-জীৱন, সমাজ-জীৱনক সুন্দৰ কৰি তুলিব পাৰে। অন্যথা অশুভ চিন্তাৰ জৰিয়তে সৃষ্টি হ'ব অশুদ্ধ কাৰ্য, সৃষ্টি হ'ব সদাচাৰৰ বিপৰীতে ব্যভিচাৰ। অৰ্থাৎ যি দৰ্শন বা চিন্তাক জ্যোতিপ্ৰসাদে তেওঁৰ সৃষ্টিৰ জৰিয়তে সিঁচি থৈ গ'ল সি সঁচাই অতুলনীয়। এতিয়া ‘শোণিত

কুঁৱৰী’ৰ চিত্ৰলেখা, ‘কাৰেঙৰ লিগিৰি’ শেৰালি চৰিত্ৰকে লোৱা যাওক। এই দুই চৰিত্ৰৰ যোগেদি যিদৰে সেই সুন্দৰৰ চেতনাক প্ৰকাশ কৰি গ'ল সি সাহিত্যৰ ইতিহাসতে বিৰল।

উষা অনিৰুদ্ধৰ মিলনৰ পাছত চিত্ৰলেখাকো বিবাহ বান্ধোনত আৱদ্ধ হ'বলৈ উপদেশ দিওঁতে উষা-অনিৰুদ্ধই শুধিছিল চিত্ৰলেখায়ে বাকুকাৰোবাক ভাল পায়নেকি? তেতিয়া চিত্ৰলেখাই কৈছিল ‘ভালতো সকলোকে পাঁও’। সকলোকে কোনো ভাল পাব পাৰে সি এক বিৰাট প্ৰশ্ন। প্ৰহ্লাদ বৰুৱাৰ ভাষাত ‘যাৰ অন্তৰত ব্যক্তিকেন্দ্ৰিকতা আছে তাগৰ মনোভাব নাই, যাৰ অন্তৰত ক্ষুদ্ৰতা আছে বিশালতা নাই; তেনে মানুহে সকলোকে ভাল পাঁও বুলি ক'বহে পাৰে; সকলোকে সঁচা অৰ্থত ভাল পাব নোৱাৰে। চিত্ৰলেখা প্ৰকৃততে সেই সুন্দৰ চেতনাৰেই প্ৰতীক। যি চিত্ৰত কেৱল সুন্দৰ চেতনাৰেই স্থান সেই চিত্ৰৰেই এটি লেখ মাত্ৰ ‘চিত্ৰলেখা’। তেনে সুন্দৰ চেতনাৰে সুন্দৰ পুৰুষ অনিৰুদ্ধক হৰণ কৰি আনি সখীৰ হাতত গতাই দিলেহি; নিজৰ কথা নাভাবিলে। ইয়েই শিল্পীৰ তাগ, সেই তাগেৰে শিল্পীয়ে নিজক আনৰ বাবে বিলাই দিয়ে। ‘কাৰেঙৰলিগিৰী’ত সুন্দৰ কোৱৰৰ মংগল কামনাৰে লিগিৰী শেৰালিয়ে তাগ স্বীকাৰ কৰিছিল। লিগিৰী হ'লেও স্বাভাবিক প্ৰবৃত্তিজনিত প্ৰেম শেৰালিৰ হৃদয়তো আছে। সুন্দৰ কোঁৱৰৰ প্ৰতি থকা সেই প্ৰেম সামন্ত সমাজৰ প্ৰতিনিধি ৰাজমাওৰ দৃষ্টিত এক অপৰাধ। গতিকে নিৰ্দোষিত হ'ল সুদূৰ নগা পাখৰলৈ। শেষত কোঁৱৰে ৰাজকাৰেঙলৈ ঘূৰাই আনিবলৈ চেষ্টা কৰোঁতেও নাহিল কাৰণ তাই কোঁৱৰক ভাল পায়। তাই কৈছিল “ৰজাৰ ল'ৰাই মোক কুঁৱৰী পাতিলে

ৰজাৰ ডাঙৰীয়াসকলে কোৱঁৰক ৰজা ভাঙিব আৰু মৰোৱাই পেলাবও পাৰে বুজিছ”। শেষত নগাপাহাৰৰ ওখ টিলাৰপৰা শেৰালি নোহোৱা হ'ল। কিয়ে মহৎ তাগৰ নিদৰ্শন। যি তাগে কোঁৱৰৰ দৰে সামন্ত শ্ৰেণীৰ মনৰ অন্ধকাৰ পোহৰ কৰি তুলিলে। শেৰালিৰ নিৰ্বাসনৰ সময়ত যি প্ৰতিবাদ হোৱা নাছিল সেই প্ৰতিবাদৰ উচ্চশিখৰত আৰোহণ কৰি সুন্দৰে এতিয়া মাতৃক শেৰালিৰ ওচৰত আঁঠু লোৱাব পৰা হ'ল। অৰ্থাৎ শেৰালিয়ে শিকাই গ'ল ব্যক্তিকেন্দ্ৰিকতাৰে সমাজক সুন্দৰ কৰিব নোৱাৰি; বিশালতাৰেহে সম্ভৱ। আমিও সপোন দেখা উচিত ব্যক্তিকেন্দ্ৰিকতাৰ বিপৰীতে বিশালতাৰে জগত জিনাৰ সপোন। চিত্ৰলেখা আৰু শেৰালিৰ মহৎ তাগৰ অন্তৰালত সেই বিশালতা চিত্ৰিত হৈছে। আমিও বুজা উচিত যে ব্যক্তিজীৱনৰ লক্ষ্য মাথো এটা- সি হ'ল সুন্দৰকৈ জীৱন এটি যাপন কৰা। ৰূপকোঁৱৰে বুজাই দিলে সেই জীৱন তেতিয়াহে সম্ভৱ যেতিয়া আমাৰ চেতনাৰে কেৱল সুন্দৰ কামনা কৰিম। সেই সুন্দৰে অসুন্দৰক সুন্দৰলৈ ৰূপান্তৰ কৰি এখন সুন্দৰ সমাজ তথা অনিৰুদ্ধ সদৃশ অনিন্দ্যসুন্দৰ জাতি এটাৰ একোজন ব্যক্তি হৈ জীয়াই থকাৰ সপোন ৰচিব পাৰিম। চেতনা যেতিয়া সুন্দৰ হয় সপোনো সুন্দৰেই হ'ব অন্যথা সপোনৰ সমাজ গঢ়া, জাতি গঢ়াৰ চিন্তা অমূলক। (আগলৈ)

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক)

ফোন নং: ৯৮৬৪৯৯৩৭৮২

সাহিত্যত নব্য সংযোজন

ভাষাতত্ত্বৰ পদ্ধতিৰে মানৱ মন অধ্যয়নৰ বাট কাটি লৈছে। বোঁলা বাৰ্থে সাহিত্যৰ পাঠ মৃত্যুহীন অনন্ত অৰ্থৰ প্ৰতি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে।

অৰ্থৰ বহুত্ব (Plurality of meaning) উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ। উত্তৰ আধুনিকতাবাদী সমগ্ৰতাৰ ঠাইত খণ্ডিত সত্ত্বাক বৈজ্ঞানিক নিশ্চয়তাৰ ঠাইত অনিশ্চয়তা, একাক বিপৰীতে অখণ্ডতাক, যোগাত্মক চিন্তাৰ বিপৰীতে সন্দেহ আৰু বিদ্ৰূপ, সংগঠনৰ ঠাইত নৈৰাজ্যক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে।

জে. এফ. লিঅ'টাবে আধুনিক বিজ্ঞানভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ পৰা “ক্ৰিয়ানৈপুণ্য” (Perpormotivity)ৰ এটা ধাৰণা অৱলম্বন কৰা দেখা যায়। লিঅ'টাবে ভাবে যে বিজ্ঞান তত্ত্ববোৰোৰো সত্যতাত প্ৰকৃততে অপ্ৰাসংগিক কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত সিহঁতে কি কৰিব পাৰে সিয়েহে স্বীকাৰ্য্য। বিজ্ঞানভিত্তিক প্ৰযুক্তিয়ে যি সঘন পৰিবৰ্তন আনি চমতকাৰিত্ব দেখুৱাইছে তাৰ মূলতে আছে বিভিন্ন ধ্যান-ধাৰণা পৰিবৰ্তন কৰাৰ নিৰলস আগ্ৰহ, প্ৰয়াস আৰু দক্ষতা, এই গুণতে তেওঁ “পাপমাৰমেটিভিটি” বুলিছে।

উত্তৰ আধুনিকতাই আধুনিকতা বা মাৰ্ক্সবাদৰ দৰে জ্ঞানৰ সামগ্ৰিকতা বা বিশ্বজনীন প্ৰমূল্যক বেছি শুদ্ধ বুলি নাভাবে। কাৰণ মাৰ্ক্সবাদীসকলে মাৰ্ক্সবাদৰ কৰ্তৃত্বশীল তত্ত্বই সমাজত কেতিয়াবা নৈৰাজ্য তথা বিশৃংখল পৰিস্থিতিৰে উদ্ভৱ কৰিব পাৰে। মানুহে নিজৰ সুবিধা আৰু ৰুচিবোধৰ অনুসাৰে পৰিস্থিতিৰ সামগ্ৰিকতা বা ধাৰাবাহিকতা ঘটনা বিষয় বা বস্তুৰ আদিক এক কৰিবলৈ এটা স্বকীয় কৰ্তৃত্বশীল তত্ত্ব আৱিষ্কাৰ কৰি লয়। তেতিয়াই প্ৰতিটো ঘটনাৰ প্ৰতিটো প্ৰাণীৰ বাকীৰূপ কৰ্তব্য, চৰিত্ৰ লক্ষণ প্ৰকৃতি অন্যান্যভাৱে দমিত হয়। এনেদৰে কোনো কৰ্তৃত্বশীল তত্ত্বক ক্ষমতাত্যাগ কৰি সূত্ৰসমূহৰ অধিকাৰ স্থাপন কৰিবলৈ সুযোগ দিয়াৰ সপক্ষে উত্তৰ আধুনিকতাবাদ খিয় দিছে।

এলিয়ট প্ৰমুখ্যে আধুনিকতাবাদীসকল ৰোমাণ্টিক সাহিত্য দৰ্শনৰ সৃষ্টিশীল ৰচয়িতা বা প্ৰত্নকাৰৰ ধাৰণাৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰিছিল। ৰোমাণ্টিক কবিৰ ধাৰণা “তেওঁ অষ্টা, তেওঁৰ সৃষ্টি জগতখনৰ অধিপতি আৰু নিয়ন্ত্ৰা”- এই বিষয়গত

আত্মকেন্দ্ৰিকতাৰ বিপৰীতে এলিয়টে কবিতাক দিব বিছাৰিছিল এক নাটকীয় আৰু বিষয়নিষ্ঠ ৰূপ। কবিতা হৈ পৰিল বিভিন্ন কণ্ঠৰ মঞ্চত। প্ৰতি ব্যক্তিসত্ত্বাৰ এক আৰু সংহতিৰ ধাৰণাত তেওঁৰ কবিতাত সন্দেহজনক হৈ পৰিল। ‘The wasteland’ত সেইবাবে বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ বিভিন্ন কণ্ঠ একাকাক হৈ পৰিল। তেনেদৰে জয়চৰ Funnegains wakeত তোনো বিশেষ নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তিৰ চেতনা পৰিস্ফুট হোৱা নাই।

অসমীয়া সাহিত্যতো উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ বহু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, বিশ্লেষণ-পৰ্যবেক্ষন বহু দিনৰ পৰাই অব্যাহত আছে। দুই এক প্ৰতিভাবান লেখকৰ লেখাৰ উত্তৰ আধুনিক চিন্তাধাৰাৰ অনুৰণন ঘটিছে। কিন্তু অসমীয়া সাহিত্যত এনে স্পষ্ট সাদৰ্শিত্ব চিন্তাৰ প্ৰয়োগে বশেষ উত্তৰণ ঘটাব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি, কাৰণ অসমীয়া ভাষাত এতিয়াও সৰ্বাধিক প্ৰভাৱশালী ধাৰা এটা পৰিচলিত হৈ আছে সি হৈছে- “বাস্তৱবাদী ধাৰা” আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱ আমাৰ সংস্কৃতিত বেছি ক্ষমতাশালী নহয়। তথাপি ৰামধেনু যুগৰ দিনৰ পৰাই আধুনিকতাৰ যি প্ৰকাশ ঘটিছে তাৰ কিছু অংশ উন্নত মানদণ্ডৰ। আধুনিকতাৰ ক্ষেত্ৰটো “হাই মডাৰ্নিজম” বা ধ্ৰুপদী আধুনিকতাবাদ বুলি ক'লে যি পৰ্যায়ৰ আৰু যি মেজাজৰ সাহিত্য সৃষ্টি কথা কোৱা হয়, অসমীয়া আধুনিকতাবাদ সেই পৰ্যায়ৰ বুলি ভাবিব পৰা নাযায়। অৱশ্যে উত্তৰ আধুনিকতাবাদক লৈ হোৱা আলোচনা-বিলোচনাত অনেকে ইয়াৰ সপক্ষে আৰু অনেকে ইয়াৰ বিপক্ষে মাত মাতিছে। ফ্ৰেডৰিক জেইমছনৰ কথা হ'ল যে সাম্প্ৰতিক যুগতো উত্তৰ আধুনিকতাবাদী সংস্কৃতিৰ মাজত যেনেদৰে সোমাই পৰিছে তালৈ চাই কোনেও ইয়াক অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰে।

পৰিশেষত ক'ব পৰা যায় যে যুগ প্ৰবাহত সৰ্বসাধাৰণ মানুহৰ চিন্তাজগতত ঘটনা পৰিবৰ্তন আৰু জীৱন দৃষ্টিৰ পৰিবৰ্তনৰ এই দুই পৰিবৰ্তনৰ মধ্য অৱস্থাত বাস্তৱৰ ঘটনাক্ৰমৰ দিশ সলনি হয়, ইচ্ছা-অনিচ্ছা, আশা-আকাংখ্যা য'ত স্থিৰ হয়, তেনে উত্তৰ আধুনিকতাবাদে স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য হৈছে আৰু ইয়েই উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ বিচাৰ্য বিষয়।

(লেখিকা যোৰহাটৰ পূৰ্বভাৰতী কণ্ঠ মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ বিষয় শিক্ষয়িত্ৰী)

স্বাগতম

পংকজ কুমাৰ কলিকাতা
আমগুৰি

বহাগীক স্বাগতম জনাই

বিৰিখৰ ডালত বহি

কেতেকী জনীয়ে গীত জোৰে,

কুলিৰ সুমধুৰ শব্দৰ মৌসনা গীতৰ ছন্দত

আপ্পত হৃদয়ৰ কোমল তৰংগ।

তগৰ, কৌপফুলৰ সুগন্ধই আমোলমোলাই ধৰাৰ বুকু,

চঞ্চলা ফাগুনীয়ে

মিচিকিয়া হাঁহিৰে বিদায় মাগে,

ন-কুঁহিপাতে স্বাগতম জনাই।

বসন্তৰ আগমনত বহাগীজনী ষোড়শ গান্ধৰুহৈ পৰে,

জেতুকাবুলিয়া হাতৰ পৰশত

দুহাতে গামখাৰ পিঙ্কি

কোমল চাবনীয়ে

সেউজৰ বাকৰিত সুবাস বিলাইছে...

টেঁকীৰ শব্দই মৰমৰ গাঁওখনৰ অন্তৰত

উদুলি মুদুলি....

গাঁওৰ সুঠাম ডোকা

লাটুকন ককাইটিৰ

ঢোলৰ চাপৰিত

মন উতলা হৈছে

পল্লবীৰ দেহ মন.....

তাঁতৰ শালত বহি পল্লবীৰ

ইচাটি বিচাটি মন

প্ৰথম বহাগতে চেনাই যাচিব

ফুলামকৈ এখনি বিছৰান।

“চৰাই হালধীয়া পাখি বিনন্দীয়া

অৱণ্যৰ ভিতৰত টোপ....

তোমাৰ কথা ভাবি নথৰে টোপনি

পেটতো নালাগে ভোক।”

অধঃপতন

অভিষেক হাজৰিকা

চকুৰ আগতে ল'ৰাটো অধঃপতনে যোৱা দেখি মনটোৱে সহিব পৰা নাই। সহিম নো কেনেকৈ? সি নো কিমান দিনৰ ল'ৰা? তাৰ জন্ম হোৱা দিনটোৱেই মোৰ জল জল পটু পটু কৈ মনত আছে। ওঠৰ-বিশ বছৰীয়া এই ল'ৰাটো যে ইমান অধঃপতনে গ'ল তাৰ বাবে মূল জগৰীয়া তাৰ মাক বাপেক হালৈহি। কথাত কয় নহয় বোলে-বাপ চাই বেটা; মাক চাই জীয়েক। বোলে-টিক বলখা ওলাই মাটি; মাক ভালৈ জীয়েক জাতি। - এইবোৰ বচন পূৰ্বপুৰুষসকলে এনেই লিখি থৈ যোৱা নাই।

ৰাতিপুৰাৰ পৰা মানুহজনীয়ে এখনেক জিৰণি ল'বলৈকো আহৰি পোৱা নাই। খাবলৈতো সময় নাই নাইয়ে; মৰিবলৈকো সময় নহ'ব হ'বলা। কথাবোৰ ৰুণুৱে মনতে ভেৰভেৰালে। মাকৰ ভেৰভেৰণি শুনি জীয়েক তনয়ই সুধিলে; মা, কাৰ কথা কৈছনো? - এ, কাৰ কথা ক'বিনো? নিজৰ কথা কৈছো অ'। হ'ল বুলি মানুহে ইমান কাম কৰিব নোৱাৰে দেহি। ৰাতিপুৰা যি পাঁচ বজাতে বিচনাৰ পৰা নামিলো। তেতিয়াৰ পৰা এই নটা দহটা বজালৈকে চাহএকাপ খাবলৈয়ো সময় উলিয়াব পৰা নাই। চোতাল সৰা; ঘৰ মোচা; কাপোৰ ধোৱা, চাহ দিয়া, ভাত ৰন্ধা আদি কত যে কিমান কাম মাইকী মানুহৰ। তদুপৰি ৰুটিগাল বনাই হালোৱালে চাহ দিয়া কামটোতো থাকেই সদায়। মতা মানুহবোৰে আকৌ মাইকী মানুহে কাম কৰাকে নেখে নহয়। মাইকী মানুহবোৰ যেনিবা কাম কৰা মেচিন, খোৱা বোৱা যোগাৰ দিয়া অলপ দেৰি হ'লৈহি গৰজি উঠে।

পাকঘৰৰ সকলোবোৰ কাম সামৰি সূতৰি থৈ ৰুণুৱে একাপ গাখীৰ দিয়া চাহ বনালে। জুহালৰ কাষৰ বেৰত ওলোমাই ৰখা পকা ভীমকল আখিৰ পৰা এটা কল চিঙি আনি ভজা পিঠাগুলিৰ লগত ভীমকলৰ সৈতে এটা লাড়ু বনালে। লাড়ুটোৰ লগত ভাটকৈ গাখীৰ দিয়া চাহএকাপ বৰ তৃপ্তিৰে খালে। বটাটো ওচৰলৈ আনি বুঢ়া তামোল এটা কাটি চুপ আৰু চাদা মিহলাই মুখত এখন তামোল ভৰালে। ঘৰৰ পকা পানৰ লগত বুঢ়া তামোলখনৰ পাক ধুনীয়াকৈ উঠি মুখখন ৰঙা হৈ পৰিছে। পিকখিনি বাহিৰতে পেলাওঁ বুলি চোতাললৈ ওলাই আহিল। তেনেতে বাটত “মৰিলো, এইটোৱে খালে ওঁ” - বুলি এটা চিঞৰ শুনিলে। লগে লগে ৰুণু দৌৰ মাৰি বাটলৈ ওলাই গ'ল।

“অ' এইজনী কলিবাই দেখোন। ক'লিবাই, কি হ'ল তোৰ? কিয় এনেদৰে চিঞৰিছ?”

ক'লিবাইয়ে ক'লে, “এইটো কাৰ ল'ৰা? অনিলৰ ল'ৰা নহয় নে? চা চোন চা, এইজনী যোৱাটোৱে মোৰ গা লৈ এইটো শিলগুটি মাৰিছে। মই বাটেদি আহি আছো। তাক মই একো কৰা নাই। ই কুকুৰে মোৰ মূৰলৈ শিলগুটি মাৰি মূৰটো ফালিলে ওঁ। চা চোন মোৰ মূৰটো ফাটিলে নেকি?” - এইবুলি কলিবাইয়ে চিঞৰি চিঞৰি কথাখিনি কৈ মোৰ ওচৰলৈ আগবাঢ়ি আহিল। হাতৰ মোনাটো মাটিতে থেকেচা মাৰি থৈ মাথাৰ চুলি খিনি দুহাতেৰে এনেদৰে ফালি দেখুৱালে যেন তাইৰ মূৰটো সৰ্টাকৈ দুফালকৈ ফাটি গ'ল। মই চালো বেছি জখম হোৱা নাই যদিও সামান্য আঘাত হৈছে। সোঁ কাণখনৰ ওপৰ ফালে মূৰৰ টিঙনাটো উখলি ৰঙা পৰিছে আৰু তামোলটোৰ সমান গোটা বান্ধিছে।

ক'লিবাই হ'ল আমাৰ ওচৰৰ দা-ধৰা গাঁৱৰ দাস সম্প্ৰদায়ৰ এগৰাকী তিৰোতা। তাইৰ আচল নাম গোলাপী। দেখাত তাই এগৰাৰ নিচিনা কেট কেট কৈ ক'লা। সেয়ে আমি সকলোৱে তাইক কলিবাই বুলিয়েই মাতে। কোনো, কি বুলি মাতে তাইৰ কোনো আক্ষেপ নাই। তাইতো নিজে কোনো মানুহকে সম্বোধন ধৰি মাতিবই নাজানে। তাইতকৈ ডাঙৰ নাইবা সৰু যিকোনো মানুহকে তাই ‘তই’ বুলিয়েই সম্বোধন কৰে। মাত্ৰ তাইৰ উদ্দেশ্য সিদ্ধি হ'লেই হ'ল। প্ৰত্যেক দিনাই তাই ৰাতিপুৰা হাতত মোনা

এখন লৈ ওলাই আহে। দিনটো ইঘৰ সিঘৰত যি কোনো কাম কৰে। কাৰোবাৰ ঘৰত ধান জৰা, কাৰোবাৰ ঘৰত চাউল চলা, কাপোৰ ধোৱা আদি কামবোৰ কৰি চাউল-পাত, শাক-পাচলি আদি যি পায় তাকে হাতৰ সাৰথি স্বৰূপ মোনাটোত ভৰাই লৈ সন্ধিয়া ঘৰলৈ উভতি যায়। পইচা বা বস্তু কমকৈ দিলেও তাইৰ আপত্তি নাই, কিন্তু পেট ভৰাই ভাত খাবলৈ দিবই লাগিব। তাইৰ দাবী “কাম কৰিছো যেতিয়া ভাত খামেই।” সিদিনাও সেই উদ্দেশ্যে লৈয়ে ঘৰৰ পৰা ওলাই আহিছিল। বাটতে সেই অঘটন।

ইফালে সিফালে চাই দেখি আমাৰ ওচৰ চুবুৰীয়া অনিলৰ পদূলিমুখত সেমেনা সেমেনি কৰি আমাৰ ফালে চাই ৰৈ আছে সাত-আঠ বছৰীয়া অনিলৰ পুতেক কলিমন। দেখাত ঘূটমুটিয়া এই ল'ৰাটো মন্ত অঘাইং। সি সৰুৰে পৰা অতি দুষ্ট প্ৰকৃতিৰ। ওচৰলৈ গৈ তাৰ কাণখনত ধৰি ক'লো- ঐ দুষ্ট, কলিবাইৰ গা লৈ কিয় শিলগুটি মাৰিলি? সি তপৰাই উত্তৰ দিলে, “শিলগুটি নহয়, সোঁটো ভেলো গুটিহে।” সোঁটো বুলি আঙুলিয়াই দেখুওৱা গুটিটোৰ ফালে মই চালো। গুটিটো বুলি আনিিলো। লুটিয়াই বগৰাই চাইছে। হয় দেখোন, এইটো শিলগুটি নহয়, ভেলো গুটিহে। কলিবাইয়ে ক'লে, “শিঙটিয়েই হওক বা ভেলো গুটিয়েই হওক মোৰ মাঠাটো ফাটি যাওঁ ফাটি যাওঁ লাগিল।” মইও ক'লো, “এনেকুৱা কাম নকৰিবি। নাপায়া নহয় আনৰ গা লৈ এনেকে মাৰিবি। যা এতিয়া ঘৰলৈ যা।”

তিনি বছৰ মানৰ পিছৰ কথা। তেতিয়া কলিমনৰ বয়স এঘাৰ কি বাৰ বছৰ মান হ'ব। আবেলিৰ পৰত সিহঁতৰ ঘৰত কন্দা কটা শুনিিলো। কোনো কোনো কান্দিছে উৱাদিহ ল'বলৈ বাটলৈ ওলাই গ'লো। বাটত গৈছে গম পালো যে কলিমনৰ মাকে কান্দিছে। কিয় বা কান্দিছে? মনটো উচপিচ লাগিল। হেজাৰ বেয়া হ'লেও ওচৰ চুবুৰীয়া মানুহ। নোযোৱাকৈ থাকিব পাৰিনে? কথাত কয় নহয় বোলে- “ওলায়েই দেখিবা যাক, শত্ৰু নাভাৰিবা তাক।” তদামধা খাই সিহঁতৰ ঘৰ পালোঁগৈ। ওচৰ চুবুৰীয়া দুই চাইঘৰ মানুহো আহি গোঁট খাইছেই সিহঁতৰ চোতালত। সকলোৱে কোৱা-কুই কৰিছে বোলে ইহঁতৰ ঘৰত চোৰ সোমাল। শুনি অবাক হ'লো। দিন দুপৰতে ক'ৰ চোৰ সোমালহি আৰু? মমীহঁতৰ খুৰীদেউৰে মুখখন অলপ ভেঙুচা-ভেঙুচি কৰি ক'লে, “জানো পায়? ইহঁতে এইবোৰ কি ভাঙনা পাতিছে। এইখন গাঁৱতে বুঢ়া হ'লো। এনেকুৱা নোহোৱা নোপোজা ঘটনা দেখাও নাই শুনাও নাই। হেৰ' আমিৰোৰ গাঁৱলীয়া মানুহ। এই ঘৰৰ চালৰ পানী ইঘৰৰ চোতালত পৰে।

এঘৰৰ চকুত যুটুং কৰিলে সিঘৰত গম পাওঁ। তেনেস্থলত? পিছতহে গম পালো বোলে “সৰিয়হৰ ডুলিতে ভূত?” নিজৰে সোণামুৰা কচুগুটি পুতেকে বাকচৰ তলা ভাঙি মাকৰ সোণৰ কেৰুযোৰ চুৰি কৰি নিলে। শুনি মুচকুছ গ'লো। পাওক বাগ্গেকে। এইয়া সিহঁতৰ কৰ্মৰ ফল। ল'ৰা ছোৱালীক মূৰৰ ওপৰলৈ তুলি দি পাইছে মজাটো। এনেকুৱা ল'ৰা ছোৱালী তোলাতকৈ অপূত্ৰক হৈ থকাটোৱেই ভাল। পশু-পক্ষীৰ দৰে ল'ৰা ছোৱালী জন্ম দিলেই নহয়। সিহঁতক গঢ়ি পিটি গঢ় দিব পৰাটোহে মাক বাপেকৰ কৃতিত্ব। ছেগাবুজি দুদিন মানৰ পাছত সিহঁতৰ ঘৰলৈ গ'লো। মাকক কথাতো সুধিলো- “ল'ৰাই নিয়া সোণৰ কেৰুযোৰৰ কিবা উৱাদিহ পালেনে? মাকে নাই পোৱা বুলি কৈ কথাতো পাতলাই দিলে। মই ক'লো- “ল'ৰাক অলপ শাসন কৰিব লাগে। সি সৰুৰ পৰাই দুষ্ট। পঢ়া শুনা এৰিলে। শুনিছো এতিয়া বোলে সি চাদা আৰু শিখৰ খাবলৈয়ো ল'লে। সৰুতে শাসন কৰিব নোৱাৰিলে পিছত কিন্তু অনুশোচনা কৰিব লাগিব। বাঁহ কুমলীয়াতেহে ভাঁজ দিব পাৰি, বুঢ়া হ'লে নোৱাৰি।” - কথাখাৰ কোৱাত মাকে মোক হে বেয়া পালে। তেতিয়াৰ পৰা মই সিহঁতৰ ফালে পিঠিহে দিলো।

আজি আঠবছৰে মই সিহঁতৰ ঘৰলৈ যোৱা নাই। শুনিছো সিহঁতৰ বোলে একমাত্ৰ ছোৱালীজনীও পথভ্ৰষ্ট হ'ল। ফেচবুকত হেনো কোনোবা অজাতি ল'ৰাৰ লগত চিনাকি হৈ পলাই গ'ল। আজি পাঁচ বছৰে তাই নিৰুদ্দেশ হৈ আছে। কাকো সাঁচা কথা নকয়।

কোনোবাই সুধিলে দিল্লীত কোম্পানী চাকৰি কৰি আছে বুলি কয়। হেৰোঁ, এইবোৰ গছত গৰু উঠা কথা কোনো বিশ্বাস কৰিব? গাঁৱত বি.এ., এম.এ পাছ কৰা ল'ৰা ছোৱালীৰে কুঠাৰ নাল ঘূৰাব নোৱাৰা হৈ আছে। তেনেস্থলত সিহঁতৰ মেট্ৰিক ফেইল ছোৱালীজনী লৈহে দিল্লীহেন ঠাইত চাকৰিবোৰ পেলাই থৈছে। এনেবোৰ কথা মুখহি হৈ বিশ্বাস কৰিব পাৰে আমি নোৱাৰোঁ দেহি।

হঠাৎ ভাৱি নোৱাৰা ঘটনাটো ঘটিল সিদিনা। সেইদিনা আছিল মাঘ বিহুৰ উৰুকা। গাঁওখনত উৎসৱৰ জয়গান। সকলোচামৰ মানুহে ভাগে ভাগে উৰুকাৰ খানা আয়োজন কৰিছে। ডেকাবোৰে ক্লাব ঘৰত হাঁহৰ মাংসৰে খানা বনোৱাৰ যো-যা চলাইছে। চেমনীয়া ল'ৰাবোৰে পথাৰত কাটি থোৱা ধান খেৰৰ নৰাৰে ভেলাঘৰ সাজিছে। ৰান্ধিব নাজানিলেও নিজৰ খানা নিজে ৰান্ধি এসাজ খোৱাৰ হেঁপাহ সিহঁতৰ। কি যে স্মৃতি, আনন্দত উদ্বিগ্ন সকলো। এইবোৰেই আমাৰ পৰম্পৰা। চেলেৰ এনাৰীৰে বান্ধখাই থকা গাঁৱৰ অকৃত্ৰিম পৰিবেশ। কেউফালৰ পৰা ভাঁহি অহা মাইকৰ মাতত গাঁওখন একেবাৰে ৰজনজনাই আছে। ওচৰৰ মিচিং গাঁৱৰ পৰা মাইকৰ মাতত ৰিগিকি ৰিগিকি শুনা ঐনতমৰ সুৰে যেন সোণত সুৰগাহে চৰাইছে। জীয়ৰী-বোৱাৰীহঁতে অখলত বহি নানান তৰহৰ পিঠাবোৰ বনাইছে। লৰালৰিকৈ ৰুণুৱেও পিঠাৰ খোলা সামৰি ভোগালীৰ উৰুকাৰ ভাত সাঁজ সুন্দৰকৈ ৰান্ধিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। আবেলিতে তনয়াৰ দেউতাকে বজাৰৰ পৰা আনি থোৱা বৰালি মাছৰ লগত পালেং শাকৰ টেঙাজোল ৰান্ধিছে। তেখেতে ওচৰঘৰীয়া দুজনমানৰ লগত বহি টিভিত দেশ-বিদেশৰ বাতৰি চাইছে। তেনেতে টিভি চাই থকা প্ৰতিবেশী মানুহজনৰ ল'ৰাটো আহি খবৰ দিলে যে আলিমুৰত খানা খোৱা ল'ৰাবোৰৰ মাজত কিবা এটা ঘটনা ঘটিছে। কি নো ঘটিছে বুলি ততাতৈয়াকৈ তনয়াৰ দেউতাক আৰু প্ৰতিবেশী দুয়োজন বাটলৈ ওলাই গ'ল। নিমিষতে গাঁওখনত এটা আতংকময় পৰিবেশৰ সৃষ্টি হ'ল। আনন্দ উল্লাসক ধূলিস্যাৎ কৰি মনবোৰ আবেগ আৰু উদ্বিগ্নতাৰে ভৰি পৰিল। বিষম ঘটনাৰ পৰিসমাপ্তিত গাঁওখন কাঁহপৰি জীৰ্ণ গ'ল। এনে ঘটনা যেন দুনাই আৰু কোনোদিন নঘটে। কলিমনে কাজিয়া কৰি লগৰে বন্ধু অত্যাচাৰ বুকুত এখন চুৰি ভৰাই দিলে। ঘটনা স্থলীতে আঘাটপ্ৰাপ্তৰ মৃত্যু হ'ল। পুলিচ আহিল। ‘ডেডবডি’ পেষ্টমৰ্টেম কৰিলে। আচামীক ধৰি নিলে। হত্যাকাৰী কলিমন জামিন বিহীন গোচৰত আজীৱন কাৰাবন্দী। চকুৰ আগতে ডাঙৰ হোৱা ল'ৰাটো তিল তিল কৈ শেষ হৈ গ'ল।

হে মহানাদ

দ্বীপেন নাথ

মোক এতিয়া ফুল, চৰাই, গানৰ কথা নক'বা
মোক নক'বা তৰাভৰা আকাশ অথবা
নীলা, সেউজীয়া পাহাৰৰ কথা
ডেকা ল'ৰাবোৰ যেতিয়া ধোঁৱা হৈ উৰি যায়
মাকবোৰে যেতিয়া পুত্ৰৰ তেজে ধোঁৱা মাটিত
খোজ থৈ নামঘোষাৰ পদ শুনিবলগীয়া হয়
তেতিয়া ফুল, চৰাইৰ কথা ভাবিবা কেনেকৈ?
চিনাকী আকাশ হয় মেঘৰঙী ৰাফ্‌স
আশ্ৰয়ৰ পৃথিৱী হয় থৰক-বৰক
ক'ত বিচাৰি পাম জীৱনৰ ছন্দ
আমি শান্তিপ্ৰিয় মানুহ
আমাক জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ দিয়া
হে যুদ্ধ, হে মহাযুদ্ধ, তোমাক প্ৰণাম
হে শব্দ, হে মহানাদ, তোমাক প্ৰণাম

ব'হাগ বিহু: লোকাচাৰ, জনবিশ্বাস আৰু ঐতিহাসিক বিশ্লেষণ

□ ডিম্পী লাহন

“আজি বিশ্ব উৰুকা
কাইলৈ বিশ্ব ভুৰুকা
অ' আইতা গামোচা কাটিবৰে হ'ল”।

চাওঁতে চাওঁতে পদূলি মুখত অসমীয়া নববৰ্ষ। ব'হাগ বিহু আহি পালেহি, কুলি-কেতেকীৰ মৌ মিঠা লহৰে মুখৰিত কৰি তুলিছে বিনন্দীয়া প্রকৃতিৰ আকাশ-বতাহক। এতিয়া অসমীয়া হেঁপাহৰ বিহুটিক আদৰিবলৈ সকলো সাজু হৈ উঠিছে। বিহু অসমীয়াৰ আদৰ, হেঁপাহৰ তথা প্ৰাণৰ উৎসৱ। বিহুৰ জৰিয়তে অসমৰ লোক-সংস্কৃতি, লোক-

ফুকনে লিখিছে- “বিহু কামৰূপে নাই, সোঁমাৰে (উজনি অসম) অধিক”। বড়োসকলৰ বৈচাণ, ডিমাছাসকলৰ বুঢ়, ত্ৰিপুৰিসকলৰ বিজু বা তিৰাসকলৰ পিচু আদিৰ দৰে উজনি অসমৰ বড়োমূলীয় জনজাতিচুতীয়া, দেউৰী, মৰাণ, সোণোৱালসকলে বিহু/বিচু উদযাপন কৰি আহিছে।

বৈদিক প্ৰভাৱ পৰাৰ আগতে বিহু/বিচু ব'হাগ মাহৰ প্ৰথম বুধবাৰৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল। শদিয়া অঞ্চলৰ লোকসকলৰ লগতে দেউৰী সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলে আজিও আগৰ দিনৰ দৰে সেই দিনটোতে আৰম্ভ কৰে। কিছুমান পুৰণি বিহু ঊঁচৰিৰ পৰা এই কথা

পিন্ধি, মণিকুটত ৰখা ৰূপৰ ফুল মূৰত আৰু কাণত কেৰু পিন্ধিছিল। বলি কটা স্থানত বহি গাঁৱৰ কুশল-মংগল বা বিপদ-আপদৰ সম্পৰ্কে বাতৰি পৰিৱেশন কৰা হৈছিল। বাতৰি শেষ কৰি দেওধনিয়ে নৃত্য কৰিছিল আৰু বিষয়ববীয়াসকলে সহযোগ কৰিছিল। ঢুলীয়াসকলে ঢোলৰ চেৰত ঢোল বজাই আনন্দ কৰিছিল। থানঘৰৰ চোতালৰ পুৰুষ আৰু মহিলাৰ নাচৰ চেও বেলেগ বেলেগ আছিল। দেওধনি নৃত্য শেষ হোৱাৰ পিছত গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰু, বিহুৱাসকলে গাঁৱৰ ঘৰে ঘৰে গৈ বিহু মাৰিছিল। তাকে ‘ঊঁচৰি’ বুলি কোৱা হৈছিল।

সেইসময়ত কিন্তু প্ৰতিবছৰে বিহুত ঊঁচৰি গোৱা নহৈছিল। কেৱল দেওধনিৰ নিৰ্দেশ পালেহে সেইবছৰত ঊঁচৰি পৰিৱেশন কৰা হৈছিল। শেষৰ দিনা কল ঢুকুৱাৰে নাও সাজি নাওখনত জবা আৰু তগৰ ফুলেৰে সজাই পৰাই আটকখুনীয়া কৰি তুলিছিল আৰু লগত এটা সৰু কুকুৰা পোৱালি নাৰতে বান্ধি উটুৱাই দিয়া হৈছিল। তাৰ পিছত ঢোল-পেঁপা সামৰি বিহুৱা সমাজ গাঁৱলৈ ঘূৰি আহিছিল। ইয়াৰ লগত সংগতি থকা বিহু নাম এফাকি সংযোজন কৰা হ'ল-

“ল'হ ল'হৰি প্ৰাণৰ ভাই

ফুলত ভৰ দি নাও মেলি যায়।

চহৰা লিপিৰে সোধে আঁঠু কাটি

ফুলত ভৰ দি নাও মেলি যায়।

কি খাই বুলালি দাঁতে সৰিলৰে

ফুলত ভৰ দি নাও মেলি যায়।”

বিহুত উৎপত্তিৰ বিষয়ে এটি লোককথা প্ৰচলিত আছে। সেই লোককথা অনুসৰি, ‘বৰদৈচিলা’ এই ভূমিৰ দেৱতাৰ জীয়ৰী আছিল। ‘জটায়ুৰ জীয়ৰী’ আৰু ‘গৰুডৰ বোৱাৰী’ বৰদৈচিলা প্ৰত্যেক বছৰে দলদোপে-হেদোলদোপে, শিলে-বৰষুণে বসন্ত ঋতুত মাকৰ ঘৰলৈ ফুৰিবলৈ আহে। সেই দিনটোতে বিহু আৰম্ভ হয় বুলি জনবিশ্বাসত এতিয়াও প্ৰচলিত হৈ আছে। বৰদৈচিলা ঘূৰি যোৱা দিনাই বিহু সামৰণি পৰে।

উল্লেখযোগ্য যে ‘বৰদৈচিলা’ শব্দটো প্ৰকৃততে বড়োমূলীয় শব্দ ‘বৰদৈচিলা’ৰ পৰা অহা। যাৰ অৰ্থ মূলতে ‘বায়ু (বৰ) - পানীৰ (দৈ)- ছোৱালী (চিখালী)’ অৰ্থাৎ এবিধ ধুমুহা আৰু একে লোককথা বড়োসকলৰ মাজতো প্ৰচলিত হৈ আহিছে। ইয়াৰ পৰা বিহু এটি বড়োমূলীয় উৎসৱ যে হয়, সেই কথা স্পষ্ট হৈ পৰে।

অসমীয়া সমাজত বিহু সম্পৰ্কীয় এটি জনপ্ৰবাদ প্ৰচলিত আছে-

“ঢোল বাই ক’ত? ৰতনপুৰত।

খোল বাই ক’ত? ৰতনপুৰত।”

ৰতনপুৰ আছিল চুতীয়া ৰজা ৰত্নস্বৰূপালৈ গঢ়া নগৰ। এসময়ত সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ হিচাপে ৰতনপুৰ জনবিখ্যাত আছিল। ঢোল, খোল আদি বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰেৰে ৰতনপুৰ মুখৰিত হৈ উঠিছিল। উল্খনীয়া যে ৰতনপুৰৰ কাঠেৰে নিৰ্মিত (মণিপুৰ আৰু মায়ামৰা সকলৰ দৰে) খোল পৰবৰ্তীকালত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে উত্তৰ ভাৰতৰ আন আন ৰাজ্যসমূহৰ দৰে মাটিৰে নিৰ্মাণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে আৰু নৃত্য, নাট আদিৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লয়। এই কথাষাৰৰ পৰা স্পষ্ট হৈ পৰে যে বিহু বা বিহুৰ ঢোলে উজনি অসমৰ ৰাইজৰ মাজত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

১৬ শতিকাৰ শেষ ভাগত শংকৰদেৱে প্ৰচাৰ কৰা একশৰণ নামধৰ্মৰ সৰ্বব্যাপী প্ৰভাৱ অসমৰ জনসাধাৰণৰ মাজত বিয়পি পৰাৰ লগে লগে বিহুও আমূল পৰিৱৰ্তন আহিছিল। অনাহাতেদি বিহুৰ নৃত্যগীতৰ প্ৰভাৱো গুৰুজনা কৃত বৈষ্ণৱ সংস্কৃতিত নপৰাকৈ নাথাকিল। এই সময়তে বিহুৰ এক পূৰ্ণাংগ সামাজিক উৎসৱৰ ৰূপ পায় আৰু উজনি অসমৰ বড়োমূলীয়সকলৰ মাজৰ পৰা অসমৰ বাকী জনগোষ্ঠীৰ মাজত প্ৰচলিত হয়। এই যুগৰ পৰা বিহু নামসমূহত পূৰ্বৰ ‘গোসাঁনী’ৰ স্থানত ‘কৃষ্ণ/ৰাম’ৰ নাম লোৱা আৰম্ভ হ’ল। এই সম্পৰ্কে শংকৰদেৱৰ ‘কীৰ্ত্তন উৰেবা বৰ্ণন’ আৰু ৰামচৰণ ঠাকুৰে

১২ পৃষ্ঠাত...

বিশ্বাস, প্ৰকৃতিৰ সৈতে মানুহৰ মাজত থকা নিবিড় সম্পৰ্ক প্ৰকাশ পাই আহিছে। আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষা, ৰং-ধেমালিৰ সৈতে বিহু ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত।

সাংস্কৃতিক চেতনাৰ দিশেৰে আমি গতি কৰিলে অনুধাৱন কৰিব পাৰি যে- অসমীয়া মানুহৰ মননশীল তথা অন্তৰ্জগতখনত ভূমুকি মাৰিলে প্ৰথমে বিশ্বৰ কথাৰে মনলৈ আহে। ইতিহাসে ঢুকি নোপোৱা দিনৰে পৰা এই ভূ-খণ্ডত বিভিন্নধৰণৰ নৃ-গোষ্ঠীয় লোকসকলে তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত উৎসৱ-অনুষ্ঠান আয়োজন কৰি আহিছে। সাম্প্ৰতিক কালজোৱাত জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, নিৰ্বিশেষে অসমৰ মানুহে জাতীয় উৎসৱ হিচাপে আদৰি লোৱা ‘বিহু’ হৈছে অসমীয়া জাতিৰ এক জীৱন্ত দলিল আৰু আয়ুসৰেখা। অসমীয়া কৃষিভিত্তিক লোকসকলৰ শ্ৰেষ্ঠ উৎসৱেই হৈছে-বিহু।

অসমৰ সামাজিক গাঁঠনিৰ দৰেই বিহুতো মংগোলীয় আৰু আৰ্য সংস্কৃতিৰ সংমিশ্ৰণ আছে। বিহু বিৱৰ্তনৰ জৰিয়তে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ উৎপত্তি আৰু গঠন প্ৰক্ৰিয়া সোমাই আছে। মানুহে কৃষিক মূল জীৱিকা কৰি ল’বলৈ শিকাৰ পৰাই খেতি চপোৱাৰ সময়ত আনন্দ কৰিছিল, সিয়েই সমূহীয়া ৰূপ পাই এক ৰীতিলৈ পৰিৱৰ্তন হ’ল আৰু কালক্ৰমত বিহু উৎসৱলৈ পৰিণত হ’ল। অসমত কৃষিৰ প্ৰক্ৰিয়া পোনতে অষ্ট্ৰ-এচিয়াটিক আৰু তিব্বতীয়-বৰ্মীয় মংগোলীয়সকলে আৰম্ভ কৰিছিল, গতিকে বিহু পোনতে নৃতাত্ত্বিক গোষ্ঠীৰ সৃষ্টি। উল্খনীয়া যে- অসমত বৰ্তমান কোনো অষ্ট্ৰ-এচিয়াটিক ভাষাগোষ্ঠী লোক দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। পিছলৈ বিহু আৰ্য সভ্যতাৰ অংশীদাৰ হৈ পৰে।

‘বিহু’ৰ উৎপত্তি প্ৰাচীন কালৰ ‘বিচু’ ৰ পৰা হৈছিল বুলি জনা যায়। বৰ্তমানৰ বিহুৰ সৃষ্টি হৈছিল উজনি অসমত। হালিমাৰ ঢেকিয়াল

অনুমান কৰিব পাৰি-

“হাচতি এ চ’ত বিচুতি এ চ’ত

বুধে গৰু বিহু মঙ্গলে উৰুকাৰ,

বিহু গৈ আছিল ক’ত”

পৌৰাণিক বিশ্বৰ ৰীতি-নীতি অনুসৰি আগৰ দিনত চ’ত মাহত মানুহে বাতি বিহু উদযাপন কৰিছিল। এই বিহু গাঁৱৰ পথাৰত চাকি জ্বলাইবা দেউৰী পূজাৰী ঘৰৰ চোতালত নাচি উদযাপন কৰা হৈছিল। চ’তৰ বিহুৰ অন্তত ব’হাগৰ প্ৰথম বুধবাৰৰ দিনা থানঘৰত পূজা আৰম্ভ কৰা হৈছিল। পুৱাৰ ভাগত গৰু গা ধুৱাই গৰু বিহু পালন কৰা হৈছিল যিটো প্ৰথা আজিও আগৰ দৰেই বৰ্তি আছে। এই প্ৰথা বড়োসকলৰ বৈচাণ উৎসৱতো কৰা হয়। কণী যুঁজ, কুকুৰা যুঁজ, আদিৰ জৰিয়তে বিনোদন পোৱা যায়। এই দিনা আবেলি বিহু গাই গাই থানঘৰৰ চোতাললৈ বিহু লৈ যোৱা হৈছিল। আৰু কেঁচাইখাতি (কলিমতী) দেৱীকে ধৰি চাৰিশাল গোসাঁনীক স্বৰ্গৰ পৰা পৃথিৱীলৈ বিশ্বৰ আশীৰ্বাদ দিবলৈ নমাই অনা হৈছিল। ইয়াকে কয় “বিহু নমাই অনা”। কিছু প্ৰচলিত বিহু নামত আজিও কলিমতী (কেঁচাইখাতি)ৰ আগমনৰ কথা উল্লেখ কৰা হয়। তেনে এক বিহু নাম হৈছে-

“কলিমতী এবাই ঘূৰি ব’হাগলৈ

আহিবি নে নাই?

আমি থাকিম আমি থাকিম

বাটলৈ চাই।”

বৃহস্পতিবাৰৰ পৰাবলি দিয়া কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হৈছিল। সেইদিনা অৰ্থাৎ মানুহ বিশ্বৰ দিনা দুপৰীয়া ‘দেওধনি’ আৰু ‘বাৰিকে’ গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুক থানঘৰৰ বিহুলৈ যাবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল। দেওধনিসকলে আবেলি বলি-বিশান শেষ হোৱাৰ অন্তত সাজ-পাৰ

ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ সমগ্ৰ জীৱন সামৰি প্ৰকাশ কৰা অভিনন্দন গ্ৰন্থৰ উন্মোচনী অনুষ্ঠানত যোৰহাট জগন্নাথ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ দৰ্শন বিভাগৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক প্ৰভাত চন্দ্ৰ মহন্তই আগবঢ়োৱা উন্মোচনী ভাষণৰ অসম্পাদিত ৰূপ

পৰম শ্ৰদ্ধাৰ আজিৰ গ্ৰন্থ উন্মোচনী সভাৰ সন্মানীয় সভাপতি আনন্দ শইকীয়াদেৱ, মুখ্য অতিথি ড° অনিল চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱ, বিশিষ্ট অতিথি ড° আদিল উল্ য়াচিন ডাঙৰীয়া, অভিনন্দন জনাবলগীয়া মোৰ একালৰ ছাত্ৰ ড° গিৰীশ বৰুৱা আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালবৰ্গ, গ্ৰন্থখনৰ সম্পাদনৰ গধুৰ দায়িত্ব বহন কৰা চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়া, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালবৰ্গ, নিমন্ত্ৰিত সন্মানীয় বয়োজ্যেষ্ঠ গুণী-

ৰাজাই আৰু দেশৰ লোকে এই গুণীজনৰ গুণৰাশিৰ স্বীকৃতিৰে সহাৰি জনালে সেইটোহে অতি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথা। ইয়াৰ দ্বাৰাই তেওঁৰ জীৱিত কালতে যি উৎসাহ আৰু উদ্দীপনা লাভ কৰিলে সেইটোৱেই তেওঁ সৃষ্টিক অধিক অনুপ্ৰেৰণা যোগাব আৰু সৃষ্টিশীল জীৱন অধিক কাৰ্যক্ষম কৰিব অদূৰ ভৱিষ্যতত।

অভিনন্দন গ্ৰন্থখন পঢ়ি পঢ়ুৱৈসকলে ড° বৰুৱাৰ সৃষ্টিৰাজিৰ বিশদ বিৱৰণ আৰু তথ্য পাব। তেওঁৰ ব্যক্তিত্ব অধ্যৱসায় আৰু

তেওঁ লিখিছে। তেওঁৰ লেখাই ৰাজ্য, দেশ, অতিক্ৰমী ইংলেণ্ড, আমেৰিকা, জাৰ্মান আদি পশ্চিমীয়া দেশৰ পৰিধি চুইছেগৈ। নানা আলোচনী, বাতৰি কাকত আদিত প্ৰকাশিত বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত লিখা প্ৰবন্ধ আৰু গৱেষণা পত্ৰই হেজাৰৰ সীমা চুইছেগৈ। তদুপৰি তেওঁ সৃষ্টিৰাজিৰ কাৰণে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰ গুৰুজনাই কৰাৰ দৰেই দেশৰ বিভিন্ন স্থান পৰিভ্ৰমণ কৰিছে। আনকি তেওঁ সুদূৰ গ্ৰীচ দেশলৈ ঢাপলি মেলিছে ছফ্ৰেটিছ, প্লেটো, এৰিষ্টটল আদিৰ জন্মস্থানলৈ। তাৰ ওপৰত লিখা-মেলা কৰি পঢ়ুৱৈ সমাজকো তাৰ স্বাদ দিছে। তেওঁৰ সৃষ্টিৰ বিভিন্নতাই আমাক আচৰিত কৰে। দৰ্শনৰ উপৰি বিজ্ঞান, ধৰ্ম, মনোবিজ্ঞান, সাহিত্য-সংস্কৃতি, বেদ, উপনিষদ, বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ড, নৈতিকতা, অন্ধবিশ্বাস, ৰাজনীতি আদি এশ এৰুৰ বিষয়ৰ ওপৰত গ্ৰন্থ লিখিছে। আনকি তেওঁ “হিন্দী অসমীয়া শব্দকোষ, সংস্কৃত অসমীয়া শব্দকোষ” লিখিবলৈ বাদ দিয়া নাই। তেওঁৰ লিখাবোৰ যে উচ্চ পৰ্যায়ৰ তাৰ নিদৰ্শন দেখিছোঁ সাহিত্য সভা, ভবানন্দ দত্ত ন্যাস আদি অনুষ্ঠানৰ পৰা পোৱা বঁটা বাহন আৰু চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা পোৱা স্বীকৃতি সাহিত্যিক পেঞ্চনেৰে।

শেষত মই এটা কথা সমাজক জনোৱাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰি জনাব খুজিছোঁ যে আজিৰ অনুষ্ঠানৰ উদ্যোক্তা চিনামৰা মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ দুজন নমস্যা ব্যক্তিৰ কথা। সেই দুজনৰ এজন হ’ল এই অভিনন্দন গ্ৰন্থখনি সম্পাদনা কৰা চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ব্যতিক্ৰমী অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়া আৰু আনজন হ’ল তেওঁৰে সুযোগ্য পিতৃ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰো পিতৃস্বৰূপ আজিৰ সভাৰ সভাপতি আনন্দ শইকীয়া। জহৰীয়ে খাতি সোণ চিনি পোৱাৰ দৰেই তেওঁলোকে ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ প্ৰতিভা অতি শুদ্ধকৈ চিনাক্ত কৰি সমাজৰ মাজলৈ উলিয়াই অনাৰ কৃতিত্ব লাভ কৰিছে। আমি যোৰহাটবাসী আৰু জন্মস্থান গোলাঘাটবাসী ইয়াৰ বাবে গৌৰৱান্বিত হৈছোঁ যে যোগ্যজনে যথাযোগ্য সন্মান লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

সৰ্বশেষত ড° গিৰীশ বৰুৱাই তেওঁৰ অশীতিপৰ বয়সত লাভ কৰা এই সন্মানৰ কাৰণে তেওঁক আমাৰ অন্তৰৰ পৰা

জ্ঞানী সুধীবৃন্দ আৰু গ্ৰন্থপ্ৰেমী যুৱক-যুৱতীসকল। আপোনালোক সন্দৌটিলৈকে মোৰ আদৰ সন্তোষ জনাইছোঁ।

আজীৱন শিক্ষাব্ৰতী, সু-সাহিত্যিক, দৰ্শন শাস্ত্ৰৰ নিৰলস গৱেষক, প্ৰজ্ঞাৰ সাধক ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ সামগ্ৰিক জীৱন পৰিক্ৰমাৰ দস্তাৱেশ সদৃশ সৰ্বাংগে সুন্দৰ অভিনন্দন গ্ৰন্থখনি উন্মোচনৰ দৰে এক গধুৰ অথচ পৱিত্ৰ দায়িত্ব আমাৰ দৰে এজন নিগ্নকিনৰ ওপৰত আৰোপ কৰাৰ কাৰণ হ’ল, আমি চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালৰ এজন বয়োবৃদ্ধ সদস্য। তদুপৰি অভিনন্দন জনাবলগীয়া ব্যক্তিজন মোৰ একালৰ ছাত্ৰ আৰু তাৰ পাছৰ বিদ্যায়তনিক ক্ষেত্ৰত আমি দুয়ো দায়িত্বশীল কৰ্মী য’ত দুয়ো শিক্ষাদানৰ লগতে ৰাজ্য আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ আলোচনা চক্ৰ, কৰ্মশালা আদিৰ সমল ব্যক্তি, লগতে স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণীত পাঠদানত সহকৰ্মী। এনেবোৰ কাৰণতেই বোধহয় আমাৰ ওপৰত দাঙিব নোৱাৰা ভাৱখন পৰিল। গ্ৰন্থখন প্ৰকাশৰ দায়িত্বও চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ মোহন চন্দ্ৰ মহন্ত অধ্যয়ন গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ যোগেদি ড° অঞ্জন শইকীয়াৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্বৰে সম্পাদন কৰা হৈছে। গ্ৰন্থখন ৯৫ টা লেখাৰে সমৃদ্ধ। ইয়াত অসমীয়া, ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ লেখা প্ৰকাশ পাইছে। ড° নগেন শইকীয়াকে মুখ্য কৰি দেশৰ কেইবাখনো বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপকে লেখা লিখিছে। তদুপৰি ভালেমান আলোকচিত্ৰই ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ জীৱন বীক্ষাক উজলাই তুলিছে। মুঠতে এক সৰ্বাংগে সুন্দৰ পাঁচশৰো অধিক পৃষ্ঠাৰ বৃহৎ কলেৱৰৰ গ্ৰন্থ। লগতে বলিষ্ঠ সম্পাদকীয় লেখাটোৱে ইয়াৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰিছে।

এটা অতি সুখৰ বতৰা এই যে আমাৰ সামাজিক ব্যৱস্থা আৰু পৰম্পৰাত এটা আদৰ্শ গঢ়ি উঠিছে সেইটো হৈছে এই যে আমাৰ সমাজে সমাজৰ গুণী- জ্ঞানী আৰু সং লোকক তেওঁলোকৰ গুণৰাশিক স্বীকৃতি দি গুণানুৰূপিত কৰি এখন অভিনন্দন গ্ৰন্থৰে ৰাজহুৱাভাৱে সমৰ্থনা জনোৱা প্ৰথাটো। সেই আদৰ্শকে সাৰোণত কৰি চিনামৰা মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালে আগভাগ লৈ যোৰহাটবাসীৰ হৈ এজন সৰ্বগুণীলোক ড° গিৰীশ বৰুৱাক এখন অভিনন্দন গ্ৰন্থৰে সন্মান জনোৱাৰ পৰিকল্পনা কাৰ্যত পৰিণত কৰিলে। তাৰ বাবে চিনামৰা মহাবিদ্যালয় পৰিয়াল নিঃসন্দেহে অতি প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ। কিন্তু যিটো গতিত সমাজে,

অসাধাৰণ সাধনাৰ বিষয়েও অৱগত হ’ব। বহুজনে তেওঁক অসমীয়া ভাষাত দৰ্শনৰ জটিল তথ্যবোৰ অতি সহজ-সৰলকৈ প্ৰাঞ্জল ভাষাত লিখাৰ শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়া লিখক বুলিও অভিহিত কৰিছে। বহুতে তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজি অধ্যয়ন কৰি অনুভৱ ব্যক্ত কৰিছে যে তেওঁ সাহিত্য অকাডেমিৰ পৰাও বঁটা পাবৰ যোগ্য। মই ব্যক্তিগত ভাৱে নিজেও এটা কথা অনুভৱ কৰোঁ যে তেওঁ যি অধ্যৱসায় আৰু একাগ্ৰতাৰে প্ৰজ্ঞাৰ সাধনা কৰিছে, আৰু যি প্ৰচেষ্টাৰে, যি দৃষ্টিকোণেৰে দৰ্শনক প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছে তালৈ লক্ষ্য কৰি তেওঁক অসমীয়া দাৰ্শনিক শাস্ত্ৰৰ পুৰুষাপুৰুষ, বেদান্ত আৰু সাংখ্য দৰ্শনৰ ওপৰত ব্যুৎপত্তি থকা আমাৰ যোৰহাটৰে ৰাধানাথ ফুকন দেৱৰ পিছতে স্থান দিব পাৰি। ইতিমধ্যে তেওঁ ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ওপৰত লিখা গ্ৰন্থই দাৰ্শনিক সমাজৰ পৰা ভূয়সী প্ৰশংসা লাভ কৰিছে। দৰ্শনক তেওঁ

বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিৰে বিশ্লেষণ কৰে আৰু ভাৰতীয় দৰ্শনক ভাৱবাদী দৃষ্টিৰে চোৱাতকৈ বাস্তৱবাদী দৃষ্টিৰেহে চায়। এইক্ষেত্ৰত তেওঁ প্ৰাচ্যৰ শ্ৰেষ্ঠ দাৰ্শনিক সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণকো সাহসেৰে সমালোচনা কৰিবলৈও পিছহোকা নাই।

সৰু-বৰ প্ৰায় চাৰি কুৰিতকৈও অধিক গ্ৰন্থ তেওঁ ৰচনা কৰিছে। অসমীয়া, ইংৰাজী আৰু হিন্দী এই তিনিওটা ভাষাত

শুভাশিষ্য জনোৱাৰ লগতে ভগৱানৰ চৰণত প্ৰাৰ্থনা জনাইছোঁ যেন তেওঁক সু-স্বাস্থ্য সহিতে শতবৰ্ষাধিক আয়ুস প্ৰদান কৰি তেওঁৰ উৰ্বৰ মস্তিষ্কৰ পৰা বহু মূল্যবান সৃষ্টি তেওঁৰ কলমৰ পৰা নিগৰি ওলাওক। জীৱন ভাটি বেলাত যোৰহাটৰ দৰে এখন শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্য বহন কৰা নগৰত বসবাস কৰিবলৈ লোৱা বৰুৱা পৰিয়ালৰ খ্যাতি বৈ যোৱাওক। এয়ে কামনা।

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ সন্নিধ্যত সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকা

□ ড° ৰামা ৰাজখোৱা

(যোৱা সংখ্যাৰ পাচৰ পৰা)

এই ৰেকৰ্ডিং কৰা গ্ৰামোফোন পালা দুখনে সেইসময়ত বিশেষ জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰে। তেজপুৰ বাণ-ষ্টেজত ভাৰতীয় আৰু পাশ্চাত্য বাদ্যযন্ত্ৰৰ সামন্যকৈ অৰ্কেষ্ট্ৰাৰ সৃষ্টি কৰি অসমীয়া ৰঙ্গমঞ্চ আৰু সংগীত জগতলৈ এটি নতুন প্ৰবাহৰ অভিনবত্ব আনে; বিশেষকৈ খোল-তাল আদি অসমীয়া বাদ্যযন্ত্ৰৰো সুপ্ৰয়োগ কৰি অসমীয়া বাদ্যযন্ত্ৰক আভিজাত্য প্ৰদান কৰে।

জ্যোতিপ্ৰসাদ, ভূপেন হাজৰিকাৰ প্ৰকৃতাৰ্থত গুৰু আছিল। সংস্কৃতিৰ জগতখনত থাকি যাতে ভূপেন হাজৰিকাৰ পঢ়া-শুনা ক্ষতি নহয়, তাৰ প্ৰতিও তেওঁ প্ৰখৰ দৃষ্টি ৰাখিছিল। সাধাৰণ মানুহৰ এটা ধাৰণা আছে, গান-নাটক কৰা মানুহৰ পঢ়াৰ প্ৰতি ধাউতি কমি যায়। সেয়ে জ্যোতিপ্ৰসাদে ভূপেন হাজৰিকাক কৈছিল, “ভূপেন, তুমি প্ৰমাণ কৰিব লাগিব গান গোৱা মানুহেও পঢ়া-শুনা কৰিব পাৰে।” গীত ৰেকৰ্ডিংৰ সময়ত ভূপেন হাজৰিকাক কলিকতালৈ নিওঁতে তাত সময়মতে হমৰকও কৰাইছিল। প্ৰতিটো বিষয়তে ছিৰিয়াছ জ্যোতিপ্ৰসাদ এজন আজন্ম শিক্ষাবিদ। শিষ্যক গঢ়াতো তেওঁ ভাৰাসাম্যৰ কথা পাহৰি যোৱা নাই। ভূপেন হাজৰিকাই মৰমৰ জ্যোতি ককাইদেউৰ পৰা দহ বছৰ বয়সতে সকলো ফালে ভাৰাসাম্য আৰু নিয়মানুবৰ্তিতা ৰক্ষা কৰাৰ এটা উপযুক্ত পাঠ শিকিছিল। উপযুক্ত গুৰুৰ উপযুক্ত শিষ্য। ভূপেন হাজৰিকাই পিছত নিউয়ৰ্কৰ কলম্বিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ‘ডক্টৰেট’ উপাধি লাভ কৰে।

১৯৩৬ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ তেজপুৰ অধিবেশনতো সংগীতৰ ছাত্ৰ হিচাপে ভূপেন হাজৰিকাৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ লগত এৰিব নোৱাৰা সন্নিধ্য আছিল। সেই সময়ত আনকি গান গাওঁতে কিশোৰ ভূপেন হাজৰিকাৰ বিকৃতহৈ যোৱা মুখখন অৰ্থাৎ মুদ্ৰা দোষ ধৰা পেলায় আৰু আতঁৰাবলৈও পৰামৰ্শ দিয়ে। ভূপেন হাজৰিকাৰ মতে যাক সম্ভাৱনাপূৰ্ণ শিষ্য বুলি ভাবে তেনেলোকৰ সম্পূৰ্ণ দিশ সুন্দৰতৰ কৰাত জ্যোতিপ্ৰসাদে সদায় যত্ন কৰিছিল। ভূপেন হাজৰিকাৰ মনত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ চিন্তাধাৰা আৰু ব্যক্তিহুই যথেষ্ট প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। ভূপেন হাজৰিকাই এই বিষয়ে কৈছে, “কলিকতাৰ ৰেকৰ্ডিং ষ্টুডিঅ’ত সৃজনী প্ৰতিভাৰ অফুৰন্ত নিজৰা ৰূপে তেওঁক দেখিছো। সেই সৃষ্টিসমূহত কঠোৰে তেজ-মগুহ দিয়াৰ সুযোগো পাইছোঁ- কিন্তু অসম সাহিত্য সভাত সংস্কৃতিৰ মাজেৰে অসমীয়া সমাজত ৰেনেচাঁ অনাৰ যি মহা আহ্বান তেওঁৰ দেখিছিলো সেই চিন্তাধাৰাই সেই সময়ৰ নতুন পুৰুষৰ ধৰ্মনীত নতুন জোৱাৰ আনিছিল আৰু সেই নতুন পুৰুষ আজি পুৰণি পুৰুষ হ’লেও সেই বহমান তেজৰ সোঁতত অনাগত ভৱিষ্যতক সুন্দৰতৰ কৰাৰ, নতুনতৰ কৰাৰ ধাৰাবাহিকতা ৰৈ গৈছিল, গৈছেও। এই ধাৰা জ্যোতি-ধাৰা।”

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আছিল বিপ্লৱী মনীষাৰ প্ৰতীক। প্ৰগতিশীল ব্যক্তি মাত্ৰেই বিপ্লৱী, কাৰণ বিপ্লৱৰ যোগেদি সমাজ আগবাঢ়ে। সেই বিপ্লৱ হিংসাত্মক বা অহিংসাত্মক, সৰব বা নীৰব বিপ্লৱ, যিকোনো এবিধেই হব পাৰে। যি সমাজ বিপ্লৱ বিমুখী সেই সমাজ স্থবিৰ, স্থানু। জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই বিপ্লৱৰ এই গঠনমুখী আৰু প্ৰগতিশীল ভূমিকাত গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল আৰু সেই কাৰণেই আজীৱন বিপ্লৱৰ পথ অনুসৰণ কৰিছিল আৰু গাইছিল- “তোৰ আন্ধাৰক নাশিবলৈ, তোৰ বুকতেই বিপ্লৱী হৈ জাগিম।” অসমৰ সাংস্কৃতিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱনত জ্যোতিপ্ৰসাদে যি মহান বিপ্লৱী শিল্পীৰ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি গৈছে তাৰ তুলনা দিবলৈ দ্বিতীয় এজন ব্যক্তি হয়তো বিচাৰি পোৱা টান হ’ব। ভূপেন হাজৰিকাই জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ‘বিশ্ববিজয়ী ন-জোৱান’

গীতটো ইন্দ্ৰমালতীত গাইছিল আৰু বুজিব পাৰিছিল তেওঁৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামী মনৰ কথা। সেইসময়তেই ভূপেন হাজৰিকাই বুজি পাইছিল যে জীৱনৰ লগত সম্বন্ধ নথকা কোনো কথা জ্যোতিপ্ৰসাদে ভাল নাপাইছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱৰ ঘৰটোৱেই সম্ভৱতঃ সেই সময়ত তেজপুৰত পকা ঘৰ আছিল। সেই ঘৰটোক সকলোৱে ‘পকী’ বুলি কৈছিল। সেই ঘৰটোত বহুতো গণ্যমান্য ব্যক্তি আলহীহে থাকি গৈছে। সেই ঘৰটোতে ভূপেন হাজৰিকাই বহুতো স্বনামধন্য ব্যক্তিক ওচৰৰ পৰা লগ পাইছিল। সেই ঘৰটোতেই মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীকো লগ পাইছিল। কেৱল পকীতেই নহয়, জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জৰিয়তে বহুতো স্বনামধন্য ব্যক্তিৰ সন্নিধ্যলৈ আহে খুব কম বয়সতে।

‘জয়মতী’ কথাছবিৰ পিছত, ১৯৩৯ চনত অতি কম খৰচতে জ্যোতিপ্ৰসাদে ‘ইন্দ্ৰমালতী’ নামে সামাজিক কথাছবি উলিয়াই অসমীয়া ফিল্ম-শিল্পৰ ইতিহাস ৰচনাত বৰঙণি যোগায়। সেই সময়ত প্লেবৈক ছিষ্টেমৰ প্ৰচলন হোৱা নাছিল। সেয়ে ইন্দ্ৰমালতীৰ কিছু পাৰ্ট ক’বলৈ জ্যোতিপ্ৰসাদে ভূপেন হাজৰিকাক আৰোৰা ফিল্ম কৰ্প’ৰেশ্বনলৈ লৈ গৈছিল। তেওঁ তাত ভূপেন হাজৰিকাক গৰখীয়া ল’ৰাৰ এটি গীত ‘বিশ্ব-বিজয়ী ন-জোৱান’ গাবলৈ দিছিল আৰু পাৰ্টটোও ভূপেন হাজৰিকাক কৰিবলৈ দিছিল। চিনেমাখনত ল’ৰাটোৱে চিন্ধুৰ চোলা এটা পিন্ধি দেশ প্ৰেমমূলক গীত গাই গাই পইচা খুজি ফুৰিব লাগে। ভূপেন হাজৰিকাই প্ৰশ্ন কৰিছিল, ‘গৰখীয়া ল’ৰাই কিয় চিন্ধুৰ কাপোৰ পিন্ধিব’ তেতিয়া তেওঁ ভূপেন হাজৰিকাক বুজাই দিছিল কিয় চিন্ধুৰ কাপোৰ পিন্ধিব দিছে। জ্যোতিপ্ৰসাদে আনৰ সমালোচনাক অনাদৰ কৰা নাছিল। তেওঁ কৈছিল, “সমালোচনা কৰাৰ আগতে তাৰ আঁতিগুৰি জানি ল’ব লাগে।”

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ প্ৰতিভা আছিল বৰ্ণাঢ্য আৰু উন্মেষশালিনী। সাহিত্য, সংস্কৃতি আৰু কলা সম্পৰ্কে জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ স্বকীয় ধাৰণা আছিল। বহুতো সাধাৰণ কবি বা নাট্যকাৰে এই বিষয়ে স্পষ্ট ধাৰণা থকা দেখা নাযায়, কবিতা বা নাটক লিখিব লাগে কাৰণেই লিখে। অৱশ্যে জ্যোতিপ্ৰসাদে কাব্যকলা সম্পৰ্কে স্বকীয় ধাৰণাৰ বশৱৰ্তী হৈয়ে সকলো সৃষ্টিধৰ্মী ৰচনা প্ৰণয়ন কৰিছিল তেনে কথা ক’বলৈ গ’লে ভুল কৰা হ’ব। বিলাতলৈ যোৱাৰ আগতে জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই কিছু গীত, কবিতা, গল্প আৰু নাটক ৰচনা কৰিছিল আৰু সেইবোৰৰ মাজদি তেওঁৰ সাহিত্যিক আৰু সাঙ্গীতিক প্ৰতিভাৰ উল্লেখ নিদৰ্শন পৰিস্ফুট হৈছে।

ড° ভূপেন হাজৰিকাই কয় যে, “জ্যোতিপ্ৰসাদে তেওঁৰ সমসাময়িক সময়ত ঠিকভাৱে ভাবি ভাৰতীয় ঐতিহ্য, তেতিয়াৰ নানা ধৰণৰ মতবাদৰ সংঘাতত তেওঁ ভবা কথাখিনি দুৰ্বলতা-সৰলতা লৈও প্ৰকাশ কৰি গৈছে। ক’বাত সংঘাতো হয়তো হৈছে চিন্তাত, ক’বাত সৃষ্টিত। তেওঁ কিন্তু বৰ সুন্দৰভাৱে বিশ্বকো ধৰি তেওঁ যি পৰিবেশত কাম কৰিছিল, যি অঞ্চলত আছিল, সেই অঞ্চলকো লৈ অঞ্চলৰ চিন্তাধাৰাও মথি, বিশ্ব সংস্কৃতিৰ ফালে লৈ যাব খুজিছিল। সেইটোতে তেওঁৰ মহানতা আছে বুলি মই ভাৱোঁ।”

জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল হাড়ে-হিমজুৰে এজন শিল্পী। গজদন্ত মিনাৰত বহি থকা, জনতাৰ পৰা বিচ্ছিন্ন শিল্পী তেওঁ নাছিল। তেওঁ আছিল জীৱন-শিল্পী আৰু জনতাৰ শিল্পী। এই প্ৰসঙ্গত তেওঁৰ মতামত স্পষ্টভাৱে ঘোষণা কৰি লিখিছে- “শিল্পী, সাহিত্যিক, কবি, দাৰ্শনিক হৈ দেশক সাংস্কৃতিক ঐশ্বৰ্য্যতাৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ যি নিজৰ কৰ্তব্য অৱহেলা কৰিব, নিজৰ ৰাইজৰ প্ৰতি কৰ্তব্য উপলব্ধি নকৰি মাথোন পলাতকৰ মনোবৃত্তিৰে

এই দিন ... সেই দিন

□ পল্লৱী গগৈ বুঢ়াগোহাঁহ

বাৰাণ্ডাৰ চোফাখনতে বহি পৰে শ্বায়েৰী। চালে চকুৰোৱা মনোমোহা পৰিবেশ। চাৰিওফালে শাৰী-শাৰীকৈ থকা চাহাছৰোৰে অনিৰ্বচনীয় সৌন্দৰ্যৰ পোহাৰ মেলিছে। মূল গেটৰ প্ৰৱেশপথত লানি নিছিগাকৈ পাইন গছ। বৰ্ণনাই যেন সমস্ত সৌন্দৰ্যৰ ছবি আঁকি শেষ কৰিব নোৱাৰে। প্ৰায় এক কিলোমিটাৰ দূৰৈত শৈশৱৰ জাঁজী নৈখন শান্ত আৰু নিৰৱে বৈ আছে। জাঁজীয়ে বুকুত কঢ়িয়াই ফুৰা সন্মুখ আশ্ৰিতকোৰোৰে শ্বায়েৰীৰ বুকুত গুজি দিয়ে জীৱনৰ সৰল আদিপাঠ। দিনৰ লেখেৰে মাত্ৰ ছয়ত্ৰিশ দিনৰ আগতে আহি এই ঘৰখনত নতুন জীৱনৰ ঠিকনা তৰিছে। চকু দুটাৰ কোণবোৰ ভৰি পৰে, চাদৰৰ আঁচলোৱে পুনৰ মচি লয় বৈ পৰা চকুলোবোৰ।

আজি গৰুৱিছ। চিনেমাৰ ৰিলৰ দৰে এৰি অহা ছবিবোৰে অগা-দেৱা কৰিছে। কিমান যে এৰাব নোৱাৰা ব্যস্ততা শ্বায়েৰীৰ। চাফ-চিকুণ কৰাকৈ ধৰি বিশ্বৰ পিঠা বনোৱালোকে। তিলপিঠা তাইৰ হাতত ভালদৰে নুঠে। তথাপি মাকৰ হাতৰপৰা থাপ মাৰি কেইখনমান ভাজিবলৈ ৰৈ থাকে পাকঘৰৰ উদানৰ ওচৰত। মাকে যতনেৰে খুন্দি লোৱা পিঠাখৰাইৰ আধাখিনি ভজা নাৰিকল আৰু চেনি দি ভাজে। তিল আৰু গুৰেৰে বাকী থকাখিনি ভাজিবলৈ লয়। গৰু বিশ্বৰ কাৰণে মাথিয়তী অনাটো শ্বায়েৰীৰ এৰাব নোৱাৰা চখ। বৰদেউতকৰ ছোৱালী তাইৰ কাশমনিয়া বিজুলীৰ লগত মাথিয়তী বিচাৰি যায় কেঁকুৰীটোৰ সিপাৰে থকা যোগকাকৰ ঘৰলৈ।

গৰৰ খোজৰ খুলি উৰুৱাই সন্ধিয়া নামি আহে। ফুটগধুলিতে ভাত খাবলৈ শ্বায়েৰীৰ উচপিচনি বাঢ়ি যায়। ভাত খোৱাৰ আগতেই জেতুকাপাতবোৰ ডালৰ পৰা ছিঙি, বৰহমথুৰি, পানুখিলামান আৰু কেঁহাৰাজৰ লগত মিহলাই দিয়ে। থোকেৰা অকণমানো হাতেৰে পোৱাকৈ পতাখনৰ এচুকত তুলি থয়। মাকৰ চিঞৰত তাই মজিয়াত পীৰা পাৰি ঘটি-গিলাসোৰে সজাই দিয়ে। প্ৰাপ্তিকৰ জাৰদুটা অত্যন্ত নোৱাৰাতহে উলিয়ায়। দেউতাকে তামোলখনৰ পাগ তুলি জেতুকা খুন্দিলৈ ধৰে। ভায়েক তিনিটাৰ সতে শ্বায়েৰী দেউতাকৰ ওচৰ চাপি যায়। প্ৰথমতে মামন বুলি কৈ খুন্দি হোৱা জেতুকাৰ লাডুটো তাইলৈ আগবঢ়াই দিয়ে। শ্বায়েৰীৰ দেউতাকলৈ শ্ৰদ্ধাত মূৰ দৌ খাই যায়। দেউতাকৰ অতি আলাসৰ জীয়াৰী তাই। ৰাতি বিচনাতে পৰাৰ আগতে মাকে সিহঁতৰ হাতত পলিখিন বান্ধি দিয়ে। ৰাতিপুৱা সোতোৰাপৰা হাতদুখন মোহাৰি মিঠাতেল অকণ সানি জাঁজীলৈ ঢাপলি মেলে। মাকে বোৱাৰীপুৱাতেই উঠি মাহ-হালধি আৰু চাককেইখন চালনিত সজাই দিয়ে। নৈত ভৰি খোৱাৰ পাছত সিহঁতবোৰ হেৰাই যায় পুৰাতন মাদকতাত। লাও খা, বেঙেনা খা দিনে দিনে বাঢ়ি যা ... উকিবোৰে ৰজনজনাই যায় জাঁজীৰ ইপাৰ-সিপাৰ।

নবৌ, এ নবৌ চাহ খাবি আহ ... পিংকিৰ মাতত সন্ধ্যত ঘূৰি আহে শ্বায়েৰী। আমৰলিৰ টোপখিনি একাঘৰীয়া কৰি অৰিন্দমে চাহত চুমুক দিয়ে। চকুপানীবোৰ পুনৰবাৰ মোহাৰি অৰিন্দমৰ চকুত চকু থয় শ্বায়েৰীয়ে।

(লেখিকা কলেজ ৰ’ড, আমগুৰি)

সমাজৰ, দেশৰ বেমেজালিৰ পৰা আঁতৰি সপোনৰ মায়াজালৰ বুলনি-চ’ৰাতেই থাকিব খুজিব, সেইসকল আজি বিপদৰ সময়ত দেশৰ প্ৰতি কৰ্তব্য পালন নকৰাৰ দোষত পৰিব লাগিব।” তেওঁৰ ধাৰণামতে, যি শিল্পকলাই বা যি শিল্পীয়ে জনতাক উপেক্ষা কৰে বা জনতাক স্পৰ্শ কৰিব নোখোজে তেনে শিল্পকলা নিৰৰ্থক আৰু শিল্পীও মোহগ্ৰস্ত। ড° ভূপেন হাজৰিকাই কৈছিল, “জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ আকাশচুম্বী মনোভাব সু-উচ্চ পাহাৰৰ দৰে- ভেটিটো তেওঁৰ মাটিত- জনতাই য’ত হাঁহে কান্দে। বিষুও ককাইদেউৰ ভৰি সদায় জনতাৰ বোকাত আৰু

১৪পৃষ্ঠাত...

সেউজীয়া পথাৰবোৰ গাভৰু নহ'ল

নিপুল কোঁৱৰ
মৰাণ

কিহৰ দুখত আজি
সেউজীয়া পথাৰবোৰ গাভৰু নহ'ল?
কৃষকৰ সেউজীয়া সপোনবোৰ
শাৰী শাৰীকৈ বোৰা কঠিয়াবোৰ
ফ্ৰী আৰু এটকীয়া চাউলৰ মেৰপেচত
বোকা মাটিৰ পথাৰবোৰ গাভৰু নহ'ল।
দোপালপিটা বৰষুণেই হওঁক
জেঠৰ গৰমতেই হওঁক
মূৰৰ জাপিটো এতিয়া ...
ফ্ৰী আৰু এটকীয়া চাউলৰ দপদপনিত
সপোন সপোন লগা হ'ল।
থুৰিয়া কঠিয়াভাৰি, সোনগুটি বিৰিয়াভাৰি কান্ধত নুঠা হ'ল।
দীঘল দি শুইথকা পথাৰবোৰ
ভৰিযাতৰ আশাবোৰ ঠেকুছিগা দৰে হ'ল।
পিতাই ৰূপিত দুডৰা?
তাকো বনিয়াক বেছি
ক্ষুণ্ণকীয়া চহকী হোৱা আমি খিলঞ্জীয়া।
কথাবোৰ এনেকুৱা নহয় যে এইয়া ৰাজনৈতিক কুটিলতা
কথাবোৰ এনেকুৱাও নহয় যে-
পথাৰ আৰু নাঙলক পাহৰি পেলাইছে
বোকা মাটিবোৰত যে এতিয়া শিল গজিছে।
আমাৰ হেমাৰি বাবেই চন পৰিছে
সোণোৱালী শস্য পথাৰ
এনেকৈয়ে আৰম্ভনি নদী আৰু মানুহৰ সংঘাত
এনেকৈয়ে আৰম্ভনি পথাৰৰ আৰু মানুহৰ সংঘাত
এনেকৈয়ে বাঢ়িছে হাতী আৰু মানুহৰ সংঘাত।
নাঙলৰ মুঠিত ধৰি প্ৰাণখুলি জোৰা বিহুগীত
আলিত বহি আম কঠালৰ জুতি লোৱা
আমেজবোৰ হ'ল এতিয়া সপোন।
ফ্ৰী আৰু এটকীয়া চাউলে
গান্ধে নাঙল, গান্ধেতে ৰাখিলে
য'ত ককা-আইতাই এদিন মাটি মানুহৰ কথাবোৰ,
জীপাল কৰি তুলিছিল কঠিনকৈ কোমলকৈ।
গাত ৰ'দ নলগা আৰু বৰষুণ নপৰা মানুহবোৰো এতিয়া হেৰাল।
নহ'বয়ে বা কিয় কৃষকৰ দুখ!
কৃষকৰ মনত আঘাট দি ভুৱা কৃষকৰ ভঁৰাল
চহকী হোৱাত কৃষকৰ অসুখ।
গোট মাৰিছে দুখবোৰ, গোট মাৰিছে ক্ষোভবোৰ।
নাঙলৰ সাঁৰলুত এতিয়া তেজ ফুলিছে।
শুভ কুঁৱলী, কাকতি ফৰিঙৰো দুখ
সেউজীয়াৰ দুখত, গেৰেলী পথাৰ, সোণালী ধানলি, পৰিশ্ৰম, কৰ্ম
মাটিৰ আৰু মানুহৰ সম্পৰ্ক সকলো শেষ হ'ল।
কাৰ ভুলত আজি পথাৰবোৰত
ওখ ওখ অট্টালিকা গজি উঠিল।
কাৰ শাখিনী দৃষ্টিত মাটিবোৰ জ্বলি উঠিছে
পোৰা মানুহৰ গোন্ধ বিয়পাই।
এতিয়া আৰু বোৱনিৰ পৰশত নহয় গৰ্ভৱতী সেউজীয়া পথাৰ।
উচ্ছেদ অভিযান চলিছে
ন-খোৱা, নাঙল খোৱা নৰাচিগা ভোজৰ।
এতিয়া ঢেঁকী আৰু ভঁৰালৰ বুকুত যন্ত্ৰণা
ফ্ৰী আৰু এটকীয়া চাউলৰ দপদপনিত।

ফোন: ৮৭২৪৯০৭৬৯৯

মোৰ অনুভৱত চিনামৰা মহাবিদ্যালয় আৰু ড° অঞ্জন শইকীয়া

□ পাপু কলিতা

পুৱাই উঠি তোৰ কিতাপৰ টোপোলাতো ভালদৰে চালো
এককথাত অভিজ্ঞত!!! কিমান সুন্দৰভাৱে কামবোৰ কৰি আছ
তোৰ সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ চানেকি দেখি গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো
...

শব্দ বিচাৰোতেই ন (৯) দিন পাহ হৈ গ'ল..
অনুবৃত্ত প্ৰকাশহে বিচাৰি পোৱা নগ'ল..
সেয়েহে হ'বলা এই দিনটো
ন-দিন 'নতুন দিন' হৈ ৰৈ গ'ল ওৰোটো জীৱনলৈ ...
যোৰহাট চিনামৰা কলেজ মোৰ আকৃষ্ট অনুভৱী সেউজীয়া
মনটোৰ বাবে যেন হৰিৰংগ হৈ ৰ'ল ...! ১৭ জানুৱাৰী ২০২২
শিল্পী দিবস ৰূপকোঁৱৰক সোৱণৰ দিনটো .. এক অনাবিল
আনন্দ আৰু অমৃত প্ৰেৰণাই হেঁপাহ যোগালে মনক। কাৰণ সেইদিনা
আছিল যোৰহাট চিনামৰা কলেজৰ মোহন চন্দ্ৰ মহন্ত অধ্যয়ন গৱেষণা
কেন্দ্ৰৰ অন্তিম বাৰ্ষিক বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠান। মোৰ বাবে এই অনুষ্ঠানে
কঠিয়াই আনিলে নৱতম কৰ্মপ্ৰেৰণা আৰু জীৱনলৈ নতুন সাহস।
অতিশয় গাভীৰূপ অনুষ্ঠানটিত চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ে এই অভিজ্ঞক
প্ৰদান কৰিলে চলিত বৰ্ষৰ বিশেষ সন্মানৰ বঁটা। নিজকে বিশেষ
বুলিলেই লাজে-ভয়ে কোঁচখাও যদিও এই বিশেষ বঁটাই অশেষ কিৰা
বিলি দিলে মোক। কৃতজ্ঞতাৰে মন-মগজু দো-খাইপৰিছে... ভাৱিছে
কি দৰে প্ৰকাশ কৰোঁ এই প্ৰেৰণাৰ প্ৰধান উৎস যোৰহাট চিনামৰা
মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰদ্ধাৰ ড° অঞ্জন শইকীয়া ছাৰক ..!

শব্দহীন এই নিঃকিনৰ এটি মাথোঁ সেৱাহে আপোনালৈ ...

সেয়া ২০১৮ চনৰ ১০ ডিচেম্বৰ কথা .. টিভিৰ মাধ্যমেৰে
চিনাকি হৈ, কৰি যোৱা কামৰ শলাগ লৈ, আৰু আগলৈ কৰি যোৱাৰ
প্ৰেৰণা যোগাই মোক যেন দায়িত্ববোধেৰে পৈণত কৰি পেলাইছিল
মানুহজনে..! "Excuse me" অনুষ্ঠানৰ এগৰাকী দৰ্শক হৈ
আনুষ্ঠানটোৰ বিষয়বস্তু অনুধাবন কৰি যোৰহাটৰ পৰা নাগালৈ মোৰ
বাবে তেতিয়াই কুৰিয়াৰ কৰি পঠাইছিলো প্ৰেৰণা পত্ৰ লগতে কিতাপৰ
এটা গধুৰ টোপোলা। তেনেদৰেই চিনাকিটোৱে এটা সম্বন্ধৰ ৰূপ
পালে পাছলৈ। এইবেলি মোক আচৰিত কৰি এদিন হঠাৎ নিমন্ত্ৰণী
পত্ৰ প্ৰেৰণ কৰিলে... চাই দেখোঁ বিশেষ বটীৰ সন্মানৰ বাবে নিৰ্বাচন
কৰি আমন্ত্ৰণ কৰিছে। যোগ্য হৈছেনে নাই নানানো কিন্তু কেৱল
পত্ৰখন পাইয়েই এটিমিঠা আবেগে চানি ধৰিছিল মনটো; সেইয়াই
হয়টো কামৰ মাজেৰে অচিনজনা আপোনহে পৰা এক মিঠা
আবেগ। এনেদৰেই ড° অঞ্জন শইকীয়া ছাৰে সমাজৰ উঠি অহা
প্ৰজন্ম তথা সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক বগুৱা সকলক প্ৰেৰণা
যোগাই আহিছে, সৃষ্টিশীলতাৰ পৃথিৱীখনত আৰু আগুৱাই যোৱাৰ
উৎসাহ দিছে। আমাৰ আশা আগলৈও আপুনি সমাজ আৰু মানুহৰ
বাবে প্ৰেৰণা হৈ থাকিব। এই আপাহতে উদ্যোক্তা সমিতিৰ
বিষয়ববীয়া, সদস্য তথা চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সৈতে জড়িত
শ্ৰদ্ধাৰ সকলো ব্যক্তি তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা
জ্ঞাপন কৰিছোঁ। উল্লেখযোগ্য যে, উক্ত বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠানত ৰাষ্ট্ৰীয়
পৰ্যায়ৰ বহুকেইগৰাকী বিশিষ্ট ব্যক্তিকো সন্মান জনোৱা হয় আৰু
লগ পাই নিজকে ধন্য মানিলোঁ।

গৃহস্থৰ চোতালে চোতালে চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ
মহিলা কোষৰ জেং বিহু দল

কেৱল গতানুগতিক শিক্ষাদান ব্যৱস্থাৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ
নাথাকি কিছু নতুন আৰু ব্যতিক্ৰমী কামকাৰৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ-
ছাত্ৰী আৰু ৰাইজৰ মাজত নতুন চিন্তাৰ উন্মেষ ঘটাবলৈ সক্ষম
হোৱা চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ত এইবাৰ অধ্যাপিকা-ছাত্ৰী একগোট
হৈ জেং বিহু গাইছে। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ উদ্যোগত
এইবাৰ বহাগত গৃহস্থৰ চোতালে চোতালে জেং বিহু জুৰিছে।
মহাবিদ্যালয়খনৰ মহিলা কোষৰ সদস্যসকলৰ লগতে
মহাবিদ্যালয়খনৰ ৫০গৰাকী সংস্কৃতিৰান ছাত্ৰীৰ সহযোগত এই
জেং বিহু গোৱা হৈছে। বিদ্যাত্মিকভাৱে অসমৰ সংস্কৃতিক এক
মাত্ৰা দিয়াৰ সমান্তৰালভাৱে জনমানসত শিক্ষানুষ্ঠানখনক সুদৃঢ়ভাৱে
প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ উদ্দেশ্যৰেই এই জেং বিহু দলৰ আয়োজন কৰা
হৈছে। ইতিমধ্যে গৃহস্থৰ চোতালে চোতালে জড়িৰিয়ে জড়িৰিয়ে
বিহু নাম গোৱাৰ লগতে গৃহস্থক আশীৰ্বাদ দি আহিছে। নামতীৰ
বিহু নাম আৰু পঞ্চাশৰো অধিক নাচনীৰ নাচনেত গৃহস্থৰ চোতাল
গপগপাই উঠিছে। মহাবিদ্যালয়খনৰ মহিলা কোষৰ সভানেত্ৰী

অধ্যাপিকা দীপশিখা দত্ত আৰু যুটীয়া সম্পাদিকা ৰূণ বৰাই এই
সন্দৰ্ভত জানিবলৈ দিয়া মতে, এক সাংস্কৃতিক প্ৰকল্প,
মহাবিদ্যালয়খনৰ কৰ্মমুখী চিন্তা যেনে বয়ন শিল্প, এন্ধাইদৰী, সৌন্দৰ্য
চৰ্চা আদি পাঠ্যক্ৰমসমূহ এই বৰ্ষৰ পৰা কাৰ্যকৰী হ'ব। সেয়েহে
মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰী সমাজক এক সংগঠিত ৰূপত অনাৰ
উদ্দেশ্যৰেই এই জেং বিহু দলটি গঠন কৰা হৈছে। তাৰ লগতে
অসমীয়াৰ পৰম্পৰা ৰক্ষাৰ উদ্দেশ্যৰেও এই জেং বিহু গোৱা বুলিও
তেওঁলোকে জানিবলৈ দিয়ে। আনহাতে, বহাগ মাহৰ এক বিশেষ
দিনত মহাবিদ্যালয় চৌহদত এই জেং বিহু পৰম্পৰা অনুসৰি 'বিহু
উৰুওৱা' হ'ব আৰু উক্ত কাৰ্যসূচীত লোক শিল্পী পিংকুমণি বৰা,
যাদৱ বৰা, সঞ্জয় বৰাৰ উপৰি কেইবাজনো স্থানীয় শিল্পীয়ে
অংশগ্ৰহণ কৰিব বুলি তেওঁলোকে লগতে জানিবলৈ দিছে।
উল্লেখযোগ্য যে প্ৰতিষ্ঠাৰ ৩২ বছৰ অতিক্ৰম কৰা শিক্ষানুষ্ঠানখনে
বিগত সময়ছোৱাত বহুকেইটা উল্লেখনীয় কাম কৰিবলৈ সক্ষম
হৈছে।

ব'হাগ বিহু: লোকাচাৰ,

লিখা 'গুৰুচৰিত'ত এনেদৰে প্ৰকাশ কৰা হৈছিল-

“বিষুদিনা বিধিমেতে পঞ্চতীৰ্থ কৰি
শুদ্ধ মনে দেখয়ে শুভ্ৰা ৰাম হৰি
সিয়োজনে সমস্ত যজ্ঞৰ ফল পাইব
পাতক নিস্তাৰি বিষুৰ ভুবনক যাইব।”

(উৰেৰা বৰ্ণনত)

“এইবুলি তিনিজনে কৰন্ত কাতৰ
শুনি সৰ্বজয় বুলি মাতিলা শংকৰ
চৈৱ বিষু সংক্ৰমণে আসিয়া মিলিব
সেহিদিনা ৰুক্মিণীৰ মন্দিৰ উঠিব।”

(গুৰুচৰিত)

সৃষ্টিৰ সফলতাত কৃতকাৰ্য্যতাৰে হিয়া উজাৰি সুললিত কণ্ঠেৰে
অনুপম ভাৱেৰে সুকুমাৰ অংগী-ভংগীমাৰে প্ৰকাশ কৰিব পৰাটোৱেই
হৈছে মানুহৰ সহজাত প্ৰবৃত্তি। নৃত্য, গীতসমূহে ইয়াৰ অন্তৰ্গত। গতিকে,
জাতীয় উৎসৱ বিহু হৈছে সহজাত প্ৰবৃত্তি প্ৰকাশৰ উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন।

সেয়েহে বৰিনছনে তেওঁৰ “A Descriptive Account
of Assam” নামৰ গ্ৰন্থখনত বিহুৰ বিষয়ে প্ৰকাশ কৰিছে- “The
Assamese have two principal festivals, called
Bihu. The first festivals of the year termed
the Baisak Bihu and is celebrated in the first
three days of Baisak. On this occasion people
devote the whole of the first day to mutual
visit and compliment, as Europeans to the first
day of the year.”

অসমৰ কৃষিজীৱী মানুহৰ উৰ্বৰা বিশ্বাসৰ ভেঁটিত জন্মগ্ৰহণ কৰা
জাতীয় ৰং তথা আৱেগ-অনুভূতিৰ উৎস ব'হাগ বিহুৰ আগমণৰ
বাতৰিত সাৰ পাই উঠে সমগ্ৰ জীৱ-জড় জগত। সৃষ্টি যিদৰে মাটিত
হয় ঠিক তেনেদৰে প্ৰকৃতিৰ বোকাচাত জী উঠে পৰ্বত-পাহাৰ, চৰাই-
চিৰিকটি, দিহিং-দিচাং-কপিলী-বৰলুইতৰ পাৰ।

বিহুৰ অসমৰ জাতীয় উৎসৱ বুলি স্বীকৃতি দিয়া হৈছিল আহোম
ৰজা স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহৰ দিনত (১৫৯৫-১৭১৪)। স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই
গছৰ তলত ডেকা-গাভৰুসকলে বিহু নাচি থকাৰ বাতৰি পাই কটকীৰ
জৰিয়তে তেওঁলোকক মতাই আনি আনুষ্ঠানিকভাৱে বিহু উদযাপন
কৰিবলৈ সুবিধা দি ৰজাঘৰীয়া স্বীকৃতিৰ বাট প্ৰশস্ত কৰি তুলিবলৈ
সন্মত হৈছিল। বিহুৰ সাংস্কৃতিক পথাৰত উৎকৃষ্টতম মৰ্যাদা দি সন্মান
সহকাৰে স্বৰ্গদেউ ক্ৰমে ৰাজেশ্বৰ সিংহ, প্ৰমত্ত সিংহ, শিৱ সিংহ আদিয়ে
পৰৱৰ্তী কালছোৱাত ঐতিহাসিক প্ৰসিদ্ধ শিৱসাগৰস্থিত ৰংঘৰৰ বাকৰি,
কাৰেংঘৰ আদিত বিহু পতৰ লগতে বিনোদনৰ বাবে ম'হ যুঁজ, কুকুৰা
যুঁজ, বুলবুলি চৰাইৰ যুঁজ, কশী যুঁজ, কড়ী খেল আদি আয়োজন
কৰিছিল। আহোম স্বৰ্গদেউৰ ৰাজত্বকালতে অঁহত গছৰ তলত মৰা
বিহু, পথাৰৰ বিহুৰ পৰা গৃহস্থৰ ঘৰৰ চোতাললৈকে বিহুৰ ৰাজকীয়
স্বীকৃতি দিলে।

প্ৰতিজন অসমীয়াৰ ধৰ্মদীৰ সৰে-সৰে চিৰপ্ৰবাহমান হৈ থকা
বিহুক সেয়ে গণশিল্পী ভূপেন হাজৰিকা দেৱে মৃত্যুৰ পূৰ্বে লিখি থৈ
গৈছে-

“ব'হাগ মাথোঁ এটি ঋতু নহয়

নহয় ব'হাগ এটি মাহ,

অসমীয়া জাতিৰ ই আয়ুস বেখা

গণজীৱনৰ ই সাহ।”

ব'হাগক আমি এটি মাহ অথবা ঋতু বুলি ভাবিলেই নহ'ব, ব'হাগে
প্ৰদান কৰা অনুপ্ৰেৰণা আমাৰ জীৱনৰ চালিকা শক্তি হ'ব লাগিব।

অসমীয়া জাতিৰ আয়ুস বেখা ব'হাগ বিহু চ'ত মাহৰ শেষৰ
দিনা বা সংক্ৰান্তিৰ পৰা আৰম্ভ হয়। ইয়াক চ'তৰ বিহু বুলি কোৱা
হয়। জনবিশ্বাস অনুসৰি ডেকা-গাভৰুৱে মুকলি পথাৰত উদ্দাম ভৰা

প্ৰেমেৰে ভৰ যৌৱনৰ গীতেৰে পুৰুষস্বৰূপ মেঘক আৰু নৃত্যৰ
গিৰিপনিৰে নাৰীস্বৰূপী বসুন্ধৰাক উত্তেজিত কৰি উত্তোলিত মেঘৰ
পৰা এজাক বৰষুণৰ আশা কৰে। তাৰ ফলশ্ৰুতিত বসুমতী শস্যসম্ভৱা
হোৱাৰ যি প্ৰক্ৰিয়া তাতেই ৰঙৰ ৰঙালী বিহুৰ তাৎপৰ্য্য নিহিত হৈ
আছে।

চ'তৰ সংক্ৰান্তিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ব'হাগৰ ছয় দিনলৈকে মুঠ
সাতদিন একোটা সুকীয়া নামেৰে বিহু পালন কৰা হয়। নামকেইটা
হ'ল- ‘গৰু বিহু’, ‘মানুহ বিহু’, ‘গোসাঁই বিহু’, ‘তীতৰ বিহু’, ‘নাঙলৰ
বিহু’, ‘জীয়াৰী বা চেনেহী বিহু’ আৰু ‘চেৰা বিহু’ বিশেষভাৱে
উল্লেখযোগ্য। এই সাতটা বিহুক চমুকৈ ‘সাতবিহু’ বুলি কোৱা হয়।

ব'হাগ বিহুৰ প্ৰথম দিনটো ‘গৰু বিহু’ হিচাপে পালন কৰা হয়।
অসমীয়া জনজীৱনৰ কৃষিকৰ্মৰ সম্বলস্বৰূপ গৰুৰ নামত উৰ্গা কৰি
সেইদিনা গৰুক গো-লক্ষ্মী হিচাপে জ্ঞান কৰি পূজা-অৰ্চনা আগবঢ়োৱা
হয়। সেইদিনা কাহিলী পুৱাতে সকলোৱে গৰু-ম'হক মাহ-হালধিৰে
নোৱাই, কঁপালত ফোঁত দি দীঘলতী আৰু মাখিয়াতী পাতেৰে কোবাই
নৈ-বিল বা পুখুৰীলৈ নি সমূহীয়াভাৱে গা ধুৱায় আৰু চাটত সী নিয়া
লাও, বেঙেনা, কেৰেলা, খেৰেৰা, তিৰুঁহ, হালধি, কেতুৰি আদি গৰুৰ
গা লৈ দলিয়াই এনেদৰে গায়-

“লাও খা, বেঙেনা খা, বছৰে বছৰে বাঢ়ি যা।

মাৰ সৰু, বাপেৰ সৰু, তই হ'বি বৰ গৰু।”

এনে নিয়ম কৰিলে গৰুৰ শ্ৰীবুদ্ধি হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।
গধূলি গৰু গোহালিলৈ অহাৰ সময়ত পদূলিৰ পৰা গৃহস্থই
গোহালিলৈকে খেৰ, তুঁহ, দীঘলতি, মাখিয়াতী, বিহলক্ষ্মী আদি বিভিন্ন
বনশাক জ্বলাই ‘যাগ’ দিয়া হয়। যাগৰ ধোঁৱাই গৰু-ম'হক মাহ-ডাঁহৰ
উপদ্ৰৱৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ লগতে অপদেৱতাক খেদি পঠিয়াই বুলি
বিশ্বাস কৰা হয়। তাৰোপৰি গৰুৰ ডিঙিৰ পুৰণি পথা একুৱাই নতুন
পথা পিন্ধাই পিঠা খুৱাই বিভিন্ন নীতি-নিয়মেৰে জীৱ-জন্তুবোৰক
পূজা কৰে। এই পথা তৰা গছৰ পাত বা মৰাপাটেৰে তৈয়াৰ কৰি
তুলসী-দুৰি পথাডালত আঁৰি দিয়া হয়। তাৰপিছত মাখিয়াতী পাতেৰে
গৰুৰ গাত কোবাই কোবাই গোৱা হয়-

“মাখিয়াতীৰ মাখি পাত,

মাখি মাৰো জাত জাত।”

গৰু বিহুৰ দিনাই বাঢ়িলে ১০১ ডাল বন-শাক খোৱাৰ পৰম্পৰা
চলি আহিছে। কিয়নো বন-শাকৰ ওপাঙণে মানুহৰ দেহত বছৰটোলে
পৰিপুষ্টি সাধনৰ কাম কৰে বুলি কোৱা হয়। তাৰ লগতে গৰু বিহু
দিনা বোৱাৰী-জীয়াৰীসকলে গধূলি কৰণীয়া কামবোৰ সমাপন কৰি
হাতত জেতুকা লয়। সাধাৰণতে জেতুকাৰ লগত পাণ, খেৰেৰা,
মধুৰীআম-ডালিমৰ কুমলীয়া আগ আদি সানমিহলি কৰি পটাত
পিহি হাতত সানে। জেতুকাৰ বোলে নাচনীজনীৰ হাত দুখন বাৰুকৈয়ে
শুৱনি কৰি তোলে। বৰ্হমথুৰিৰ ৰঙাৰে, গছৰ শুৱনি কপোঁফুলপাহে
নাচনীজনীক মুগা-বিহাৰ সৈতে সম্পূৰ্ণ কৰি তোলে। জনবিশ্বাসত
প্ৰচলিত কিছুমান গছ-লতিকাৰ ব্যৱহাৰে মানুহৰ জৰা-ৰোগ-ব্যাদিক
সন্তোলন কৰি বছৰটোলৈ নিৰোগী কৰি ৰাখিছিল যিবোৰ
আধুনিকতাৰ ধামমুখীয়া গতিত উটি-ভাঁহি ফুৰা আমিবোৰে ক্ৰমাৎ
এই দিনবোৰ ৰহ বছৰৰ আগতে ইতিহাসৰ পাতত এৰি থৈ আহিছে।

তাৰে কেইটামান ব্যৱহৃত গছ-লতিকা-

১। দীঘলতি: “দীঘলতিৰ দীঘল পাত, মাখি মাৰো জাত-জাত”

বুলি গৰু বিহুৰ দিনা পুৱা গৰু খেদাই গা-ধুৱাই গৰুক পূজা কৰে।
সাধাৰণতে এই গছবাৰীৰ ঢাপ বা হাবি-বননি অঞ্চলত পোৱা যায়।
দীঘলতিৰ পাত মুগা লেটাৰ বাবে উৎকৃষ্টতম আহাৰ। ইয়াৰ পাত
খোৱা লেটাৰ পৰা ওলোৱা মুগা সূতা টান আৰু উজ্জ্বল হয়।

২। জেটুলিপকা: জেটুলিপকা হৈছে বাৰীৰ ঢাপ অথবা হাবিত
গজা কাঁইটীয়া এবিধ লতাভাজীয়া গছ। গৰু বিহুৰ দিনা এই
জেটুলিপকাৰ গা-গছ মানুহৰ ঘৰৰ দুৱাৰৰ মুখত ৰাখিলে বছৰটোৰ
বাবে গৃহস্থৰ ঘৰত ভূত-প্ৰেত বা অন্য কোনো দেওশক্তিয়ে প্ৰৱেশ
কৰিব নোৱাৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

৩। মাখিয়াতী: মাখিয়াতী গছবিধ চুটি আৰু চাপৰ। ইয়াকো

প্ৰয়োজন সাপেক্ষে হাবিৰ ঢাপৰ পৰা তুলি অনা হয়। গৰু বিহুৰ দিনা
মাখিয়াতী গছৰ এটা ডালেৰে ঘৰৰ চাৰি-চুক আদি স্পৰ্শ কৰি
ব্যৱহাৰকাৰীয়ে লাও-বেঙেনাৰ চাট লৈ গৰুক গা ধুৱাবলৈ নিলে
মহ-ডাহ আদিৰ উপশম হয় বুলি জনবিশ্বাসত এতিয়াও প্ৰচলিত
আছে।

৪। চোঁটনী বন: চোঁটনী বন লেছকা আৰু স্বাভাৱিক অৱস্থাত
সকলো অঞ্চলতে গজা দেখিবলৈ পোৱা যায়। ইয়াক ঠাই বিশেষে
কোনো কোনো অঞ্চলত ‘মৰলীয়া শাক’ নামেৰেও জনা যায়। গৰু
বিহুৰ দিনা যাগ দিয়া সময়ত এইবিধ বন বৰাহত হয়। ইয়াৰ গোন্ধ
আৰু ধোঁৱাই পোক-পতংগ, মহ-ডাহ নিঃশেষ কৰে।

৫। বৰ্হমথুৰি: বৰ্তমান কালত বৰ্হমথুৰি দুখাপা বুলি ক'লেও
ভুল নহ'ব। ইয়াৰ উপকাৰিতা সম্পৰ্কে আজিৰ প্ৰজন্ম জ্ঞাত নহয়।
ব'হাগ মাহত বৰ্হমথুৰিৰ কুমলীয়া আগৰে নাচনীৰ মৌ-সনা কোমল
ওঁঠজুৰি অতিশয় শুৱনি কৰি তোলে। প্ৰকৃতিৰ পৰা পোৱা বসেৰে
অতীতৰ নাচনীয়ে বিহুৰ বাবে নিজকে সজাই তুলিছিল। অতীজৰে
পৰা বিহুৰ সৈতে বৰ্হমথুৰি গছে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা বহন কৰি আহিছে।

৬। বনমৰা: বনমৰা শাকনিত গজে। বনমৰাৰ পাত হাঁহৰ উত্তম
খাদ্য। এইবিধ বন গৰু বিহুৰ দিনা যাগ দিয়াৰ পৰ্বত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
বনমৰাৰ জৰিয়তে জনসাধাৰণে মহ-মাখিৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা পৰিত্ৰাণ
পায় বুলি বিশ্বাস কৰে।

৭। বগৰী: বগৰী সকলোৱে চিনি পায়। প্ৰায় সংখ্যক লোকৰ
বাৰীত এজোপা হ'লেও বগৰী গছ দেখিবলৈ পোৱা যায়। কথিত
আছে যে- মানুহৰ ঘৰত বগৰী গছ থাকিলে তাৰ বতাহে গৃহস্থৰ
ঘৰত সংক্ৰামক ৰোগৰ পৰা পৰিত্ৰাণ কৰিব পাৰে। গৰু বিহুত
জেটুলিপকাৰ দৰে বগৰী গছৰ ডাল এটাও ঘৰৰ দুৱাৰৰ মুখত ৰখা
হয়। তেতিয়া গৃহস্থৰ অমংগল দূৰ হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

৮। তৰা: তৰা গছ হৈছে এবিধ আঁহজাতীয় বৃক্ষ। তৰা গছ
সাধাৰণতে দ-পিটনি বা বননি অঞ্চলত গজে। এই গছৰ বাকলিৰ
পৰা পথা প্ৰস্তুত কৰি গৰু বিহুৰ দিনা গৰুৰ ডিঙিত পিন্ধোৱা হয়।
গৰুৰ লগতে বিভিন্ন জীৱ-জন্তুৰ ডিঙিত নিয়ম অনুসাৰে এই তৰা
গছৰ পথাৰ লগত বচ, নহৰু আৰু তুলসী গছৰ ঠাল সংলগ্ন কৰি
সন্ধিয়া গৰুক পিঠা খুৱাই পিন্ধাই দিয়ে।

৯। বৰ গছ: বিহু বলিয়া গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুৰ ৰং-বহুইচৰ
প্ৰাণকেন্দ্ৰ আছিল এই বৰ গছ। অতীজৰে পৰা ঢুলীয়া-নাচনীসকলে
বৰ গছৰ তলতে বিহুৰ পাতনি মেলে। সেয়েহে মংগোলীয়াসকলে
অতীতৰ পৰা বৰ গছক পৰিত্ৰাণৰ স্থলকেন্দ্ৰ হিচাপে উপাসনা কৰি
আহিছে। জনবিশ্বাসত প্ৰচলিত কথা মতে বৰগছৰ পাতত অন্ন মুঠি
গ্ৰহণ কৰিলে বোবা লোকৰ মুখৰ পৰা মাত ওলায়।

১০। অঁহত গছ: অঁহত গছবৰ্তমান সময়ত কোনো জনগোষ্ঠীৰ
উপাসনা কেন্দ্ৰ বুলি গণ্য কৰা হয়। পূৰ্বতে চটাই পৰ্বতৰ নামনিৰ
বিস্তৃত অঞ্চলত বাস কৰা লোকসকলে বিহু আৰু অন্য কোনো
মাংগলিক অনুষ্ঠানত অধিক সংখ্যক অঁহত গছ ৰোপন কৰিছিল।
বিয়া-সৱাহত অঁহত গছৰ পাতত বহুলোকে ভাত খাবলৈ ব্যৱহাৰ
কৰিছিল। অঁহতৰ তলতো ডেকা-গাভৰুৱে পীৰিত কৰি আনন্দেৰে
ঈচৰি প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

১১। কপৌ ফুল: কপৌ ফুলৰ অবিহনে অসমীয়া নাচনীজনীৰ
ঘিলা খোপাটি আধৰুৱা। ব'হাগ বিহু মানেই ডাল ভৰি ভৰি লগা
কপৌফুলৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যই সকলোকে আকৰ্ষিত কৰি তোলে।
বিহুৰ সময়ত অসমত প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা অন্যান্য অৰ্কিডবোৰৰ
ভিতৰত কপৌফুল অন্যতম। ঠাই বিশেষে ইয়াৰ প্ৰজাতি বহুতো।
অতীতৰ বিহুৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমানৰ মঞ্চবিহুৰ লৈকে কপৌফুলৰ
জনপ্ৰিয়তা একেই আছে বুলিব পাৰি। লোক কথা মতে, কপৌ ফুল
চিঙি আনি খুন্দি তাৰ ৰস পান কৰিলে হাড়ৰ বেমাৰ নহয় বুলি
বিশ্বাস কৰে। গতিকে, কপৌফুলৰ শ্ৰেষ্ঠতা আৰু আদৰক কেতিয়াও
নুই কৰিব নোৱাৰি।

গৰু বিহুৰ পিছদিনা মানুহ বিহু। আমাৰ অসমীয়া সমাজত

১৪ পৃষ্ঠাত...

১ পৃষ্ঠাৰ পৰা

নাৰী দিৱস আৰু চিনামৰা ...

একত্ৰিত কৰা স্বার্থত আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱসৰ জন্ম হ'ল। কুৰি শতিকাৰ আৰম্ভণিৰপৰাই পশ্চিমৰ বিভিন্ন দেশত সকলো স্তৰতে সকলো ক্ষেত্ৰতে নাৰীৰ সমঅধিকাৰৰ দাবী তুলি বিশ্বত আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এইবিলাক আন্দোলনৰ ফলতেই ১৯১৪ চনৰ ৮ মাৰ্চৰপৰাই ধাৰাবাহিকভাৱে আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱস পালন কৰি থকা হৈছে। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ শেষৰফালে ১৯৪৫ চনত আন্তৰ্জাতিক ৰাষ্ট্ৰসংঘ স্থাপিত হোৱাৰ পাছত এই দিৱসে আন্তৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি পালে। ভাৰতবৰ্ষতো ৰামায়ন-মহাভাৰতৰ দিনৰপৰাই নাৰীৰ ওপৰত নিৰ্যাতন চলি আহিছে। পৰিতাপৰ বিষয়, ভাৰতবৰ্ষ স্বাধীন হোৱাৰ ৭৫ বছৰৰ পিছতো ভাৰতৰ নাৰীসকল নিৰ্যাতিত-নিপেষিত হৈয়েই আছে। মহিলাৰ ওপৰত দিনকদিনে নিপীড়ন, যৌতুকৰ দাবীত বোৱাৰী হত্যা, সতীদাহ, চাকৰি-বাকৰিত সুবিধাৰ বৈষম্য, সম্পত্তিৰ ক্ষেত্ৰত বৈষম্য, ৰাজনৈতিক অধিকাৰত বৈষম্য, কৰ্মস্থলীত দুৰ্ব্যৱহাৰ, বলাৎকাৰ, ধৰ্ষণ, ধৰ্মীয় বৈষম্য, অন্ধবিশ্বাসৰ ফলত হোৱা সামাজিক নিৰ্যাতন বাঢ়িব ধৰিছে। এইবিলাক নিৰায়মৰ বাবে স্বাধীনোত্তৰকালত চৰকাৰে ভালেসংখ্যক আইন প্ৰবৰ্তন কৰিছে। ইমানবিলাক আইন প্ৰবৰ্তন হোৱা সত্ত্বেও আজিৰ সমাজত মহিলাসকল সুৰক্ষিত হোৱা নাই। অন্যথা বছৰৰ মূৰত ৮ মাৰ্চ তাৰিখটো আন্তৰ্জাতিক দিৱস পালন কৰিলেই নাৰী সমস্যাৰ সমাধান নহ'ব। সমাজৰ সকলো নাৰীক তেওঁলোকৰ অধিকাৰৰ সম্বন্ধে সজাগ-সচেতন কৰিব লাগিব। বিশ্বৰ মহিলাসকলৰ উন্নতি হোৱা মানেই বিশ্বৰ সৰ্বমুঠ জনসংখ্যাৰ আধা অংশৰ উন্নতি সাধন। এনেধৰণৰ আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱস পালনৰ জৰিয়তে বিশ্বৰ দেশে দেশে নাৰী জাগৰণ হৈছে। প্ৰায়বিলাক দেশেই নাৰীৰ সৰ্বদিশৰ উন্নতিকল্পে আইন প্ৰণয়ন কৰিবলৈ বাধ্য হৈছে। বিগত এশ বছৰত মহিলাসকল বিভিন্ন দিশত আগবাঢ়ি গৈছে। আমাৰ দেশৰ মহিলাসকলো সৰ্বদিশতে আগবাঢ়ি যোৱাটো প্ৰাধান্যযোগ্য। আমাৰ দেশত তৃণমূল পৰ্যায়ৰ গাঁও সভাৰ সদস্যৰপৰা ৰাষ্ট্ৰপ্ৰধান হোৱাৰ অনেক উদাহৰণ আছে। দেশৰ শিক্ষা, স্বাস্থ্য, প্ৰশাসন, সাহিত্য, বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰবোৰতো মহিলাই উচ্চ পদ অলংকৃত কৰিছে। ই শুভ লক্ষণ। কিন্তু সামগ্ৰিকভাৱে এতিয়াও আমাৰ দেশৰ মহিলাসকল পুৰুষৰ তুলনাত পিছপৰি আছে। মহিলাসকলৰ উন্নতিৰ গতি অধিক ত্বৰান্বিত কৰিব লাগিব। আগতে উল্লেখ কৰা সৰ্বসাধাৰণ মহিলাৰ ওপৰত অত্যাচাৰ, নিপীড়ন, যৌতুকৰ দাবী, বোৱাৰী হত্যা, কন্যা সন্তানক অৱহেলা কৰা, বলাৎকাৰ, ধৰ্ষণ আদি আজিও চলি আছে। এইবিলাক কমা নাই, বৰঞ্চ বাঢ়িছে। গতিকে যিবিলাক অত্যাচাৰ মহিলাৰ ওপৰত চলি আছে, সেইবিলাক অত্যাচাৰ সমাজৰপৰা নিৰ্মূল কৰিব পাৰিলেহে সমাজ উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়িব। পুৰুষ সমাজৰ এচাম ৰক্ষণশীল লোকে ক'ব বিচাৰে, মানৱ সমাজৰ আদিম অৱস্থাত মাতৃতান্ত্ৰিকতাৰ ভেটি শক্তিশালী আছিল। গতিকে সমাজত পুৰুষতকৈ নাৰীৰ অৱস্থান শক্তিশালী আছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত বিভিন্ন কাৰণত মাতৃতান্ত্ৰিক সমাজৰ ভেটি দুৰ্বল হৈ আহে আৰু পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজৰ ভেটি শক্তিশালী হয়। তেতিয়াৰপৰা পুৰুষ সমাজখন শক্তিশালী আৰু মহিলা সমাজ পুৰুষৰ অধীন হয়। হাজাৰ হাজাৰ বছৰ পাৰ হৈ যোৱাৰ পাছতো মহিলাসমাজখন পুৰুষৰ সন্মানে আগুৱাই যাব পৰা নাই। গতিকে ৰক্ষণশীল লোকে ধাৰণা কৰে যে নাৰী সমাজৰ আন্দোলন মানে পুৰুষৰ বিশ্বত মাতৃতান্ত্ৰিক কৰ্তৃত্বশীল সমাজ স্থাপন কৰা। সেইসকলে আশংকা কৰে যে পুৰুষ পুৰুষ সমাজ মহিলাৰ অধীন হ'ব। প্ৰকৃততে সেই ধাৰণা মুঠেই সত্য নহয়। নাৰী আন্দোলনৰ মূল লক্ষ্য হৈছে- পুৰুষৰ সৈতে নাৰীৰ সমান অধিকাৰ অৰ্জন কৰা। এখন সমাজত কোনো কাৰো তলতীয়া

নহয়। আমাৰ অসমীয়া সমাজখনতো নাৰীক অৱদমিত ৰখা অৰ্বচনীয় প্ৰবচন আছে, যিবিলাক সমূলক্ষে বাদ দিবৰ হ'ল। মোৰ নিজস্ব মত, বিশ্বত যিদিনা প্ৰত্যেক দেশতে প্ৰকৃতৰ্থত সমাজতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থা প্ৰবৰ্তন হ'ব, সেইদিনাহে বিশ্বৰ নাৰী সমাজে পুৰুষৰ সৈতে সম অধিকাৰ লাভ কৰিব। পুৰ্জিবাদী শাসন-শোষণ ব্যৱস্থাত নাৰী মুক্তি সম্ভৱ নহয়। হতাশ হ'লে নহ'ব, নাৰীবাদী আন্দোলন আগুৱাই নিবই লাগিব আৰু প্ৰগতিশীল পুৰুষ সমাজে এই আন্দোলন আগুৱাই নিয়াত সম্পূৰ্ণ সহযোগ আগবঢ়াব লাগিব। সেই সময়ত সমাগত। এই প্ৰসংগ ইমানতে সামৰিছোঁ।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয় স্থাপনত স্থানীয় মহিলা সমাজৰ ভূমিকা:
আপোনালোক সকলোৱেই অৱগত যে এই মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে আগভাগ ল'বলৈ এই অভাজনক ৰাইজে দায়িত্ব দিছিল। দক্ষিণ যোৰহাটত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ প্ৰচেষ্টা কেইবাবাৰো ব্যৰ্থ হৈছিল। গতিকে এই মহৎ কাৰ্য সম্পন্ন কৰিবৰ বাবে মই নিজকে একেবাৰে অনভিজ্ঞ বুলি বিবেচনা কৰিছিলোঁ। যি কি নহওক, ৰাইজৰ আশীষ আৰু পূৰ্ণ সহযোগ লৈ কামত আগবাঢ়িলোঁ। মনলৈ এটা ধাৰণা আহিল মহিলাক বাদ দি কেৱল পুৰুষক লৈ এই মহৎ কাৰ্য সমাধা কৰিব পৰা নাযাব। গতিকে মহাবিদ্যালয় স্থাপনত মহিলাকো সম্পূৰ্ণৰূপে জড়িত কৰিব লাগিব। মোক সহায় কৰিবৰ বাবে প্ৰথমতে দুগৰাকী মহিলা আগবাঢ়ি আহিল। সেই দুগৰাকী হৈছে নিষ্ঠাৱান সমাজকৰ্মী শ্ৰীযুতা নিৰ্মলা হাজৰিকা আৰু অন্যগৰাকী কৰঙা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বালিকা বিদ্যালয়ৰ সেই সময়ৰ অধ্যক্ষা বৰ্তমান অৱসৰপ্ৰাপ্ত শ্ৰীযুতা নীলিমা দত্ত বাইদেউ। দুয়োগৰাকীয়ে মহাবিদ্যালয় স্থাপনত অভূতপূৰ্ব সহঁহাৰি জনাইছিল। অন্য এগৰাকী মহিলা মোৰ পৰিবাৰ শ্ৰীযুতা চম্পাৱতী শইকীয়া। তেওঁ নেপথ্যত থাকি মহাবিদ্যালয় স্থাপনত পূৰ্ণ সহযোগিতা আজিও আগবঢ়াই আছে। অন্য তিনিগৰাকী মহিলা কৰঙাৰ উদ্যোগী সমাজকৰ্মী প্ৰয়াত অলকা সভাপণ্ডিত, এই মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতা জীনু হাতীবৰুৱা আৰু প্ৰয়াত চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত। তেখেত চৰকাৰী বহুমুখী বালক বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ প্ৰয়াত দেৱেন দত্তৰ পৰিবাৰ। উল্লেখযোগ্য যে তেখেতৰ স্মৃতিত আজিৰ অনুষ্ঠানতে বিশেষ সন্মান প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। আজি পবিত্ৰ ক্ষণত জীৱিত তিনিগৰাকীৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছোঁ, সু-স্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিছোঁ। প্ৰয়াত সভাপণ্ডিত বাইদেউ আৰু দত্ত বাইদেউৰ আত্মাৰ সদগতি কামনা কৰিছোঁ। যি কি নহওক, ১৯৯৪ চনত উল্লিখিত মহিলা চাৰিগৰাকীৰ উদ্যোগত সেই সময়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সম্পাদক বহুমুখী প্ৰতিভাৰ দক্ষ সংগঠক প্ৰয়াত বিনয় শইকীয়া আৰু প্ৰয়াত নাট্যশিল্পী হাছান আলি হাজৰিকাৰ সক্ৰিয় সহযোগত স্থানীয় ২২ খন গাঁৱৰ মহিলাসকলৰ মহাবিদ্যালয়ত একাংকিকা নাটক প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হৈছিল। সেইদিনা ৰাতি বাইছেখন নাটকৰ একাংকিকা প্ৰতিযোগিতাতকমেও পাঁচ শতাধিক মহিলা দৰ্শক মহাবিদ্যালয়ত সমবেত হৈছিল। পাছদিনা জনমভূমি কাকতত বাতৰি প্ৰকাশ পাইছিল। বাতৰিটোৰ শিৰোনাম আছিল 'আখলৰপৰা মহিলাসকল মহাবিদ্যালয়ৰ মঞ্চত'। সেই বাতৰিয়ে মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰা উদ্যোক্তাসকলক পুলকিত কৰিছিল। কোনো সংকোচ নকৰাকৈ স্থানীয় গাঁওসমূহৰ মহিলাসকল মহাবিদ্যালয়লৈ ওলাই আহিছিল। সেইদিনা ধৰি বিগত ২৭ বছৰ মহাবিদ্যালয়ত হোৱা মহিলাৰ দিহানাম প্ৰতিযোগিতা, বিয়ানাম, বৰগীত, ৰাস, ভাওনা বিভিন্ন সভা-সমিতি, স্বাস্থ্য পৰীক্ষা শিৱিৰত অংশগ্ৰহণ কৰি আহিছে। বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষে স্থানীয় মহিলাসকলৰ সৈতে নিবিড় সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিবলৈ যত্ন কৰি আহিছে। এইক্ষেত্ৰত মহিলা কোষ বহু পৰিমাণে সফল হৈছে। আগতেই কোৱা হৈছে, মহিলাসকল অৰ্ধাকাশ। চিনামৰা মহাবিদ্যালয় স্থাপনত পুৰুষৰ সন্মানে মহিলাসকলো সমানে

আগবাঢ়ি অহাত মহিলাসকলক কৃতজ্ঞতা জনোৱাৰ আমাৰ ভাষা নাই। অনাগত দিনত মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা সাহিত্য চৰ্চা, মহিলা সৱলীকৰণ কৰ্মশালা আদিত স্থানীয় মহিলাসকলে অধিক মনোনিৱেশ দিব বুলি আমি আশাবাদী।

স্বাধীনতা সংগ্ৰামী তথা দক্ষিণ যোৰহাটৰ স্ত্ৰীশিক্ষাৰ বাটকটীয়া কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ সম্পৰ্কত একাষাৰ:

মহাবিদ্যালয়খনত প্ৰতিষ্ঠাকালৰপৰা দক্ষিণ যোৰহাটত স্বাধীনতা সংগ্ৰামী, বিশিষ্ট সমাজকৰ্মী, প্ৰচাৰবিমুখ শিল্পী, শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ ক্ষেত্ৰত অৱদান যোগোৱা ব্যক্তিসকলক স্মৃতিচাৰণ সভা পাতি অনুষ্ঠিত কৰি আমাৰ উত্তৰ পুৰুষৰ আগত দাঙি ধৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছোঁ। নক'লেও হ'ব, তেনেধৰণৰ সমাজ হিতৈষণাৰ বহু লোক আমাৰ সমাজৰ স্মৃতিৰপৰা হেৰাই গৈছে। সমাজৰ প্ৰতি যি অৱদান আগবঢ়ালে সেইসকলৰ অৱদান পুনৰ উদ্ধাৰ কৰাটো আমাৰ নৈতিক দায়িত্ব বুলি আমি গ্ৰহণ কৰিছোঁ। প্ৰতিবছৰে কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ স্মৃতিত একোগৰাকী সমাজকৰ্মী তথা বিদূষী মহিলাক বঁটা প্ৰদান কৰাটোও এনে কাৰ্যসূচীৰ অংশবিশেষ। দক্ষিণ যোৰহাটৰ এই মহান নাৰীগৰাকীৰ সম্বন্ধে বহুলভাৱে কোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰা নাই। এই সম্পৰ্কে পূৰ্বৰ স্মাৰক বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠান, বিশেষকৈ তেখেতৰ কৰ্মৰাজীৰ ওপৰত কেইবাটাও লেখা প্ৰকাশ পাইছে। তেখেতৰ সম্পৰ্কত মনত দোলা দি থকা কেইটামান কথাহে উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছোঁ। আমি সকলোৱেই জানো তেখেত দক্ষিণ যোৰহাটৰ এগৰাকী স্বাধীনতা সংগ্ৰামী। স্বাধীনতাৰ পাছত উচ্চ পৰ্যায়ৰ নেতাসকল মন্ত্ৰী-বিধায়ক হ'ল আৰু তৃণমূল পৰ্যায়ৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ কৰ্মীসকলে নিজৰ নিজৰ গাঁওবিলাকত শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপন, গাঁওবিলাকত পুথিভঁৰাল স্থাপন, স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ স্থাপন, গাঁৱৰ পথ নিৰ্মাণ আদি কামবিলাক নিঃস্বার্থভাৱে জড়িত হৈছিল। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিত স্বাধীনতা আন্দোলনৰ কৰ্মীসকলৰ নেতৃত্বত গাঁৱৰ ৰাইজৰ সহযোগত চৰকাৰৰ পৃষ্ঠপোষকতাত আমাৰ গাঁৱে-ভূঞে, নগৰে-চহৰে অসংখ্য স্কুল-কলেজ স্থাপন হ'ল। বিগত ৭৫ বছৰত অন্য ক্ষেত্ৰ বাদ দি শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অসমখন বহুদূৰ আগুৱাই গ'ল। আমাৰ দক্ষিণ যোৰহাটৰ কৰঙাৰ কথাহে ক'ব বিচাৰিছোঁ। ১৯৫২ চনত কৰঙা এম ই বালিকা বিদ্যালয়ৰ জন্ম হৈছিল কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ ঘৰখনক কেন্দ্ৰ কৰি। সেইখন বিদ্যালয় বৰ্তমান কৰঙা উচ্চতৰ বালিকা বিদ্যালয়। স্ত্ৰীশিক্ষাত অসমৰ জৰাত জিলিকা বিদ্যালয়। তেখেতৰ নেতৃত্বত বৰুৱা গাঁৱৰ আগত উল্লেখ কৰা প্ৰয়াত কণায় বৰুৱা, শ্ৰীযুতা নিৰ্মলা হাজৰিকা, হেজাৰী গাঁৱৰ ডালিমী শইকীয়াই গাঁৱৰপৰা ছোৱালী সংগ্ৰহ কৰি বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল। গাঁৱৰ মহিলাই নিজৰ ছোৱালীক বিদ্যালয়লৈ পঠিয়াবলৈ পক্ষপাতি নাছিল। বোৱা-তোলা, বোৱা-কটাত পাৰ্গত হোৱাতোতহে তেওঁলোকে গুৰুত্ব দিছিল। সেইবিলাক অনাখৰী মহিলাৰ আগত প্ৰত্যেক ঘৰতে কুন্তেশ্বৰী আইতাৰ দলটোৱে শিক্ষাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে বহুল ব্যাখ্যা দিব লগা হৈছিল। এনেকৈয়ে কৰঙা মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল। বিগত প্ৰায় ৬০ বছৰে কৰঙাত যিখন শিক্ষিত মহিলা সমাজ সৃষ্টি হ'ল ইয়াত গুৰিতে কুন্তেশ্বৰী দত্ত। সেই বিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰীসকল সমাজৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সেৱা আগবঢ়াই আছে। আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱসৰ মূল লক্ষ্য হৈছে নাৰীক শিক্ষিত কৰা। কুন্তেশ্বৰী দত্তই আন্তৰ্জাতিক মহিলা দিৱসৰ নামেই শুনা নাছিল। অথচ তেখেতে আন্তৰ্জাতিক মহিলা দিৱসৰ মূল লক্ষ্য নাৰীক শিক্ষিত কৰা কাৰ্যটো ১৯৫২ চনতে পালন কৰিছিল। সেই কথা আমি ভাবিলেই আচৰিত হওঁ। কিমান দূৰদৰ্শী আছিল এই মহিলাগৰাকী। অথচ তেখেতৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষা একোৱেই নাছিল। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষে কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ পৰিয়ালৰ সহযোগত আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱসত স্মাৰক বঁটা প্ৰদান কৰাটো অতিকৈ প্ৰশংসনীয় হৈছে। মহিলা কোষে বিগত

১৫ পৃষ্ঠাত...

পৰিচয়

জয়লক্ষী নাথ

দূৰৰ পৰা ভাঁহি অহা নামঘৰ দবাৰ মাতত বিমীৰ মাকেও গোসাঁইঘৰত মূৰ দোঁৰাই সেৱা জনালে। সদায় পিছে একেখিনিৰে নিবেদন ঈশ্বৰলৈ বুলি “প্ৰভু ছোৱালীজনীক সুমতি দিয়া। এজন সু-প্ৰাত্ৰত যেন তাইক অৰ্পণ কৰিব পাৰোঁ। তাই মনৰ আশা পূৰ হয়।” মাকৰ আজি কালি এইখিনিৰেই কথা। ঘৰলৈ আপোন মানুহ কোনোবা আহিলেও এইবোৰকে কয়। অৱশ্যে মাকৰ এই চিন্তাৰ কাৰণ নথকাও নহয় বিমীৰ বিয়াখনকলৈ।

ইতিমধ্যে বিমীৰ লগৰবোৰৰ বিয়া প্ৰায়বোৰৰে হৈছেই বুলিব পাৰি। পৰিয়ালৰ বিয়াৰ উপযুক্ত ছোৱালীবোৰও বিয়া ঠিক হৈয়ে আছে নিজৰ পচন্দৰে। বিমীয়েও বিচাৰিছিল মনে বিচৰাজনৰ লগতে ঘৰখন কৰিব কিন্তু ভাগাই জানো সকলোকে সেইকণ সুবিধা দিয়ে। সেয়ে এতিয়া তাই এই দায়িত্ব সম্পূৰ্ণৰূপে মাক দেউতাকৰ ওপৰতে এৰি দিছে।

অমৰ চৌধুৰী আৰু আশা চৌধুৰীৰ একমাত্ৰ সন্তান বিমী চৌধুৰী। কাজিৰঙা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অসমীয়াত এম.এ. পাচ কৰি বৰ্তমান চাকৰি এটাৰ চেষ্টাতে আছে। এই বছৰতে বি.এড.টো কৰা কথাও নভৱা নহয়। পিছে পইছাহে বিমান লাগে দেউতাকৰ পেঞ্চনৰ পইচাকইটোনে কিমান ছটিয়াব।

মাক এগৰাকী সুগৃহিণী। সিহঁতৰ সৰু পৰিয়ালটোলে অহা সকলো ঘাত-প্ৰতিঘাত দেউতাকৰ সমানে মাকেও কান্ধ পাতি লোৱা দেখিছে তাই। ঘৰখনৰ সু-সংস্কাৰত ডাঙৰ হোৱা ছোৱালী বিমী। মাক দেউতাকেও ইমানদিনে তাইক জোৰকৰা নাছিল বিয়াৰ বাবে অন্তত তাই কিবা এটা কৰক পঢ়ি লৈ। লেঠাটো

লাগিল তেতিয়াই। আজি অলপ দিনৰ আগত যেতিয়া খুৰাকৰ ছোৱালী তাপসীক বিয়া দি উলিয়াই দিলে। মাকে অলপ জেৰ দিব ধৰিছে তাইক বিয়াকলৈ। তাপসী যিহেতু তাইতকৈ কেইবা বছৰৰো সৰু। ডিগ্ৰী শেষ নোহোৱাকৈয়ে খুৰাকে তাইক বিয়া দিলে। খুৰাকক দুই এজনে বুজাইছিল যে ছোৱালীজনীক ডিগ্ৰীটো সাং কৰিব দিয়া। খুৰাকে নামানিলে তেওঁ আকৌ গৰ্বহে কৰে, বোলে মই ছোৱালী সৰুতে দিলোঁ তাইক শহুৰৰ ঘৰৰ মানুহেও কেইকে সৰু ছোৱালী যেনেকৈ গঢ় দিব বিচাৰে তেনেকৈ পাৰিব।

বিমীৰ মাক দেউতাকও পৰোক্ষ ভাৱে কটাক্ষ কৰি এনেকৈয়ো কেইকে বোলে কুমলীয়া বাঁহ সহজে ভাঁজ দিব পাৰিব বুঢ়া বাঁহ হেনো ভাঁজ দিবলৈ টান। তাই মাক দেউতাকক এই অল্পশিক্ষিত মানুহবোৰৰ কথাত মন বোৱা নকৰিবলৈ কয়। হালৈও হাজাৰ হওঁক ছোৱালীজনীকলৈ চিন্তা জানো নকৰাকে পাৰি।

তাই মাক দেউতাকক বুজাই তাই উচ্চশিক্ষা অকল বিয়া হ'বলৈকে লোৱা নাই। নিজৰ ভৰিত নিজে থিয় দিব বিছাৰে। তাই চাকৰিটো পাবনে নাপায় সেইটো নাজানে; কিন্তু চেষ্টা কৰিব যদি বিয়াই জীৱনৰ লক্ষ্য হয় তেন্তে তাই ইমান খিনি উচ্চশিক্ষা লোৱাৰ মূল্য কি থাকিব।

তাই বিশ্বাস শিক্ষিত মাক দেউতাকে আনৰ কথা ভাবি তাইক এই ক্ষেত্ৰত আৰু একো নকয়। বিমীয়ে সপোনটো পূৰা কৰিব। তাই বিয়াহে সংসাৰৰ মায়াত এতিয়াই বন্দীহৈ নিজৰ অস্তিত্ব হেৰুৱাব নোখোজে। তাই গঢ় দিব বিচাৰে নিজস্ব এক আত্ম পৰিচয়।

(লেখিকা যোৰহাট বাঘধৰা পোহৰবাৰীৰ)

১০ পৃষ্ঠাৰ পৰা

ব'হাগ বিহু: লোকাচাৰ,

প্ৰচলিত গামোচাখন অসমীয়াৰ স্বাভিমান বুলি ক'ব পাৰি। তঁতশালত যথাসময়ত অসমীয়া শিপিনীসকলে “মৰমৰ দীঘেদি চেনেহৰ বাণীৰে” বিহুৰ আগে-আগে বিহুৱান, ঢোলং চাদৰ, কমাল আদি বৈ কাটি উলিয়াই বিহুলৈ সাজু হয়। তঁতশালৰ লগত অসমীয়া শিপিনীৰ সম্পৰ্ক অতি নিবিড়। তঁতশালৰ বহিলে খোৱা-লোৱাৰ কথা পাহৰি যোৱা শিপিনীসকলৰ বাবে এনেদৰে বিহুগীত শুনিবলৈ পাওঁ-

“পৰৱাই বান্ধিলে, পৰৱাই বাঢ়িলে

পৰৱাই নাখালে ভাত,

ৰাতিটোৰ ভিতৰত কাটে পাঁজি সূতা

পুৱালৈ তৰিলে তাঁত।”

বিহুৰ দিনা জ্যেষ্ঠজনক তামোল-পাণৰ শৰাইদি গামোচা, ঢোলংৰ সৈতে জ্যেষ্ঠজনৰ পৰা কণিষ্ঠসকলে সেৱা লয়। তাৰপিছত সকলোৱে মিলা-প্ৰীতিৰে বিহুৰ চাহ-জলপান, পিঠা-লাৰু খায়। এই সম্প্ৰদায়ত মূলতঃ অসমীয়া জাতিটোৰ আয়ুসৰেখাক যথেষ্ট কটকটীয়া কৰি তোলে। যিহেতু পহিলা ব'হাগৰ পৰাই অসমীয়া নতুন বছৰৰ আৰম্ভণি হয়, সেয়ে নতুন বছৰটোৰ অপায়-অমংগল নাশ কৰিবলৈ বা বতাহ-বৰষুণ ব্ৰজপাত আদি বিপদৰ পৰা ব্ৰাণ পাবলৈ দৈৱজ্ঞসকলৰ হতুৱাই নাহৰ গছৰ পাতত তলৰ মন্ত্ৰটি খোদিত কৰি দুৱাৰৰ সন্মুখত বা ঘৰৰ মুখচত গুঁজি ৰাখে-

“দেৱ দেৱ মহাদেৱ নীলগ্ৰীৱ জটাধৰ।

বাত বৃষ্টি হবং দেৱ মহাদেৱ নমস্তুতে।।”

সৰ্বকৈয়ে বিহু বুলি ক'লে অসমীয়া ডেকা-গাভৰুৰ গাত তৰণি নাইকিয়া হয়, প্ৰকৃতিৰ ছাঁ ঘৰত সোমাই কুলিয়ে ব'হাগৰ জাননী দিয়ে, কপৌ-কেতেকী ফুলৰ সুগন্ধিৰ পয়োভৰে প্ৰকৃতিক এবাৰ নতুন ৰূপত চেৱাৰ সুযোগ দিয়ে।

সাধাৰণতে ল'ৰা-ডেকা-বুঢ়া সকলো লগ হৈ ঠুঁচি দল গঠন কৰি মানুহৰ ঘৰে-ঘৰে গৈ ঢোল-পেঁপা-টকা লৈ ঘোষা-পদ, বিহু

নামেৰে ঠুঁচি মাৰে। ঠুঁচি যোৱাত এজন মুখিয়াল থাকে। তেওঁক ‘বাৰিক’ বুলি কোৱা হয়। ঠুঁচিযোৱাৰ পদধূলা গৃহস্থৰ চোতালত পৰিলে গৃহস্থই চাকি-বন্তি, তামোল-পাণৰ শৰাইখন আগবাঢ়াই দি আদৰি অনাৰ নিয়ম জনমানসত প্ৰচলিত। গৃহস্থৰ কুশল কামনা কৰি গায়-

“গোহালিত গৰু-হৈছে

পুখুৰীত মাছ-হৈছে

বাৰীত তামোল-পাণ-হৈছে

গৃহস্থৰ কুশল অৰ্থে-হৰিবোল।”

এইদৰে জয়ধ্বনিৰে গৃহস্থৰ চোতাল মুখৰিত কৰি ঘোষা-পদ জুৰে। ৰহিজে গৃহস্থক হিয়া উজাৰি আৰ্শীবাদ কৰে। জাতিৰ সত্তা, জাতিৰ সমন্বয়ৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ বিহু ব'হাগৰ গোটেই মাহ জুৰি উদযাপন কৰা হয়।

কিন্তু সাম্প্ৰতিক কালছোৱাত ৰঙালী বিহুৰ পূৰ্বৰ ৰং হেৰুৱাই পেলাইছে বিশ্বায়নৰ অতিৰিক্ত খুন্দা খাই তঁতশালখনৰ অৱস্থা, অসমীয়া শিপিনীসকলৰ অৱস্থা যেন এটা বৃহৎ উদ্যোগে মোহাৰি পেলাবলৈ ধৰিছে। ১৯৪১ চনত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ হিতৈষী প্ৰধান মহেশ্বৰ নেওগৰ প্ৰচেষ্টাত শিৱসাগৰত মঞ্চ বিহু পালন কৰা হৈছিল। ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পাছত অসমৰ ‘সিংহ পুৰুষ’ ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱাই ১৯৫১ চনত গুৱাহাটীৰ লতাশিল খেলপথাৰ মঞ্চত প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিহুৰ শুভাৰম্ভণি কৰে। নিজস্ব প্ৰতিভাৰে বাপতিসাহেন আদৰৰ বিহুকি সমাদৃত কৰা পুৰোহা ব্যক্তিসকল বিশেষকৈ- ঢোলৰ যাদুকৰ মঘাই ওজা, খগেন মহন্ত, জয়ন্ত হাজৰিকা, চাৰু গোহাঁই, সমৰ হাজৰিকা, আৰ্চনা মহন্ত, মহানন্দ মজিন্দাৰ বৰুৱা আদিয়ে বিহুৰ মঞ্চখনক সোণত সুৰগা চৰা কৰি ৰাখিছিল। তাৰোপৰি, পুৰুষোত্তম দাসে “শ্ৰীময়ী অসমীৰ শীতল বুকুত” নামৰ বিহুগীত ৰচনা কৰি বিহুকি সুকীয়া মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছিল।

তাহানিৰ মুকলি পথাৰৰ বিহু আৰু গছ তলৰ বিহুৰে এতিয়া বিভিন্ন বৈদ্যুতিক মাধ্যম-দূৰদৰ্শন, ইণ্টাৰনেট মাধ্যম, ছটিয়েল মিডিয়াৰ জৰিয়তে সাত সাগৰ তেৰ নদীৰ সিপাৰে প্ৰৱাসী অসমীয়াসকলে মঞ্চকো অতিক্ৰম কৰিছে। সেই যে বিহু মঞ্চত উঠিল যেতিয়া, তাৰ

১০ পৃষ্ঠাৰ পৰা

ভোগবাদী সমাজত

তেওঁৰ উন্নত শিৰ আৰু বহল বুকুত কল্পনাৰ আকাশৰ ডাৱৰে কোবায়। এই দুজন গুখ মনৰ গুৰু হাতত ধৰি দহ বছৰীয়া ল'ৰা এজনে বহুতো কথা উপলব্ধি কৰিব পাৰিছিলোঁ। লাহে লাহে কৈশোৰৰ পৰা যৌৱন পোৱাত, তেওঁলোকৰ সামিধ্যই মোক জনতাৰ্থী কৰি তুলিলে। বিশ্বৰ গণ আন্দোলনবোৰ আৰু এই আন্দোলনবোৰৰ লগে লগে বা পাছে পাছে সংস্কৃতিয়ে কিদৰে গতি কৰিছে জুখিবলৈ শিকিলোঁ।”

জ্যোতিপ্ৰসাদ কৃষ্ণকপী ধাৰণাটোক ভাৰতীয় তথা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতীকৰূপে গ্ৰহণ কৰিছে আৰু কৃষ্ণতত্ত্ব আৰু ধাৰণাৰ মাজেদি কেনেকৈ ভাৰতীয় মনীষ্যৰ শ্ৰেষ্ঠ সম্পদৰাজি আৰু সুকুমাৰ প্ৰকাশসমূহ বিকশিত হৈছে তাক বিশ্লেষণ কৰি দেখুৱাইছে। কৃষ্ণ-সংস্কৃতিৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ দিয়া ব্যাখ্যা যেনেকৈ ব্যাপক, সৰ্বগ্ৰাসী আৰু সাম্বয়িক তেনেকৈ অভিনৱ, অন্তৰ্গতপ্ৰসৰী আৰু সংশ্লেষাত্মক; ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ এনে ব্যাখ্যা আন কোনো পণ্ডিতে দিবলৈ চেষ্টা কৰা বুলি জনা নাযায়। সেইদৰে সাম্ৰাজ্যবাদ আৰু ধনতন্ত্ৰবাদ দুস্ত্যুতিৰ প্ৰধান প্ৰতীক যদিও সামাজিক আৰু ব্যক্তিজনৰ অপচিন্তা-অপকৰ্মও দুস্ত্যুতিৰে এক অভিব্যক্তি। তেওঁৰ পূৰ্ববৰ্তী আৰু সমসাময়িক কোনো লেখকৰ ৰচনাতো কলা আৰু সংস্কৃতিৰ এনে তাৎপৰ্যপূৰ্ণ বিশদ আলোচনা আমি নাপাওঁ। এই বিষয়ত জ্যোতিপ্ৰসাদ কেৱল পথিকৃতেই নহয়, এগৰাকী বিশিষ্ট কলা বিশেষজ্ঞৰূপে আজিলৈকে সুপ্ৰতিষ্ঠিত হৈ আছে। এনে এজন ব্যক্তিৰ সামিধ্যলৈ আহি ভূপেন হাজৰিকা ধন্য হৈছে। (আগলৈ)

(লেখিকা ত্যাগবীৰ হেম বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ

পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা)

ফোন নং: ৯৮৫৪৪৯২৩২৬

পিছৰ পৰা পিছলৈ উভতি চাবলগীয়া কোনোদিন নাই হোৱা। প্ৰকৃতিৰ সৈতে স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে অসমীয়া জনগণে কৰা প্ৰেমৰ লীলাস্বৰূপ বিহু নাচত বহুল ব্যাকৰণৰ চাপ পৰিল। বিহুক মঞ্চত উপস্থাপন কৰাৰ ফলত ইয়াৰ জনপ্ৰিয়তাৰ দিশটো শক্তিশালী হৈ উঠিল সঁচা, কিন্তু নগৰীয়া বসতিৰ ৰুচি অনুযায়ী আধুনিকীকৰণৰ প্ৰয়াসে বিহুৰ লোক-সংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্যৰ দিশৰ পিনেও ভাবুকি কঢ়িয়াই আনিছে।

গাঁৱৰ ঢেঁকীৰ শব্দ, মাকোঁৰ খট-খট শব্দবোৰেও যেন নিজৰ শিপা হেৰুৱাই যান্ত্ৰিকতাৰ পোহৰত ডুব গ'ল। পশ্চিমীয়া অপসংস্কৃতিক আকোঁৱালি নিজৰ ব্যৱসায়িক লাভালাভৰ চেষ্টাত মনোযোগ দি উঠি অহা একাংশ অসমীয়া নৱপ্ৰজন্মই বিহুটিৰ বিষয়ে কেনেধৰণৰ জ্ঞান আহৰণ কৰিছে- ই এটা ডাঙৰ প্ৰশ্ন হৈ পৰিছে সকলোৰে বাবে। বৰ্তমান কালছোৱাত অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰে সংকট নামি আহিবলৈ ধৰিছে তেনে সন্ধিক্ষণত অসমীয়া জনগণে যদি নিজৰ লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি সতৰ্ক নহয়, তেন্তে কিছুদিনৰ পিছত অসমত যে বিহুৰ প্ৰচলন আছিল এই কথা সকলোৰে পাহৰি যাব। সময়ৰ ধামখুমীয়া গতিত বিহুৰ স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া সলনি হ'লেও বসন্তৰ আগমণ ঘটিবই। বসন্ত থাকে মানে বিহুও থাকিব।

এই জীৱনবোধত অসমীয়া চহা জীৱনৰ সম্প্ৰীতিবোধ জড়িত হৈ আছে। কালজয়ী সেই বিহুগীতবোৰে আমাৰ সাংস্কৃতিক প্ৰমূল্যবোধ, জীৱন-প্ৰণালীৰ ইতিহাস, উত্তৰণমুখী লোকজীৱনৰ ধাৰাবাহিকতাক উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিতভাৱে কঢ়িয়াই লৈ যুৱে। বিহু অসমীয়া আৰ্থ-সামাজিক সমাজ জীৱনৰ দলিলস্বৰূপ। অসমীয়া জাতি যেতিয়ালৈকে জীয়াই থাকিব, তেতিয়ালৈকে বিহুও জীয়াই থাকিব।

সেয়ে বিহুগীতৰ সুৰতে উল্লেখ কৰিব পাৰি-

“বিহু আনন্দীয়া, বিহু বিনন্দীয়া

বিহুটি অসমৰ প্ৰাণ,

এনুৱা বিহুটি এৰিব লাগিলে

নাথাকে অসমৰ মান।”

(লেখিকা গোলাঘাট খুমটাইৰ)

ফোন: ৯৬৭৮৩২৭১৩৬

৩ পৃষ্ঠাৰ পৰা

হতাশগ্ৰস্ততা আৰু

বা সমাজতেই হওক বা বিদ্যালয়তে হওক শিশুৰ মনত নিৰাপত্তা প্ৰদান কৰিব পৰা, শিশুৰ আশা-আকাংক্ষা আৰু প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ সঠিকভাৱে পূৰণ কৰিব পৰা এক উপযুক্ত, সহযোগিতামূলক, প্ৰেৰণাদায়ক, বৈষম্যহীন বাতাবৰণ বা পৰিবেশ সৃষ্টি কৰি শিশু বা শিক্ষাৰ্থীক তথা ব্যক্তিক হতাশামুক্ত কৰিব পাৰি। শিশু বা শিক্ষাৰ্থীৰ মনত আত্ম-বিশ্বাসৰ আৰু আত্ম-প্ৰত্যয়ৰ মনোভাৱ গঢ়ি তুলিব লাগে। এনে মনোভাৱে শিশু বা শিক্ষাৰ্থীক সমস্যাভাৱিত পৰিবেশৰ লগত মোকাবিলা কৰা আৰু ব্যৰ্থতা যে সফলতাৰ চাবিকাঠি স্বৰূপ হ'ব পাৰে তেনে ধাৰণা গঢ়ি উঠাত সহায় কৰে। ফলত শিশু তথা শিক্ষাৰ্থী হতাশামুক্ত হ'ব পাৰে। শিশুক নিচেই সৰু কালৰ পৰাই নিজৰ শক্তি-সামৰ্থ অনুসৰিহে কাম কৰিবলৈ আৰু আগবাঢ়ি যাবলৈ সুযোগ দিব লাগে। উচ্চাকাংক্ষা শিশুৰ সামৰ্থ অনুসৰিহে কৰিবলৈ শিকাব লাগে। এনে পৰিবেশে আত্ম-মূল্যায়ন কৰাত অৰ্থাৎ শিশু বা শিক্ষাৰ্থী বা ব্যক্তিয়ে নিজৰ শক্তি সামৰ্থবোৰ বুজি উঠিবলৈ আৰু আত্ম-মূল্যায়নৰ জৰিয়তে সঠিক সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ আৰু সঠিক পথৰ সন্ধান লাভ কৰাত সহায় কৰিব। আত্ম-মূল্যায়নে শিশু বা শিক্ষাৰ্থীক হতাশামুক্ত কৰাত সহায় কৰিব। ঘৰখনত পিতৃ-মাতৃয়েই হওঁক বা বিদ্যালয়ত শিক্ষকেই হওঁক শিক্ষাৰ্থীক নিজৰ অনুভৱ আৰু হতাশাৰ সৃষ্টি কৰা কাৰণ স্বীকাৰ কৰিবলৈ শিকাব লাগে। হতাশাত ভোগাৰ উমান পালেই তেনে শিশু বা শিক্ষাৰ্থীক প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়েই যে বিভিন্ন কাৰণত যি কোনো সময়ত হতাশ হ'ব পাৰে, সেই কথা অৱগত কৰিব লাগে। বহু হতাশগ্ৰস্ত ব্যক্তি যে মহান ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছে সেই কথাও অৱগত কৰিব লাগে। শিক্ষকে নিজৰ জীৱনত সন্মুখীন হোৱা হতাশগ্ৰস্ত অৱস্থাৰ পৰা কেনেকৈ উপশম পাইছিল তাক শিক্ষাৰ্থীৰ আগত ব্যাখ্যা কৰিব পাৰে আৰু শিক্ষাৰ্থীক হতাশামুক্ত হোৱাত সহায় কৰিব পাৰে। উপযোজন যাক জীৱবিজ্ঞানৰ ভাষাত অনুকূলন বা অভিযোজন

বুলিও কোৱা হয়। এই পন্থা অনুসৰি ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজৰ অসমৰ্থতা আৰু বিফলতাক স্বীকাৰ কৰি উচ্চাকাংক্ষা আৰু উচ্চ অভিপ্ৰায়ৰ পৰা নিজকে আঁতৰাই আনি নিজৰ শক্তি সামৰ্থৰ ভিত্তিত নিজৰ স্থিতি সুস্পষ্ট কৰিব পাৰে। হতাশামুক্ত হ'বলৈ হ'লে আত্ম-পৰিবৰ্তন আৰু নিজৰ স্থিতি পৰিবৰ্তন কৰি শুদ্ধ আৰু সঠিক স্থিতি গ্ৰহণ কৰাটো অতি জৰুৰী। গতিকে হতাশা হ্ৰাস কৰিবৰ বা উপযোজন পন্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। যেতিয়া কোনো এক ঘেয়ামী কাম সম্পাদন কৰাৰ ফলত শিক্ষাৰ্থী হতাশগ্ৰস্ত হৈ পৰে তেতিয়া শিক্ষকে শিক্ষাৰ্থীক বিকল্প উপায় অৱলম্বন কৰিবৰ বাবে পৰামৰ্শ দিব লাগে। শিক্ষাৰ্থীক পুথিগত জ্ঞান আহৰণ কৰাৰ লগতে বিকল্প হিচাপে প্ৰদৰ্শনমূলক জ্ঞান আহৰণ কৰাত সহায় কৰিব লাগে। এনে ব্যৱস্থাইহে শিক্ষাৰ্থীক আনন্দদায়কভাৱে শিকাত সহায় কৰিব আৰু তেওঁলোক হতাশাৰ পৰা মুক্ত হ'ব পাৰিব। ৰাজযোগ আৰু হঠযোগৰ সাধনাৰ জৰিয়তে মানসিক চাপ, হতাশা, মানসিক সংঘাত আদি হ্ৰাস কৰি মানসিক স্থিতিৱস্থা ঘূৰাই আনিব পাৰি। সেয়ে শিক্ষাৰ্থীক তথা ব্যক্তিক হতাশামুক্ত হ'বৰ বাবে বিজ্ঞানসন্মত আৰু প্ৰণালীবদ্ধভাৱে ৰাজযোগ আৰু হঠযোগ সাধনা কৰাৰ অভ্যাস গঢ়ি তুলিবৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব লাগে। হতাশা যে অস্থায়ী, আজি হতাশা আহিছে কাইলৈ নাহিও পাৰে, সেই কথাটো শিক্ষাৰ্থীৰ মনত সুমুৱাই দিব লাগে। এটা কথা শিক্ষাৰ্থীক শিকাব লাগে যে বিফলতাৰ বাবে হতাশ হোৱাৰ পৰিৱৰ্তে ইতিবাচক মনোভাৱ আৰু ইতিবাচক চিন্তাৰে সময়ৰ কামবোৰ সময়ত কৰি যাবলৈহে প্ৰচেষ্টা চলাব লাগে। কোনো কাৰ্য সম্পাদন কৰোঁতে উদ্ভৱ হোৱা সমস্যাৰ এটা দিশে শিক্ষাৰ্থীক হতাশ কৰি তুলিব পাৰে। এনে পৰিস্থিতিত শিক্ষাৰ্থীক সমস্যাভিত্তিত কামটো কৰাৰ সমসাময়িকভাৱে আন এটা আনন্দদায়ক কাম কৰিবলৈ দিব লাগে, যিয়ে তেওঁলোকক আনন্দ আৰু অনুপ্ৰেৰণা যোগাব পাৰে। সেই কামটো আনন্দদায়কভাৱে সম্পাদন কৰাৰ পাছত পুনৰ সমস্যাভিত্তিত

কামটো কৰিবলৈ দিব লাগে। এনে কৰিলে শিক্ষাৰ্থীয়ে হতাশ নহৈ নতুন উদ্যমেৰে সমস্যাটো সমাধান কৰাৰ বাবে প্ৰেৰণা লাভ কৰে। আৱেগিক ব্যক্তি বা শিক্ষাৰ্থী সহজে হতাশ হয়। এনে ব্যক্তিক বা শিক্ষাৰ্থীক হতাশামুক্ত কৰিবৰ বাবে শাৰীৰিক ব্যায়াম, মুক্ত বতাহ সেৱন, মুকলি, স্বাস্থ্যকৰ ঠাইত খোজ কঢ়া আদি অভ্যাস গঠন কৰাব লাগে। এনে অভ্যাসে তেওঁলোকৰ মনক উত্তেজনামুক্ত কৰিব পাৰে, মনক শান্ত সমাহিত কৰিব পাৰে আৰু স্বাচ্ছন্দ্য অনুভৱ কৰাত সহায় কৰে, য'ত হতাশাৰ কোনো স্থান নাথাকে। হতাশগ্ৰস্ত ব্যক্তি সাধাৰণতেই ক্লান্ত, ক্ষুধাত আৰু শাৰীৰিকভাৱে দুৰ্বল হয়, টোপনি কম বা বেছি হয়, খোৱা-বোৱা, পিন্ধা উৰাৰ প্ৰতি অনিহাৰ ভাব আহে। ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পোৱাৰ একমাত্ৰ উপায় হৈছে যথাযথ আৰু যথেষ্ট সময়ৰ বাবে টোপনি যোৱাটো নিশ্চিত কৰা। সেয়ে শিক্ষাৰ্থীক কমেও ৮ ঘণ্টা ভাল টোপনি যোৱাৰ অভ্যাস গঠন কৰাব লাগে। সোনকালে শোৱা আৰু সোনকালে শুই উঠাৰ অভ্যাস নিশ্চিত কৰিব লাগে। ভাল টোপনিয়ে মগজুক শান্ত কৰে আৰু উত্তেজনা হ্ৰাস কৰে, যি হতাশগ্ৰস্ততা হ্ৰাস কৰাটো সহায় কৰে।

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক)

ফোন: ৮৬৩৮০৭৯৮০২

আজীৱন প্ৰেমিকা

গীতাঞ্জলী বড়া
যোৰহাট

মই সীতা হ'ব নোখোজো।
হৰধনু ভাঙিলেও বৰণ নকৰো।
বুকুত প্ৰেম, মনত সন্দেহ

নালাগে মোক অট্টালিকাৰ চমক।
নালাগে মোক বনবাস।

মই ৰুক্মিণীও হ'ব নোখোজো।
হৰণ কৰি বিবাহ কৰিলেও
মাত্ৰ অন্ধাংগিনীৰ মৰ্যাদাত
সন্তোষ লভিব লগীয়া
পত্নী হ'ব নোখোজো।

মই হ'ব নোখোজো দ্ৰৌপদী।
অহংকাৰৰ বাবেই
চুলি মেলি
স্বামীক খুঁজিলে তেঁলি পঠিওৱা
স্বাৰ্থাশ্ৰেয়ী পত্নী হ'ব নোখোজো।

মই হ'ব খোজো ৰাণী দময়ন্তী।
কলিযুগৰ প্ৰভাৱত পৰি
সন্ধানহীন পতি ৰজা নলক বিচাৰিবলৈ
দ্বিতীয়বাৰ নিজৰেই সয়স্বৰ
ৰচিবলৈ ভয় নকৰিম।

মই সাবিত্ৰী হ'ব খোজো।
ছাঁৰ দৰে থাকি
স্বামীক যমৰ হাতৰ পৰা
ঘূৰাই আনিব খোজো।

মই চিৰপ্ৰেমিকা ৰাধা হ'ব খোজো।
হোমায়িক সাক্ষী নকৰিলেও
শিৱত সেন্দূৰ নল লৈও
আজীৱন হৃদয়ত স্থান পোৱা
ৰাধা হ'ব খোজো।

ৰাধা-কৃষ্ণ

ফোন নং: ৮৬৩৮৬৮০৯৫

১ পৃষ্ঠাৰ পৰা

নাৰী দিৱস আৰু চিনামৰা

সময়ছোৱাত ভলৈসংখ্যক সামাজিক কাম সম্পন্ন কৰিছে। তেওঁলোকৰ মহৎ কাৰ্যৰ বাবে মহিলা কোষক অশেষ ধন্যবাদ জনালোঁ। এই প্ৰসংগত আৰু এটা কথা ক'ব বিচাৰিছোঁ- অসমৰ ৰাইজে পতা স্কুল-কলেজ বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। ইতিমধ্যে ভলৈসংখ্যক বিদ্যালয় বন্ধ হৈছে কিম্বা কেইবাখনো স্কুল বিভিন্ন অঞ্চলত একত্ৰিতকৰণ কৰা হৈছে। অসমৰ দুখীয়া দৰিদ্ৰ লোকৰ বাবে ই অশনি সংকেত। এনে ব্যৱস্থাই সমগ্ৰ জাতিটোৰ বাবেই অন্ধকাৰ নমাই আনিব। আমাৰ আগত ভলৈকেইজন অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে অতি দুখৰে কে-এম শিক্ষকতা কৰা স্কুলখন বন্ধ হৈ গ'ল। গতিকে কুণ্ডেশ্বৰী দৰে দৰে স্কুল পতা লোকসকলৰ স্মৃতিচাৰণ সভা পাতি ৰাইজক পুনৰ উৎসাহ-উদ্দীপনা যোগাব লাগিব। অসমত কুণ্ডেশ্বৰী দৰে দৰে পাহৰণিৰ গৰ্ভত লীন যোৱা বহু শিক্ষাব্ৰতী লোক আছে। সেইসকলৰ অৱদানক পুনৰ জীৱিত কৰিব লাগিব। ৰাইজে পতা শিক্ষানুষ্ঠান পুনৰ শক্তিশালী কৰিবই লাগিব। সময় থাকোঁতেই বাস্তৱসন্মত পদক্ষেপ নল লৈ শিক্ষানুষ্ঠানত ৰূপালী জয়ন্তী, সোণালী জয়ন্তী, শতবাৰ্ষিকী পতাৰ সলনি শিক্ষানুষ্ঠানৰ আদ্যশ্ৰাদ্ধ, মৃত্যুবাৰ্ষিকী

পাতিব লাগিব। শিক্ষানুষ্ঠান বন্ধ হোৱাৰ মূল কাৰণ হৈছে ৰাইজে পতা শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক ৰাইজৰপৰা বিভিন্ন কাৰণত বিচ্ছিন্ন হৈ গৈছে। ইয়াৰ বাবে শিক্ষক সমাজ, চৰকাৰ বহু পৰিমাণে দোষী। মই চিনামৰা কলেজৰ কথাকে ক'ব বিচাৰিছোঁ। আমাৰ কলেজখন প্ৰাদেশীকৃত হ'ল সঁচা, কিন্তু কেইজনমান শিক্ষক-কৰ্মচাৰীৰ পদ প্ৰাদেশীকৰণ আজিও হোৱা নাই। আমাৰ কলেজখন ৰাইজে পতা আৰু ৰাইজৰ আশা-ভৰসাৰ ওপৰত বৰ্তি থকাই নহয়, ৰাইজৰ উৎসাহ-উদ্দীপনাই কলেজখনক দ্ৰুত গতিত আগুৱাই নিছে। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল স্থানীয় ৰাইজৰ সৈতে ৰাইজৰ অভিন্ন সম্পৰ্ক। মোৰ শিক্ষকতা জীৱনৰ এটা কথা লক্ষ্য কৰিছোঁ- অসমৰ বেছিভাগ শিক্ষকে নিজকে ভোগসৰ্বস্ব সমাজখনত জ্ঞান সম্বলিত বিদ্বন্ধ পণ্ডিত বুলি ভাবে। সৰ্বসাধাৰণ লোকৰপৰা বিচ্ছিন্ন হৈ পৰে। প্ৰকৃতাৰ্থত সেইসকল শিক্ষকৰ সামাজিক দায়বদ্ধতা একেবাৰে নাই। এনেবিলাক শিক্ষকৰ বাবেই চৰকাৰী শিক্ষানুষ্ঠানৰ ক্ষয়ন যাত্ৰা আৰম্ভ হৈছে। আমাৰ কলেজৰ শিক্ষকসকলৰ সেইমনোবৃত্তি আঁতৰাবলৈ যত্ন কৰিছোঁ আৰু এইক্ষেত্ৰত বহু পৰিমাণে সফলো হৈছোঁ। যাৰ ফলত চিনামৰা মহাবিদ্যালয় আজিৰ অৱস্থাত উপনীত হৈছে। নিজকে মই এজন সৰ্বসাধাৰণ লোক বুলি বিবেচনা কৰোঁ। যিহেতু খেতি পথাৰত নাঙল ধৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ হৈছোঁ, সৰ্বসাধাৰণৰ হাতত হাত ধৰি উচ্চ শিক্ষাৰ শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপনত সফলতা অৰ্জন কৰিছোঁ। এইখিনি মোৰ আত্মপ্ৰশংসা নহয়, মুকলি মন এটা লৈ সৰসলভাৱে প্ৰকাশ কৰা কথা। গতিকে আজিৰ এই পৱিত্ৰ অনুষ্ঠানত মহিলাকোষৰ সদস্যসকলকে ধৰি শিক্ষক গোষ্ঠী সমূহ শিক্ষকেই আত্মন জনালোঁ। আমাৰ আত্মনটো হ'ল মহাবিদ্যালয়ত নিষ্ঠাৰে শিক্ষাদানৰ লগতে সামাজিক দায়বদ্ধতা পালন কৰা। (আন্তৰ্জাতিক নাৰী দিৱস উপলক্ষে (৮ মাৰ্চ, ২০২২) চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ত মহিলা কোষৰ উদ্যোগত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ আনন্দ শইকীয়াই আগবঢ়োৱা বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণৰ সম্পাদিত ৰূপ)

যুগবৰ্তাৰ কথা

- ৰাজনীতি, ধৰ্ম, সম্প্ৰদায়, ব্যক্তি আদিৰ প্ৰতি উদ্দেশ্য প্ৰণোদিত আক্ৰোশযুক্ত সমালোচনামূলক লেখাৰ বিপৰীতে গঠনমূলক, চিত্ৰশীল, মৌলিকতা থকা প্ৰৱন্ধহে যুগবৰ্তাৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰিব।
- যিকোনো বিষয়ৰ শৈক্ষিক বিশ্লেষণমুক্ত লেখাই যুগবৰ্তাত অগ্ৰাধিকাৰ পাব।
- বিভিন্ন অঞ্চলৰ সংস্কৃতিবান ব্যক্তিৰ কৰ্মজীৱনৰ পৰিচয় প্ৰকাশৰ বাবে ফটোসহ চমু লেখা প্ৰেৰণ কৰিব।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ কিছুমান স্মৰণীয় মুহূৰ্ত

প্ৰফুল্ল ৰাজগুৰু (জন্ম : ৫ ছেপ্টেম্বৰ, ১৯৩৭ চন, মৃত্যু : ২৭ মাৰ্চ, ২০১৯ চন)

চিনামৰা মহাবিদ্যালয় মহিলা কোষৰ উদ্যোগত
যোৰহাট জিলাৰ উচ্চশিক্ষাৰ এগৰাকী প্ৰাতিঃস্মৰণীয় শিক্ষাবিদ
প্ৰয়াত প্ৰফুল্ল ৰাজগুৰু দেৱৰ স্মৃতিত উৎসৰ্গিত কোঠাৰ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ শুভাৰম্ভণি
দিনাংক : ২৭ মাৰ্চ, ২০২২, দেওবাৰ :: সময় : পুৱা ১০-৪৫ বজাত

দেবীচৰণ বৰুৱা ছাত্ৰী মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত আধ্যাপিকা কবিতা ৰাজগুৰুৰ অনুদানেৰে
চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ স্থায়ী গৃহৰ শিলান্যাসৰ মুহূৰ্ত

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ২০২২ বৰ্ষৰ যুৱ মহোৎসৱত গগনা বাদনত প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰি
সোণৰ পদক লাভ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই অনা ছাত্ৰী অৰ্চিতা প্ৰিয়দৰ্শিনীক অধ্যক্ষৰ
কোঠাত সন্মৰ্দ্ধনা জ্ঞাপন কৰাৰ মুহূৰ্ত

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা প্ৰদানৰ ৰাজহুৱা সভাৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয়ৰ শাখা সাহিত্য সভাৰ তৰফৰ পৰা আগবঢ়োৱা হোমেশ্বৰ দেৱশৰ্মা সোঁৱৰণী
ৰাজ্যিক শ্ৰেষ্ঠ চৰ্ট বঁটা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰধ্যাপক ড° অৰণী ভাগৱতীয়ে গ্ৰহণ কৰা মুহূৰ্ত

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মোহন চন্দ্ৰ মহন্ত সমাজ বিজ্ঞান অধ্যয়ন আৰু গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ তৰফৰ
পৰা লোকশিল্পী পিংকুমণি বৰালৈ আগবঢ়োৱা বিশেষ সন্মান

<p>মুখ্য উপদেষ্টা: আনন্দ শইকীয়া</p>	<p>ড° অঞ্জন শইকীয়াৰ ব্যৱস্থাপনাত চিনামৰা মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশনৰ হৈ আনন্দ শইকীয়াৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু পি. জি. ইণ্ডিয়া প্ৰাইভেট লিমিটেড, পুলিবৰ, যোৰহাট- ৬ মুদ্ৰিত। মুখ্য কাৰ্যালয়: চিনামৰা মহাবিদ্যালয়, চিনামৰা, যোৰহাট- ৭৮৫০০৮ ফোন: ৭৫৭৬৮৬৫৯০৮, ৯৪৩৫৭৩৮৬৪৫, ৮৬৩৮০৭৯৮৩২, ৯৪৩৫২৪৭৯৪৯ E-mail: editoriogabarta@gmail.com</p>	<p>সম্পাদক : ড° দ্বীপেন নাথ (অবৈতনিক) কাৰ্যবাহী সম্পাদক: তৰুণ শইকীয়া (অবৈতনিক) সীমান্ত বৰা (অবৈতনিক) সহঃ সম্পাদক : তাপস কুমাৰ বৰুৱা, মনোজ কুমাৰ শৰ্মা, প্ৰতাপ চন্দ্ৰ শৰ্মা, বিপিন বড়া (অবৈতনিক)</p>
--	--	---